بیانیه آیت‌الله‌العظمی سیستانی
به‌مناسبت سالروز صدور
فتوای مبارزه با داعش
۱۰

تسلیت رهبر معظم انقلاب
و مراجع عظام تقلید و علما
در پی درگذشت
آیت‌الله محقق کابلی
۱۱

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار نخست‌وزیر ژاپن

ترامپ را شایسته مبادله پیام نمی‌دانم!

۲

افق حوزه
| هفته‌نامه سیاسی، علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه |
| سال هفدهم | شماره ۵۹۴ | دوشنبه ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ | ۱۳ شوال ۱۴۴۰ | ۱۷ ژوئن ۲۰۱۹ | ۱۲ صفحه | ۲۰۰۰ تومان |

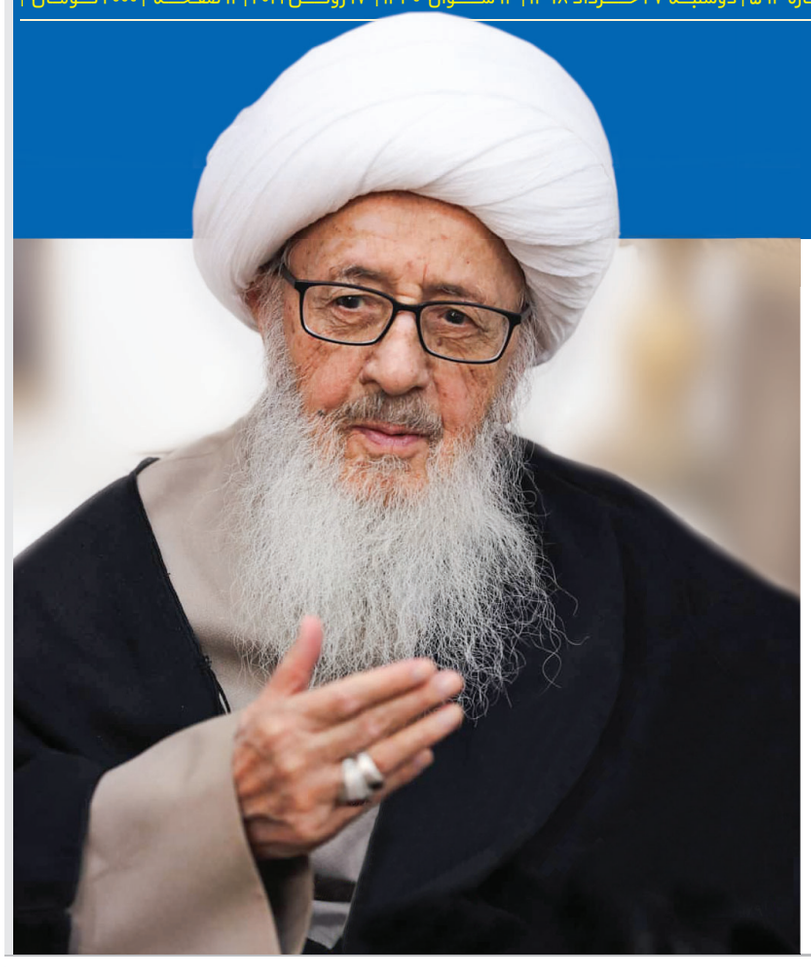

توصیه خاص آیت‌الله‌العظمی وحیدخراسانی به زائران بیت‌الله الحرام در مواقف و اطراف قبرستان بقیع

قرائت سوره توحید و توجه به امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف

حجاج باید متوجه باشند آن‌جا کجاست. مرقد امام ششم علیه‌السلام، رأس و رئیس مذهب، مزار امام مجتبی علیه‌السلام که زائر قبرش هر شب جمعه سیدالشهداء علیه‌السلام است. قبر صدیقه کبری علیهاالسلام که مطاف جمیع انبیا و اولیا است.

۳

از سوی حضرت آیت‌الله عباس محفوظی صورت گرفت

اهدای ۱۰۰۰۰ جلد کتاب نفیس و مزرعه شخصی به حوزه علمیه شهرستان رودسر

ایشان تاکنون خدمات فرهنگی و عام‌المنفعه بسیاری از جمله؛ احداث مدرسه علمیه، راه‌اندازی مدرسه شبانه‌روزی «طوبی»، وقف مزرعه شخصی و اهدای ۱۰ هزار جلد کتاب ارزشمند داشته‌اند.

۴

آیت‌الله خاتمی در دیدار فرمانده تیپ امام صادق علیه‌السلام

پاسخ رهبر معظم انقلاب اوج عزت شیعه بود

ملاقات نخست‌وزیر ژاپن با رهبر انقلاب را همه دیدند. پیام و پاسخ رهبرانقلاب اوج عزت شیعه بود. ما افتخار می‌کنیم که سرباز این آقا باشیم.

۴

| با موضوع بررسی شیوه‌های اجرایی میثاق طلبگی برگزار شد | نوزدهمین اجلاس معاونان تهذیب حوزه‌های استان‌ها ۱۲
| سلسله گفتارهایی از دکتر سهیل اسعد ، مبلغ و فعال فرهنگی در عرصه بین‌الملل | تشخیص هدف اولین گام در مهندسی تبلیغ ۹

رابطه هنر با دین، انقلاب و اهداف انقلاب

نوشتاری از آیت‌الله مصباح یزدی

۸

آیت‌الله اعرافی در بزرگداشت شهید حجت‌الاسلام قاسمی در همدان

دشمنان آمده‌اند عناصر اقتدار را از ما بگیرند

انقلاب اسلامی منطقی دارد که ترس و کوتاه آمدن در آن معنی ندارد.

۴

ضرورت و کاربست فلسفه دین در زندگی فردی و اجتماعی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد جعفری، مدیر گروه فلسفه دین مجمع عالی حکمت اسلامی

۵

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی در گفت‌وگو با حوزه نیوز

حمایت از آمران به معروف وظیفه قوای سه‌گانه و نهادهای فرهنگی است

مسئول دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه‌های علمیه گفت: دشمن به‌دنبال غفلت ماست زمانی که غافل شویم شبیخون می‌زند، متأسفانه برخی دولت‌مردان ما دچار غفلت شدند و فریضه امر به معروف و نهی از منکر در چند دهه اخیر در کشور کم‌رنگ شده است و با کمال تأسف مواردی دیدیم که آمران و ناهیان مورد ضرب و جرح یا قتل و شهادت قرار گرفته‌اند.

حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن زمانی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با اشاره به اقدام ارزشمند یک راننده اسنپ در برخورد با یک بی‌حجابی، خواستار حمایت آمران به معروف و ناهیان از منکر شد و اظهار داشت: امر به معروف و نهی از منکر مهم‌ترین دامن اسلامیت یک جامعه و انقلاب است، برتری امت اسلامی بر بقیه ملت‌ها، طبق صریح آیه قرآن، فعال بودن امت در مسئله امر به معروف و نهی از منکر و پاک‌سازی جامعه است.

مسئول دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه‌های علمیه تأکید کرد: اگر در جامعه‌ای به امر به معروف و نهی از منکر توجه شود و رواج داشته باشد، فساد رواج پیدا نمی‌کند، مفسدین هم راهی به‌جایی ندارند و اعمال خیر هم در جامعه تعلیم داده می‌شود و به فراموشی سپرده نمی‌شود، اما اگر در جامعه‌ای امر به معروف و نهی از منکر عمل نشود علی‌القاعده مفسدان به ترویج فساد خواهند پرداخت و فاسدان به انجام فساد می‌پردازند و افرادی که خیر هستند و نسبت به امر به معروف و نهی از منکر دغدغه دارند به فراموشی سپرده خواهند شد.

برخی دولت‌مردان ما دچار غفلت شدند

وی با اشاره به آیه ۲ سوره مبارکه نساء «و آتوا الیتامی أموالهم و لا تتبدلوا الخبیث بالطیب و لا تأکلوا أموالهم إلی أموالکم إنه کان حوباً کبیراً» اظهار داشت: دشمن به‌دنبال غفلت ماست، زمانی که غافل شویم شبیخون می‌زند، متأسفانه برخی دولتمردان ما دچار غفلت شدند و فریضه امر به معروف و نهی از منکر در چند دهه اخیر در کشور کم‌رنگ شده است و با کمال تأسف مواردی دیدیم که آمران به معروف و ناهیان از منکر مورد ضرب و جرح یا قتل و شهادت قرار گرفته‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی گفت: با این وجود اما برخی دولت‌مردان ما به بهانه آزادی اخلاقی و اجتماعی و فرار از اشکال غربی‌ها به این‌که شما دارای استبداد و خودکامگی هستید، عرصه را برای گسترش فساد اخلاقی و اجتماعی در جامعه باز گذاشته‌اند. بسیاری از حوزویان و متدینین یاد دارند که دهه اول انقلاب، دهه رشد فضایل اخلاقی بود، اما با کمال تأسف از دهه دوم به بعد دولت‌مردان ما در حاکمیت گوشه و کنار کشور به یک نحوی آزادی اخلاقی و اجتماعی را در دستور کشور» به‌منظور برنامه‌ریزی برای تربیت نسلی متعهد و اخلاقی برای آینده کشور عنوان کرد و افزود: از جمله دستگاه‌های فرهنگی؛ «مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه» به‌ویژه معاونت تبلیغ، تهذیب و دفتر اجتماعی سیاسی حوزه است که باید برنامه‌های عملیاتی خود را ارائه کنند، «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» که دارای ظرفیت زیادی در خصوص فرهنگ‌سازی بحث حجاب و عفاف است که متأسفانه نه‌تنها حرکت خاصی از آن شاهد نیستیم، بلکه در برخی موارد با دادن مجوزهایی در خصوص فیلم‌های سینمایی و موسیقی خود باعث نشر و ترویج فساد است.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی در ادامه به نقش صدا و سیما اشاره کرد و بیان داشت: رسانه ملی دارای دو نقش «پرهیز از نمایش سریال‌ها و فیلم‌هایی که عامل فساد و ترویج فساد را دارد» و «تولید فیلم‌ها و برنامه‌هایی که مروج فرهنگ عفاف و حجاب هستند» که متأسفانه اقدام شایسته چندانی از آن شاهد نبوده‌ایم.

وی «شورای‌عالی انقلاب فرهنگی» را نهاد دیگر تأثیرگذار معرفی کرد و گفت: این بزرگواران که با حکم مقام معظم رهبری انتخاب می‌شوند طی این مدت، هیچ اقدام علمی و طرح جامع که عملیاتی شده باشد را در پرونده فعالیت خود ندارند. آیا تاکنون طرح و برنامه‌ای در خصوص مبارزه با بدحجابی، فساد و ترویج عفاف و حجاب داشته‌اند؟

وی ادامه داد: وزیر آموزش و پرورش باید نسبت به پاکسازی آسیب‌های موجود که در اقصی نقاط مراکز آموزش و پرورش و مدارس کشور هستیم برنامه عاجلی را تدارک ببینند و اقدام جدی داشته باشد.

وی به نقش مردم و فعال شدن عموم جامعه در خصوص احیای فریضه امر به معروف و نهی از منکر اشاره کرد و افزود: در این عرصه همان‌طور که رهبر معظم انقلاب تأکید داشتند باید دستگاه‌های زیربط حمایت جدی را از آمران به معروف و ناهیان از معروف داشته باشند و ائمه جمعه و جماعات نسبت به این موضوع روشنگری داشته باشند تا همگان با شجاعت پای در این عرصه بگذارند.

مصیب بزرگی برای نظام اسلامی است که آمران و ناهیان آن توبیخ می‌شوند

مسئول دفتر اجتماعی و سیاسی حوزه‌های علمیه ادامه داد: متأسفانه در بسیاری از موارد شاهد آن بوده‌ایم که آمران به معروف از سوی دستگاه‌های مربوطه مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند و جای آمر با گناهکار عوض شده است، به‌طوری که وقتی از یک مأمور نیروی انتظامی پرسیدم، چرا در مقابل مظاهر فساد و ترویج بی‌بند و باری اقدامی نمی‌کنید، پاسخ داد اگر چنین کار کنم، بازخواست شده و توبیخ خواهم شد. این مصیب بزرگی برای نظام اسلامی است که آمران به معروف و ناهیان از منکر آن توبیخ می‌شوند و لذا باید این موانع از سوی فرمانده نیروی انتظامی برداشته شود و اگر منع قانونی است، قانون‌گذار نسبت به رفع آن اقدام جدی داشته باشد.

در خصوص فرهنگ‌سازی بحث حجاب و عفاف هیچ حرکتی دیده نمی‌شود

وی دومین راهکار را «فعال شدن دستگاه‌های فرهنگی کار خود قرار دادند و این زاویه به ارزش‌های اسلامی اضافه شد.

عزم جدی مسئولان قوای سه‌گانه و رؤسای نهادهای زیربط

مسئول دفتر سیاسی و اجتماعی حوزه‌های علمیه با طرح این سؤال که چگونه می‌توان با این آفت‌ها و معضلاتی که در جامعه روز به روز در حال افزایش است، برخورد کرد و گفت: « عزم جدی مسئولان قوای سه‌گانه و رؤسای نهادهای زیربط در تهیه و اجرای طرح جامع عفاف و حجاب»، تظاهر به فساد در واقع تظاهر به فسق است و از نظر اسلامی جرم محسوب می‌شود، باید فسقی که در جامعه صورت می‌گیرد جرم تلقی گردد، قوه مقننه باید عنوان جرم را تنقیح کند و قوه قضائیه مجازات کند، نیروی انتظامی هم باید پای کار باشد.

در خصوص فرهنگ‌سازی بحث حجاب و عفاف هیچ حرکتی دیده نمی‌شود

وی دومین راهکار را «فعال شدن دستگاه‌های فرهنگی

مدیرکل جذب منابع و ظرفیت‌های مرکز خدمات حوزه‌های علمیه تصریح کرد

کمک بیش‌از ۳ میلیارد تومانی حوزویان به سیل‌زدگان

مدیرکل جذب منابع و ظرفیت‌های مرکز خدمات حوزه‌های علمیه گفت: طلاب در روزهای حادثه سیل اخیر نه‌تنها به تقویت روحیه مردم آسیب‌دیده می‌پرداختند، بلکه وارد میدان شده و در برطرف کردن مشکلاتی مانند خارج کردن گل و لای از خانه و کمک به سیل‌زدگان مشارکت داشتند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین عدالت با اشاره به مشارکت طلاب در امر کمک‌رسانی به هم‌وطنان سیل‌زده گفت: تشکیل ستاد مدیریت بحران نهادهای حوزوی در قم با هدف تمرکز کارها و جلوگیری از موازی‌کاری و ایجاد هماهنگی میان نهادهای حوزوی، اولین عرصه حضور حوزویان در کمک‌رسانی به سیل‌زدگان بود.

مدیرکل جذب منابع و ظرفیت‌های مرکز خدمات حوزه‌های علمیه تصریح کرد: مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه برادران و خواهران، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، تیپ ۸۳ امام صادق علیه‌السلام، بسیج طلاب و نمایندگی ولی‌فقیه در هلال‌احمر اعضای این ستاد را تشکیل می‌دادند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عدالت با بیان این‌که یکی از وظایف این ستاد تعیین تکلیف وظایف نهادهای مختلف بود، گفت: بر اساس مصوبات این ستاد مقرر شد مرکز خدمات حوزه‌های علمیه وظیفه جمع‌آوری کمک‌های نقدی و غیرنقدی و دفتر تبلیغات و سازمان تبلیغات وظیفه اعزام گروه‌های جهادی و تبلیغی به مناطق سیل‌زده را به عهده داشته باشند.

مدیرکل جذب منابع و ظرفیت‌های مرکز خدمات با بیان این‌که عرصه دوم مشارکت طلاب، ارائه کمک‌های نقدی و غیرنقدی به هم‌وطنان سیل‌زده بود، گفت: طلبه‌هایی که نمی‌توانستند به‌صورت فیزیکی در این مناطق حضور پیدا کنند کمک‌های خود را به‌صورت نقدی و غیرنقدی ارسال کردند.

وی با اشاره به روند اطلاع‌رسانی به طلاب سراسر کشور برای جمع‌آوری مشارکت‌های آنان، گفت: در راستای وظایف محول شده به مرکز خدمات، هفت بار شماره حساب و کارت اعلامی برای جمع‌آوری کمک‌های نقدی به طلاب سراسر کشور پیامک شد و اعلام شد که مراکز خدمات حوزه‌های علمیه در سراسر کشور آماده دریافت کمک‌های غیرنقدی هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عدالت گفت: پس‌از اعلام فراخوان برای جمع‌آوری کمک‌های نقدی و غیرنقدی توسط مرکز خدمات، این کمک‌ها در سراسر کشور جمع‌آوری شد و تاکنون حدود ۲۷ کامیون اثاثیه و نیازهای مردم که ارزش آن بالغ بر «یک میلیارد و ۴۰۰» میلیون تومان است به استان‌های سیل‌زده ارسال شده است.

وی تصریح کرد: علی‌رغم مشکلات معیشتی که طلاب دارند در این ایام بیش‌از ۲ میلیارد تومان به سیل‌زدگان کمک کردند که با تشخیص ستاد بحران استان‌های سیل‌زده در اختیار مرکز خدمات استان‌ها قرار گرفت تا برای عموم سیل‌زدگان هزینه شود.

وی گفت: این ستاد در خوزستان با حضور آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و حجج‌اسلام بهجت‌پور مدیر حوزه‌های علمیه خواهران و واعظی رئیس دفتر تبلیغات اسلامی و ربانی رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه برگزار شد و در استان‌های مازندران، گلستان، خوزستان و سایر استان‌های سیل‌زده نیز این جلسه با حضور رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه تشکیل شد.

مدیرکل جذب منابع و ظرفیت‌های مرکز خدمات با اشاره به عرصه چهارم خدمت‌رسانی طلاب به سیل‌زدگان گفت: طلاب در این ایام نه‌تنها به تقویت روحیه مردم آسیب‌دیده می‌پرداختند بلکه وارد میدان شده و در برطرف کردن مشکلاتی مانند خارج کردن گل و لای از خانه و کمک به سیل‌زدگان مشارکت داشتند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عدالت جلب کمک‌های خیرین به سیل‌زدگان توسط مراکز خدمات حوزه‌های علمیه در سراسر کشور را عرصه ششم خدمت‌رسانی حوزویان به سیل‌زدگان دانست.

امام خامنه‌ای در دیدار نخست‌وزیر ژاپن

ترامپ را شایسته مبادله پیام نمی‌دانم!

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی، بیست‌وسوم خرداد در دیدار آقای آبه شینزو نخست‌وزیر ژاپن و هیأت همراه وی تأکید کردند: جمهوری اسلامی ایران هیچ اعتمادی به آمریکا ندارد و تجربه تلخ مذاکرات قبلی با آمریکا در چارچوب برجام را به هیچ وجه تکرار نخواهد کرد زیرا هیچ ملت آزاده و عاقلی مذاکره تحت فشار را نمی‌پذیرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، در ابتدای این دیدار که آقای آبه شینزو نخست وزیر ژاپن خود را حامل پیام رئیس‌جمهور آمریکا به رهبری معرفی کرد، معظم‌له خطاب به نخست‌وزیر ژاپن گفتند: ما در حسن نیت و جدی بودن شما تردیدی نداریم اما در خصوص آنچه از رئیس جمهور آمریکا نقل کردید، من شخص ترامپ را شایسته مبادله هیچ پیامی نمی‌دانم و هیچ پاسخی هم به او ندارم و نخواهم داد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: مطالبی را که بیان خواهم کرد، در چارچوب گفت‌وگو با نخست‌وزیر ژاپن است زیرا ما ژاپن را کشوری دوست می‌دانیم، اگرچه گلایه‌هایی نیزوجود دارد.

ایشان با اشاره به صحبت‌های نخست‌وزیر ژاپن مبنی براین‌که ترامپ به او گفته «امریکا قصد تغییررژیم در ایران را ندارد»، تأکید کردند: مشکل ما با امریکایی‌ها موضوع تغییررژیم نیست، زیرا آن‌ها اگرچنین قصدی هم داشته باشند، قادر به اجرای آن نیستند، همانطور که رؤسای جمهور قبلی امریکا، در چهل سال گذشته، برای نابودی جمهوری اسلامی ایران تلاش کردند اما نتوانستند.

رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: این‌که ترامپ می‌گوید قصد تغییر رژیم را ندارد یک دروغ است زیرا اگر می‌توانست این کار را انجام دهد، انجام می‌داد اما نمی‌تواند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به صحبت‌های نخست‌وزیر ژاپن مبنی بر درخواست آمریکا برای مذاکره درباره موضوع هسته‌ای، گفتند: جمهوری اسلامی ایران به‌مدت پنج شش‌سال در موضوع هسته‌ای با آمریکا و اروپایی‌ها در قالب ۵ به‌علاوه یک مذاکره کرد و به یک نتیجه هم رسید، اما آمریکا زیر این توافق و قرارداد قطعی زد، بنابراین کدام فرد عاقلی است که دوباره با کشوری که زیر تمام توافق‌ها زده، مذاکره کند؟!

رهبر انقلاب اسلامی به بخش دیگری از صحبت‌های نخست‌وزیر ژاپن مبنی بر عزم آمریکا برای جلوگیری از ساخت سلاح هسته‌ای به‌وسیله ایران اشاره کردند و افزودند: ما با سلاح هسته‌ای مخالفیم و فتوای شرعی من حرام بودن ساخت سلاح هسته‌ای است اما این را بدانید که اگر ما قصد ساخت سلاح هسته‌ای داشتیم، آمریکا هیچ کاری نمی‌توانست بکند و اجازه ندادن امریکا، هیچ مانعی ایجاد نمی‌کرد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این‌که انباشت سلاح هسته‌ای نیزاقدامی خلاف عقل است، خاطرنشان کردند: آمریکا به هیچ وجه صلاحیت حرف زدن درباره این‌که کدام کشور سلاح هسته‌ای داشته باشد یا نداشته باشد، ندارد زیرا امریکا، چند هزار کلاهک هسته‌ای در انبارهای خود دارد.

ایشان با اشاره به سخنان نخست وزیر ژاپن مبنی بر این‌که آمریکا آماده مذاکرات صادقانه با ایران است، خطاب به آقای آبه گفتند: ما این حرف را اصلاً باور نمی‌کنیم زیرا مذاکرات صادقانه از جانب شخصی هم‌چون ترامپ، صادر نمی‌شود.

رهبر انقلاب اسلامی تأکید کردند: صداقت در میان مقامات امریکایی بسیار کمیاب است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خطاب به نخست وزیر ژاپن افزودند: رئیس جمهور آمریکا چند روز پیش با جناب‌عالی دیدار و گفت‌وگو و درباره ایران هم صحبت کرد، اما بعداز بازگشت از ژاپن، بلافاصله تحریم صنایع پتروشیمی ایران را اعلام کرد، آیا این پیام صداقت است؟! آیا این نشان می‌دهد که او قصد مذاکره صادقانه دارد؟!

ایشان تأکید کردند: ما به هیچ وجه تجربه تلخ مذاکره چند سال اخیربا آمریکا را تکرار نخواهیم کرد.

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به روند مذاکره با امریکایی‌ها در چارچوب برجام گفتند: بعداز توافق هسته‌ای، اولین کسی که برجام را بلافاصله نقض کرد، شخص اوباما بود، همان کسی که درخواست مذاکره با ایران کرده و واسطه هم فرستاده بود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: این تجربه ماست و جناب آقای آبه بدانید که ما این تجربه را تکرار نمی‌کنیم.

ایشان با اشاره به سخنان نخست وزیر ژاپن مبنی بر این‌که ترامپ گفته «مذاکره با آمریکا موجب پیشرفت ایران خواهد شد»، تأکید کردند: ما به لطف خداوند، بدون مذاکره با آمریکا و با وجود تحریم هم به پیشرفت خواهیم رسید.

رهبرانقلاب اسلامی با استقبال از پیشنهاد نخست‌وزیر ژاپن برای گسترش روابط با جمهوری اسلامی ایران، خاطرنشان کردند: ژاپن کشور مهمی در آسیا است و اگر به گسترش روابط با ایران تمایل دارد باید اراده قاطع خود را نشان دهد، همانگونه که برخی کشورهای مهم این اراده را نشان داده‌اند.

ایشان با اشاره به دشمنی‌های چهل ساله آمریکا با ملت ایران و ادامه این دشمنی‌ها، افزودند: ما معتقدیم از طریق مذاکره با امریکا، مشکلات ما حل نخواهد شد و هیچ ملت آزاده‌ای، مذاکره زیرفشار را قبول نخواهد کرد.

رهبر انقلاب اسلامی هم‌چنین با اشاره به بخشی از سخنان نخست‌وزیر ژاپن مبنی بر این‌که امریکایی‌ها همواره می‌خواهند طرز فکرو عقاید خود را به دیگرکشورها تحمیل کنند، گفتند: این‌که شما این واقعیت را تصدیق می‌کنید، خوب است و این را هم بدانید که امریکایی‌ها در تحمیل دیدگاه‌های خود به هیچ حدی قانع نیستند.

در این دیدار که آقای روحانی رئیس‌جمهور کشورمان هم حضور داشت، آقای آبه شینزو با اشاره به مذاکرات خود در تهران ابراز امیدواری کرد، این گفت‌وگوها زمینه گسترش بیشترهمکاری‌ها را فراهم کند.

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی تأکید کردند

لزوم توجه به اندیشه‌های امام خمینی قدس‌سره در حوزه علمیه

حضرت آیت‌الله نوری همدانی بر توجه به آرا و افکار امام راحل در حوزه‌های علمیه تأکید کردند و گفتند: شخصیت و افکار امام خمینی قدس‌سره کم‌نظیراست لذا بررسی و تبیین شخصیت و افکار و آثار ایشان برای نسل جوان بسیار ضروری می‌باشد.

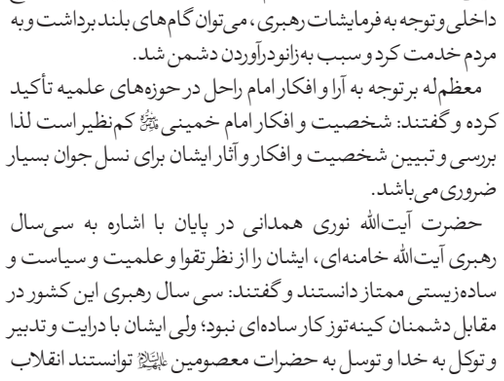

به گزارش خبرگزاری حوزه، این مرجع تقلید، ۲۰ خرداد در دیدار عده‌ای از مبلغان اعزامی از دفترایشان در ماه مبارک رمضان با اشاره به حضور مردم در سالروزرحلت حضرت امام خمینی قدس‌سره اظهار داشتند: بیانات محکم رهبری در مقابل دشمن و ترسیم نقشه راه ایشان برای خدمت به مردم و بیان راه صحیح مقاومت، نشان از این است که افکارامام راحل زنده است و مردم به آن پایبندند.

معظم‌له گفتند: امروز دشمن تمام توان خود را در مقابل ملت ایران به‌کارگرفته و با تحریم و تهدید قصد تضعیف نظام را دارد.

ایشان مکر و توطئه‌های دشمنان را همان روش‌های گذشته اما با رنگ و لعاب جدید خواندند و گفتند: باید در مقابل این توطئه‌ها مقاومت کرد؛ این مردم با توکل به خدا راه خود را طی کردند و با مقاومت به عزت رسیدند وان شاءالله از این مرحله نیزبا عزت عبورخواهیم کرد.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی نقش مدیران را در شکست نقشه‌های دشمن مهم دانسته و افزودند: مدیران باورداشته باشند که با توکل به خدا واتکا به قدرت عظیم ملت و استفاده از ظرفیت‌ها و منابع داخلی و توجه به فرمایشات رهبری، می‌توان گام‌های بلند برداشت و به مردم خدمت کرد و سبب به‌زانودرآوردن دشمن شد.

معظم‌له برتوجه به آرا و افکار امام راحل در حوزه‌های علمیه تأکید کرده و گفتند: شخصیت و افکار امام خمینی قدس‌سره کم‌نظیراست لذا بررسی و تبیین شخصیت و افکار و آثار ایشان برای نسل جوان بسیار ضروری می‌باشد.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پایان با اشاره به سی‌سال رهبری آیت‌الله خامنه‌ای، ایشان را از نظرتقوا و علمیت و سیاست و ساده‌زیستی ممتاز دانستند و گفتند: سی سال رهبری این کشور در مقابل دشمنان کینه‌توز کار ساده‌ای نبود؛ ولی ایشان با درایت و تدبیر و توکل به خدا و توسل به حضرات معصومین علیهم‌السلام توانستند انقلاب راحفظ کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه متن بیانیه این نهادها و مراکز چنین هستند:

◉ مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

بسم الله الرحمن الرحیم

ود الذین کفروا لو تغفلون عن أسلحتکم وأمتعتکم فیمیلون علیکم میلةً واحدة (نساء/۱۰۲)

اشتباه این بود که آن‌هایی که اطلاعات داشتند و مسایل را می‌توانستند بفهمند، مردم را «از توطئه انگلیسی‌ها» مطلع نکردند. امام خمینی قدس‌سره (۱۶/۸/۵۷ – نوفل لوشاتو)

علی‌رغم صلای رهبرفرزانه و هشدار نسبت به خطردائم حکومت انگلیس که در ۹۵/۲/۲۶ فرمودند: انگلیسی‌ها همیشه منشاء و منبع تهدید و فساد و خطر و نکبت برای غرب آسیا بوده‌اند که متأسفانه سفارت انگلیس توطئه‌های خویش را علیه هویت دینی و استقلال ملت مومن ایران ادامه می‌دهد. این روباه پیر، به منظور دستیابی به اهداف پلیدش روزی ملکه خود را سیده معرفی می‌کند و روزی پارتی و جشن مختلط زن و مرد برپا می‌کند و روزی سرسفره افطارش با حرام، مسلمانان را دعوت می‌کنند و روزی برای ملکه محتضرش جشن تولد می‌گیرد.

امروز روحانیت و ملت مومن و انقلابی ایران بیدار است و دیگر اجازه اجرای نقشه‌های شوم این شیاطین را نخواهد داد و نخواهد گذاشت در کشورهای اسلامی که خون شهیدانش هنوز تازه است حرکات ضد فرهنگی انجام گیرد.

حوزه‌های علمیه از دستگاه‌های امنیتی و دیپلماسی کشور می‌خواهد با دقت و سرعت حرکات مرموزانه این روباه پیرو غرب‌زدگان مزدور و با نفوذش در ایران را رصد نموده و مانع پیشرفت برنامه‌ها و فتنه‌های انگلیسی و سایر دول استعماری شود.

مرکزمدیریت حوزه‌های علمیه کشور

◉ علما، مسئولان، مدیران و مبلغان حوزه علمیه استان تهران

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

إن عبادی لیس لک علیهم سلطان إلا من اتبعک من الغاوین. وإن جهنم لموعدهم أجمعین

یک قرن از هولناک‌ترین جنایت دولت خبیث انگلستان علیه ملت مظلوم ایران می‌گذرد که موجب قتل‌عام قریب به ۱۰ میلیون ایرانی شد. خاک داغدار ایران نه‌تنها هرگز جنایات بی‌شمار انگلیسی‌ها در سرزمین ایران را فراموش نمی‌کند بلکه خیانت‌های سیاست‌مداران زبون و ساده‌لوح ایرانی را که طی سال‌ها آلت‌دست خون‌آشامان انگلیسی شدند را نیز به خاطرسپرده است.

دولت خبیث و حقیر بریتانیا به‌دلیل حقارت ذاتی که داشته و دارد همواره برچهره باشکوه فرهنگ و فرایران بزرگ چنگ انداخته است و با سوءاستفاده از سیاست‌مداران مزدور و نادان ایرانی به کوچک کردن سرزمین ایران و تحقیرایرانیان مسلمان پرداخته است. این‌بار و پس از سال‌ها نجات ایران از نفوذ و سلطه انگلیسی‌ها چگونه این تحقیررا باید در قلب تهران و قله رمضان شاهد باشیم و رنج سالیان فراوان ستم انگلیسی‌ها در این سرزمین را به یاد بیاوریم که سفارتخانه روباه، دم در بیاورد و با وقاحت سفره ذلت برای سیاست‌مداران ساده‌لوح ما پهن کند و جشن عزت برای ملکه دیکتاتور خون‌آشام دولت خود بگیرد و مخارج آن را هم از ایادی ذلیل خود در این سرزمین طلب کند.

سفیردولت خبیث انگلستان در ایران باید بداند او نماینده سرافکنده‌ترین دولت جهان در ایران است و حقیرترین سفارتخانه را در ایران بزرگ و با عظمت دارد. تفاوت سفارتخانه دولت آن‌ها با دیگر دول ناشی از شدت و حدت جنایات بی‌شمار دولت آن‌هاست و ایرانیان اولین قومی هستند که علیه خباثت‌هایش به پا خواسته‌اند و هرگزجنایات آنان را فراموش نمی‌کنند و تا ابد خیانت‌های آنان را فریاد خواهد زد تا پایان امپراطوری پوشالی جنگ و نیرنگ را رقم بزنند. تهران شهرشهیدان قهرمان و فرهیختگان نامداری مانند شیخ فضل‌الله نوری است که به‌طور مستقیم با نفوذ انگلیسی‌ها سربدار شدند. دوران سلطه شیطان در ایران پایان یافته است و هیچ سلطه‌پذیری دیگردر ایران نامدار، خوش‌نام نخواهد ماند.

تهران را باید از آلوده شدن به میکرب‌های این سفارتخانه پلید پاک کرد و کمترین درخواست ما از قوه قضائیه و مجریه آن است که تکلیف باغ غارت شده قلهک را تعیین کنند و در اولین فرصت فضای تنفسی برای مردم آزادی‌خواه تهران فراهم بیاورند تا معلوم شود مقدار نفوذ این روباه گرگ صفت در دستگاه‌های اجرایی مملکت چقدر است و میزان رعب برخی سیاست‌مداران از توهم نظام سلطه پوشالی انگلیسی تا چه حد است.

اگر ملت‌ها از جنایات بی‌شمار انگلیسی‌ها در جهان ناآگاهند ناشی از اعمال نفوذ عوامل پست آن‌ها در نهادهای فرهنگی و آموزشی است که بر این جنایات سرپوش نهاده‌اند. اگر دولت‌ها نگاه خود را از تاریخ پرازخیانت انگلستان برداشته‌اند نه ناشی از اقتدار نداشته این دولت خبیث است که ناشی از ضعف روحی و فکری سیاست‌مدارانشان است. ایران خداپرست نمی‌تواند بردگی ملت‌های جهان را برای مشتی جنایتکار انگلیسی تحمل کند و مقدمات آزادی ملت‌ها را فراهم آورده است آنگاه چگونه خود دستخوش سیاست بازی‌های یک سفارتخانه بی‌مقدار بشود.

ایران مقتدر و مهربان جای جولان دادن روباه‌های دولتی که از قانون اساسی برخوردار نیست و از دیرپاترین دیکتاتوری رنج می‌برد نیست. سیاست‌مداران ساده‌لوح چگونه اجازه دادند نفوذی‌ها راه را برای جشن تولد ملکه جنایت در شهرتهران که امید اول مبارزه با استعمار انگلیس در جهان است باز کنند؟ آیا به وضوح چکیدن خون کودکان یمن را از دندان‌های این ملکه جنایت مشاهده نمی‌کنند؟ آیا سرهای بریده شده توسط داعشی‌ها این مولود شوم انگلیسی‌ها در منطقه را برگردن نحسش مشاهده نمی‌کنند؟ کدامین سیاست‌مدار ساده‌لوح حاضرشده است بر سرافطاری رنگین به خون مظلومان جهان بنشیند و تا ابد ننگ سفره خواری یک دولت جنایتکار را برای نسل خود به ثبت برساند؟

واکنش نهادهای حوزوی به جشن تولد ملکه انگلیس در تهران

مردم منتظر غیرت دینی و انقلابی مسئولان

علما، بسیج اساتید، مبلغان و نخبگان حوزه‌های علمیه تهران و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور، نسبت به برگزاری مراسم جشن تولد ملکه انگلیس در تهران آن هم با هزینه اسپانسرهای ایرانی واکنش نشان دادند.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، برگزاری مراسم جشن تولد ملکه الیزابت در سفارت انگلیس در تهران واکنش‌ها را برانگیخته است. جمعی از علما، مدیران و مبلغان حوزه علمیه استان تهران، بسیج اساتید و نخبگان حوزه‌های علمیه تهران و هم‌چنین سازمان بسیج طلاب و روحانیان تهران و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور هر یک در بیانیه‌ای جداگانه این اقدام غیر ارزشی را به شدت محکوم کرده‌اند.

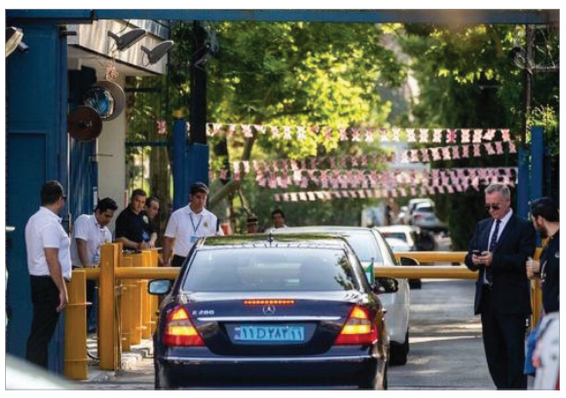

در این مهمانی‌های شوم نقشه کدام قحطی را برای این ملت مظلوم کشیده‌اند؟ و بستر تولد کدام جریان داعشی را در ایران پهن کرده بودند؟ مگر نه این است که رهبران دواعش که منطقه را به خاک و خون کشیدند از سر سفره سفارتخانه دولت حقیر بریتانیا در عراق بلند شدند؟ دولت‌مردان دانا باید این نفرت عمومی از جنایت‌های دولت خبیث انگلستان را سرمایه اقتدار خود در برابر نظام سلطه تلقی کنند نه آن‌که کار توجیه‌گری را به یاوه سرایان بسپارند و خود با سکوت و سازش، نام نادانی و بی‌تدبیری خود را سیاست‌ورزی بگذارند و سیاست‌بازی را با سیاست‌مداری اشتباه بگیرند.

◉ بسیج اساتید و نخبگان حوزه‌های علمیه تهران

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

ان هذا یوم تبرکت به بنوامیة و ابن آکلة الاکباد اللعین ابن اللعین

نگاهی گذرا به تاریخ نشان می‌دهد دولت انگلیس همواره علیه ملت ایران، دشمنی و خباثت داشته است و کارنامه مکر و فتنه و توطئه و ستیز انگلستان با ایران، سیاهه‌ای طولانی است. نسل‌کشی میلیونی ایرانیان در گذشته‌ای نه چندان دور که با سیاست جنایت کارانه رواج قحطی و بیماری در ایران رقم خورد، هیچ‌گاه از خاطر ایرانیان پاک نخواهد شد.

البته جنایات روباه پیر منحصر در ایران نبوده و بسیاری از ملت‌ها، طعم شرارت‌های فرزندان ملکه را چشیده‌اند که بیان آن مثنوی هفتاد من کاغذ است. حال در روزهایی که زنان و کودکان یمنی و فلسطینی و... با سلاح‌ها و پول‌های انگلیسی به خاک و خون می‌افتند، چه جای جشن گرفتن برای عامل جنگ افروزی و تفرقه‌افکنی در منطقه است؟ چه شادی و سروری در تولد پیرزنی وجود دارد که عده‌ای حاضرند خود را در این جنایات شریک کنند؟

پرسش این‌جاست، چرا وزارت خارجه در برابر این تحرکات مرموز سکوت اختیار کرده است!؟ ملت ایران، هم‌چنان انگلیس را در کنار رژیم صهیونیستی و طاغوت اعظم آمریکا، جزء دشمنان اصلی خود می‌داند و تیزبینانه اقدامات آن را در نظر دارد و به یقین در زمان مناسب پاسخی درخور رفتار شرورانه انگلیس خواهد داد. دولت انگلیس خاطرات خوشی از خروش ملت انقلابی ایران و به‌خصوص علمای عظام علیه فعالیت‌های این‌چنینی خود ندارد.

◉ سازمان بسیج طلاب و روحانیان تهران

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

پیامبرخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله:

«من أعان ظالما علی ظلمه جاء یوم القیامة و علی جبهته مکتوب: آیس من رحمة الله».

انگلیس «روباه پیری» است که بیش‌از ۳۰۰ سال جزء مکروحیله و تجاوز به حریم و حقوق ملت ایران و کشورهای منطقه و اعمال سیاست‌های استعماری هیچ مزیت دیگری نداشته است که از جمله آن می‌توان به فروش تجهیزات نظامی و جنگنده بالغ بر ۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیارد پوند به عربستان جهت استفاده و کشتن مردم مظلوم یمن نام برد.

هم‌چنین در دوران فتنه ۸۸ سفارت انگلیس با ارائه گزارش‌هایی به مقامات لندن، خط خبری رسانه‌های اپوزیسیون نظیر بی‌بی سی را مشخص می‌کرده و این رسانه‌ها نیز با تأثیر مستقیم بر مخاطبان خود و هم‌چنین القای مسایل انحرافی در انتخابات نظیر تقلب ایران را به آشوب کشیدند؛ هم‌چنین با ارتباط‌گیری مستقیم با برخی از عوامل خود و هم‌چنین خط‌دهی به مشاوران سران فتنه در کنار حضور گسترده خود در آشوب‌ها، نقش پررنگی در هدایت و گسترش آتش فتنه داشتند.

سازمان بسیج طلاب و روحانیان تهران با توجه به پیشینه آشکار انگلیس در مقابل مردم ایران، برگزاری جشن ملکه خود را در ایران دهن‌کجی به ملت ایران می‌داند و برگزاری این جشن را محکوم می‌کند و به افراد و شخصیت‌ها و شرکت‌هایی که قرار است در این جشن ظالمانه نقشی داشته باشند توصیه می‌کند که باید این را بدانند انگلیس به‌دنبال بدنامی و بی‌آبرویی آن‌ها است.

انگلیس به‌دنبال ضربه وارد کردن به پیکر ملت ایران است و باید از این روباه پیرو خیانتکار فاصله بگیرند. برگزارکنندگان این جشن بدانند ملت بزرگ و غیور ایران در طول تاریخ خود تجربه جنایت‌ها و خیانت‌های انگلیسی را به وضوح دیده و هیچ‌گاه فریب دوستی خباثت‌آلود انگلیس را نمی‌خورند و مطمئناً کسانی که در این جشن ظالمانه شرکت می‌کنند بدانند ملت ایران این شرکت خیانت کارانه را هیچ‌گاه فراموش نخواهد کرد.

ما بسیجیان حوزه‌های علمیه تهران اعلام می‌داریم ضمن محکومیت برگزاری این‌گونه برنامه‌ها و ابراز انزجار از شرکت کنندگان در این جشن ظالمانه از مسئولین سیاسی جمهوری اسلامی ایران انتظار داریم که این‌گونه برنامه‌ها را با درایت و با توجه به منافع ملی و غیرت دینی مردم شریف کشورمان مدیریت کنند و اجازه برگزاری و تکرار این‌گونه برنامه‌ها را در زمانی که دست انگلیس خبیث در تحریم‌های ظالمانه آمریکای جنایتکار علیه مردم ایران پیدا و مشخص است ندهند.

والسلام علی من اتبع الهدی

آیت‌الله مصباح یزدی

شاهد بسترهای تنزل اخلاقی در شهرها هستیم

رئیس موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ﷺ با تأکید بر این‌که در کشور زمینه رشد اخلاقی کم است، گفت: گاهی در شهرها شاهد بسترهایی برای تنزل اخلاقی هستیم و این مسئله‌ای عمومی است و اکثر شهرداری‌های کشور یا حتی در خارج کشور هم با آن درگیر هستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، ۲۲ خرداد در دیدار با شهردار قم، خطاب به دکتر سقائیان‌نژاد، وی را از شهرداران موفق کشور دانست و اظهار کرد: حضور شما مایه خوشبختی و خوشحالی بود که چنین فرد موفق و خدمتگزاری نصیب مردم قم شده است.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ﷺ با تأکید بر این‌که در کشور زمینه رشد اخلاقی کم است، گفت: گاهی در شهرها شاهد بسترهایی برای تنزل اخلاقی هستیم و این مسئله‌ای عمومی است و اکثر شهرداری‌های کشور یا حتی در خارج کشور هم با آن درگیر هستند.

آیت‌الله مصباح یزدی با اشاره به وظایفی که پس‌از انقلاب برای شهرداری‌ها ایجاد شده است، گفت: توقعات، خصوصاً از شهرداری قم که مرکز انقلاب است بسیار بیشتر است؛ پس‌از انقلاب وظیفه فرهنگی و دینی هم به وظایف شهرداری‌ها اضافه شده است و در قم باید به‌طور ویژه به این مسئله توجه شود.

ایشان با تأکید بر این‌که انقلاب در تمام بخش‌ها یک بار مضاعف فرهنگ و ارزش‌های اسلامی و زمینه‌سازی برای رشد آن‌ها را ایجاد کرده است، تصریح کرد: اگر کار فرهنگی ضروری در مراکز شهرداری صورت گیرد رضایت مردم بدون صرف بودجه خاصی تامین خواهد شد و سلامت بوستان‌ها و فضاهای شهری افزایش خواهد یافت.

رئیس موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ﷺ برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح فرهنگ دینی کارمندان شهرداری را ضروری عنوان کرد و گفت: با کارهای کوتاه‌مدت و مقطعی می‌توان اثرات قابل توجهی در حوزه فرهنگی و دینی و اخلاقی بر روی کارمندان گذاشت.

شهردار قم هم در این دیدار با بیان این‌که سالیانه بیش‌از ۲۷۰ هکتار به فضای سبز شهر قم اضافه شده است، به آخرین وضعیت احداث پارک هزار هکتاری شهر قم اشاره کرد، افزود: این بوستان از میدان مفید تا کوه خضر و کوه دوبرادران ادامه دارد و می‌تواند در صورت تکمیل طی سالیان آینده تفرجگاه بسیار خوبی برای مردم قم باشد. وی احداث باغ پرندگان، باغ موزه دفاع مقدس و دیگر امکانات ویژه تفریحی و گردشگری را در این محدوده دانست و افزود: توپوگرافی منطقه هم به‌گونه‌ای است که می‌تواند جذابیت‌های خاصی برای مردم ایجاد کند.

مدیر حوزه‌های علمیه

دردهای امت اسلام را می‌توان با شعر تبیین و درمان کرد

مدیر حوزه‌های علمیه بر لزوم حضور فعالانه شاعران حوزوی در زمینه ارتقای جایگاه ادبیات و شعر در امور مختلف فرهنگی و تبلیغی و پژوهشی تأکید و خواستار فعالیت بیشتر آن‌ها و تشکیل اتاق‌های فکر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، ۲۰ خرداد در دیدار با جمعی از شاعران حوزوی که در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در قم برگزار شد، تصریح کرد: ما به‌دنبال ایجاد کارهای موازی نیستیم و باید فعالیت‌های ارزشمند حوزه قدر دانسته شود و اگر کار جدیدی نیز انجام می‌شود باید با هدف گره‌گشایی از مشکلات امروز باشد.

مدیر حوزه‌های علمیه با تقدیر از فعالیت‌های صورت گرفته در دفتر تبلیغات و نهادهای فعال در این زمینه گفت: ضمن تأکید بر سیاست‌هایی که در این زمینه داریم از فعالیت‌هایی که در عرصه شعر طلاب انجام شده است نیز تقدیر می‌کنیم.

وی با تأکید بر این‌که در هویت و رسالت حوزه، شأن ادبی و به‌خصوص حوزه شعر، شان برجسته و ارزشمندی است که باید آن را صیانت و تقویت کرد، یادآورشد: می‌توان و باید بتوان تمامیت معارف و اندیشه اسلامی و الهی را در قالب و چارچوب و آیینه شعر و ادب متجلی کرد؛ کارهای بی‌نهایتی با همین رویکرد وجود دارد؛ تجلی تام اندیشه و معرفت الهی در همه ابعاد و در قالب‌های ادبی و شعری با تخصص‌های گوناگونی که در این عرصه وجود دارد را می‌توان انجام داد.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی بیان کرد: هم‌چنین می‌توان علوم حوزوی را در قالب نظم مطرح کرد؛ منظومه حاجی و مرحوم عرفانی در فلسفه و الفیه و ده‌ها کتاب دیگر، از مفاخر حوزه به‌شمار می‌روند و کم‌تر جایی در دنیا وجود دارد که تمامیت یک دانش در قالب شعر خودنمایی کند. وی افزود: هم‌چنین تجلی تاریخ اسلام نیز باید با زبان شعر منعکس شود؛ صحنه عاشورا دارای لایه‌هایی است که قطعا بدون هنر شعر نمی‌توان آن را بازگو کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه تصریح کرد: نکته دیگر بیان دردهای امت اسلام و جهان اسلام است که قطعا می‌توان این دردها را با شعر تبیین و درمان کرد.

اعرافی یادآور شد: حوزه ادب و شعر باید در همه اجزا و برنامه‌ها خود را نشان دهد و باید به مثابه یک روح در این عرصه بدمد و هرجا که لازم است باید اصلاحاتی انجام شود.

عضو شورای عالی حوزه بیان کرد: امروز با یک برنامه ۵ ساله مواجه هستیم که می‌توانیم این برنامه را به شورای شعر طلاب بسپاریم و برش‌هایی که مرتبط به این حوزه است را در این برنامه بگنجانیم.

وی گفت: امیدواریم که نتایج این‌گونه جلسات کم‌تر از یک سال رؤیت شود؛ بررسی مشکلات شاعران نیز باید در جلسات شورای تخصصی ارائه شود و در نهایت باید به منظومه‌ای از طرح‌های جامع و عملیاتی برسیم؛ کارها باید روی ریل عملیاتی قرار گیرد تا شاهد حل مشکلات عملی شاعران باشیم. وی اظهار کرد: شاعران طلبه می‌توانند نقش مهمی در موج آفرینی و تعالی جامعه داشته باشند و با حضور فعالانه خود و تشکیل اتاق‌های فکر و... حضوری قدرت‌مندتر در عرصه‌های مختلف داشته باشند.

توصیه خاص آیت‌الله‌العظمی وحیدخراسانی به زائران بیت‌الله الحرام در مواقف و اطراف قبرستان بقیع

قرائت سوره توحید و توجه به امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف

حجت‌الاسلام والمسلمین سید عبدالفتاح نواب نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت، ۲۳ خرداد با آیات عظام وحید خراسانی، شبیری زنجانی و مکارم شیرازی به‌صورت جداگانه دیدار کرد. ایشان در این دیدارها بر مسایلی هم‌چون پرهیز از اهانت به مقدسات دیگران و بازارگردی حجاج ایرانی، حفظ وحدت مسلمین در مناسک حج، بهره‌گیری حداکثری از فرصت معنوی حج، تفهیم عظمت مشاهد مشرفه به حجاج و دقت در گزینش روحانیان کاروان‌ها تأکید کردند.

عظمت مشاهد مشرفه به مردم تفهیم شود

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله وحید خراسانی در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین نواب، پس‌از استماع گزارشات اعزام حجاج در مناسک حج سال ۱۳۹۸ با اشاره به خطبه امیرالمؤمنین علی ﷺ در نهج‌البلاغه «و اختار من خلقه سماعاً أجابوا إلیه دعوته و صدقوا کلمته و وقفوا مواقف أنبیائه و تشبهوا بملائکته المطیفین بعرشه» افزودند: خدمت به زوار بیت الله، خدمت به مهمانان خاص خداوند است.

این مرجع تقلید بیان داشتند: حجّاج با پای پیاده در اطراف بقیع قدم بزنند و سوره توحید بخوانند و به امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف هدیه کنند. سعی کنید این سنّت را عملی کنید.

حضرت آیت‌الله وحید خراسانی بیان کردند: حجاج باید متوجه باشند آن‌جا کجاست. مرقد امام ششم ﷺ، رأس و رئیس مذهب، مزار امام مجتبی ﷺ که زائر قبرش هر شب جمعه سیدالشهداء ﷺ است. قبر صدیقه کبری ﷺ که مطاف جمیع انبیا و اولیا است.

ایشان یادآور شدند: ان‌شاءالله این آداب رعایت بشود. عظمت آن مشاهد به مردم تفهیم بشود. اجر شما هم حساب ندارد.

همه در آن مواقف به یاد امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف باشند و سوره توحید را بخوانند و به همه معصومین ﷺ تقدیم کنند.

وحدت مسلمین در مناسک حج حفظ شود

به گزارش شفقنا، حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی نیز در این دیدار در پاسخ به پرسش یکی از حاضران در این دیدار درباره اختلاف نظری که گاه در اثبات رؤیت هلال ماه ایجاد می‌شود، بیان داشتند: آن‌طور که از روش ائمه ﷺ برداشت می‌شود در ثبوت اول ماه و زمان رفتن به عرفات، انجام مناسک حج به همراه عامه، مورد رضایت خداوند و مجزی است.

این مرجع تقلید با اشاره به جایگاه والای مراسم حج گفتند: انجام امور عبادت مهمی را قبول کرده‌اید و برای انجامش مورد عنایت حضرت ولی‌عصر ﷺ خواهید بود. خود حج منسک مهمی است و در ادیان دیگر مانند آن وجود ندارد. در ماه مبارک رمضان از دعاهای موکد، دعا برای حج است و این نشان دهنده عظمت آن است.

مسایل حج از مسایل سیاسی جدا باشد

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی هم در این دیدار با بیان توصیه‌هایی مهم خطاب به نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت، خاطرنشان کردند: مسایل حج از مسایل سیاسی باید جدا باشد تا مشکلی در امور حج پیدا نشود.

ایشان گفتند: آن‌ها باید حجاج ما را کاملاً محترم بشمارند ما هم باید مقدسات آن‌ها را کاملا محترم بشماریم؛ نکته دیگر این‌که روحانیان حج باید آموزش‌های لازم را دیده باشند؛ به اعضای کاروان گوشزد کنند که اهانتی به مقدسات دیگران نکنند و به‌گونه‌ای رفتار کنند که در شأن زائر ایرانی باشد؛ هنگامی که از منزل به مسجد یا به خیابان می‌آیند، لباس مناسب، تمیز و در شأن ایرانی داشته باشند. معظم‌له افزودند: مسایل حج را کاملاً برای حجاج تبیین کنند تا مبادا با یک حرکت نابه‌جا حج آن‌ها باطل شود و مجبور شوند سال آینده به حج بروند که این امری است عملاً غیر ممکن و این مسئله نیاز به آموزش‌های قبلی دارد.

این مرجع تقلید با تأکید بر این‌که حج باید انسان را متحول کند، اظهار داشتند: انسان وقتی از حج یا زیارت برمی‌گردد باید با قبل متفاوت باشد، اگر هیچ تغییری ایجاد نشود دلیل بر این است که مقبول نشده است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی با تأکید بر این‌که در مسایل مربوط به حج حتما باید موضوع آموزش حجاج را به‌صورت ویژه مدنظر داشت، گفتند: برخی قبل از این‌که به مکه بروند هیچ‌گونه آشنایی با مسایل حج ندارند، باید به آن‌ها آموزش داده شود.

این مرجع تقلید با تأکید بر لزوم پرهیز از بازارگردی حجاج و بهره‌گیری حداکثری از فرصت معنوی حج، گفتند: البته با توجه به بالا رفتن قیمت ارز کمتر کسی به فکر خرید و بازارگردی می‌افتد، اما باز هم باید توصیه کرد و مراقب بود؛ روحانیان کاروان در این زمینه نقش مهمی دارند که هم خودشان رعایت کنند و هم مردم را توصیه کنند.

معظم‌له هم‌چنین بر لزوم دقت و حساسیت در گزینش و انتخاب روحانیان کاروان‌های حج تأکید کردند.

تأکید مراجع عظام و علما در دیدار رئیس جمعیت هلال‌احمر

لزوم تشکیل اتاق فکر برای تدبیر بحران‌های طبیعی و حفظ کرامت مردم در کمک‌رسانی

علی‌اصغر پیوندی رئیس جمعیت هلال احمر کشور، ۲۱ خرداد با سفر به شهر مقدس قم با حضرات آیات و حجج‌اسلام سبحانی، علوی گرگانی، سعیدی نماینده ولی‌فقیه در استان قم، شهرستانی نماینده آیت‌الله‌العظمی سیستانی هم به‌صورت جداگانه دیدار کرد. ایشان در این دیدارها بر لزوم تشکیل اتاق فکر برای تدبیر سیلاب‌ها و بحران‌های طبیعی ضرورت هماهنگی بین دستگاه‌ها و پرهیز از موازی‌کاری در امدادرسانی پیشگیری و رفع آسیب‌ها پیش‌از وقوع حادثه، رسیدگی به گلایه‌های به‌حق مردم از دولت و حفظ کرامت در کمک‌های مردمی تأکید کردند.

اتاق فکری برای تدبیر سیلاب در هلال احمر تشکیل شود

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی در دیدار رئیس جمعیت هلال‌احمر کشور، با اشاره به اهمیت بارش رحمت الهی، افزودند: برای استفاده از مزیت‌های باران باید دوراندیشی و تدبیر جدی وجود داشته باشد. بارش‌های اخیر به خاطر سلسله غفلت‌های ایجاد شده با معضل همراه شد.

معظم‌له با تأکید بر این‌که باید اتاق فکری برای تدبیر سیلاب‌ها در هلال احمر تشکیل شود، ادامه دادند: مسئولان نباید با بازگشت آرامش به استان‌های درگیر سیلاب، بحران‌های اخیر را فراموش کنند.

ضرورت هماهنگی بین دستگاه‌ها و پرهیز از موازی‌کاری در امدادرسانی

حضرت آیت‌الله علوی گرگانی هم در این دیدار با اشاره به مسئله سیل اخیر در کشور اظهار داشتند: اگر در این زمینه کوتاهی می‌شد قطعا تلفات بیشتری می‌داشتیم اما اقدام مردم در این حادثه موثر بود و خداوند نیز در آیات قرآن یادآور شده که اگر انسانی جان یک انسانی را نجات دهد گویی ملتی را نجات داده است.

ایشان افزودند: هلال احمر و سایر ارگان‌ها از اعتبارات خود در جهت رفع خسارت‌های وارد شده بر اثر سیل استفاده کرده که قابل تقدیر است.

استاد حوزه علمیه قم، در خصوص امدادرسانی به سیل‌زدگان خاطرنشان کردند: بهتر بود در زمینه امدادرسانی به سیل‌زدگان یک هماهنگی بین کلیه نهاها وجود می‌داشت و توزیع اقلام و امدادرسانی از یک کانال مشترک و هماهنگ صورت می‌گرفت تا از موازی کاری اجتناب شود.

کمک‌های مردمی باید با حفظ کرامت مردم باشد

نماینده آیت‌الله‌العظمی سیستانی در ایران هم در این دیدار با اشاره به بارش‌های اوایل سال جاری اظهار داشت: این بارش‌ها بخش مهمی از مشکلات کم‌آبی را برطرف کرده است و باید با اجرای طرح‌های آبخیزداری مانع هدر رفت آب شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدجواد شهرستانی با بیان این‌که بسیاری از مردم در سیل اخیر وسایل زندگی خود را از دست داده‌اند، افزود: برخی از گلایه‌مندی‌ها از دولت در این زمینه به‌حق است و باید به این گلایه‌ها رسیدگی شود.

وی لزوم کمک‌های مردمی به مردم با حفظ کرامت مردم را مورد توجه قرار داد و ابراز کرد: باید نگاه مردم به امدادرسانی در شرایط اضطراری تقویت شود.

پیش‌از وقوع حادثه به‌دنبال پیشگیری و رفع آسیب‌ها و تهدیدها باشیم

تولیت حرم مطهرحضرت معصومه ﷺ نیز در این دیدار اظهار کرد: ما نباید اجازه دهیم یک حادثه اتفاق بیافتد و بعد به سوگ افراد از دست رفته بشینیم بلکه باید پیش‌از وقوع حادثه به‌دنبال پیشگیری و رفع آسیب‌ها و تهدیدها باشیم؛ باران واقعاً رحمت است اما عذاب آن به بی‌تدبیری و پیش‌بینی نکردن حوادث برمی‌گردد.

نماینده ولی‌فقیه در استان قم خاطرنشان کرد: با برخوردهای محبت‌آمیز نهادها، دستگاه‌ها، مردم و مسؤولان سیل می‌تواند به یک موهبت الهی تبدیل شود اما اگر حضور دستگاه‌ها در جهت رفع مشکلات و از بین بردن غم‌های مردم نباشد این مجموعه‌ها دچار مشکل می‌شوند.

وی با بیان این‌که در جریان کمک به سیل‌زدگان برخی مجموعه‌ها با هدف‌های خاص در مناطق سیل‌زده حضور یافتند، مطرح کرد: مردم به‌خوبی متوجه می‌شوند که کدام مجموعه فقط با نیت کمک به مردم در صحنه حضور می‌یابد و این نوع از حضور است که موجب کاهش آلام دردهای مردم می‌شود.

هلال احمر در کنار مردم آسیب دیده است

علی‌اصغر پیوندی رئیس جمعیت هلال احمر کشور در این دیدارها با بیان فعالیت‌های جمعیت هلال‌احمر ادامه داد: در مسئله فرهنگ‌سازی، حوزه جوانان، خیرین و آموزش‌های همگانی اقدامات و برنامه‌ریزی‌های مستمری را در طول سال انجام می‌دهد. وی با بیان این‌که در زمینه امدادرسانی به مردم خسارت دیده، تعامل و همکاری بین دستگاه‌های مختلف لشکری و کشوری قابل توجه است، خاطرنشان کرد: برای جلوگیری از شیوع بیماری‌های عفونی و موروثی حاصل از سیلاب با همکاری دانشگاه علوم پزشکی بحران‌های احتمالی مدیریت و کنترل شد.

پیوندی با اشاره به پایین بودن میزان تلفات انسانی حادثه سیل اخیر گفت: کشته شدن تنها ۸۷ نفر در این حادثه نشان از امدادرسانی مناسب و ورود به‌موقع دستگاه‌های مرتبط در این زمینه دارد.

رئیس جمعیت هلال‌احمر اضافه کرد: انتقال ۶۸۰ هزار نفر سیل‌زده به وسیله امداد زمینی و هوایی به اماکن امن در جریان سیل اخیر طی هزار ساعت پرواز از جمله اقدامات جمعیت هلال احمر در این زمینه بوده و توانسته است رکورد خوبی در تاریخ حوادث به ثبت رساند.

رئیس جمعیت هلال‌احمر اضافه کرد: از منابع داخلی سازمان هلال احمر حدود ۱۵۱ میلیارد تومان برای کمک به سیل‌زدگان هزینه شد و با جمع میان این مبلغ و کمک‌های مردمی پک‌های مختلف یخچال، گاز و پتو در اختیار سیل‌زدگان قرار داده شد. پیوندی تصریح کرد: حدود ۱۸۳ میلیارد تومان کمک‌های نقدی و حدود ۱۰۰ میلیارد تومان کمک غیرنقدی برای کمک به سیل‌زدگان توسط مردم به جمعیت هلال احمر کمک شد.

رئیس جمعیت هلال‌احمر عنوان کرد: ۴۰ هزار میلیارد تومان میزان خسارت وارده به مزارع، راه‌های مواصلاتی و خانه‌های سیل‌زدگان حادثه سیل اخیر کشور برآورد شده است.

پیوندی افزود: استان قم در سال جاری رتبه سوم کمک‌های نقدی و غیر نقدی در کمک‌رسانی به سیل‌زدگان را از آن خود کرده است.

امضای تفاهم‌نامه همکاری ستاد مبارزه با مواد مخدر و جامعة‌الزهرا علیهاالسلام

ستاد مبارزه با مواد مخدر و جامعة‌الزهرا ﷺ در راستای همکاری‌های آموزشی، فرهنگی، تبلیغی و پژوهشی تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیین انعقاد تفاهم‌نامه همکاری بین ستاد مبارزه با مواد مخدر و جامعة‌الزهرا ﷺ، ۲۲ خرداد با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی مدیر جامعة‌الزهرا ﷺ و سردار سعید منتظرالمهدی معاون توسعه مشارکت‌های مردمی ستاد مبارزه با مواد مخدر امضا شد.

این تفاهم‌نامه در راستای همکاری‌های آموزشی، فرهنگی، تبلیغی و پژوهشی و به مدت ۲ سال بین این دو نهاد به امضا رسید. برنامه‌ریزی و اجرای مشترک طرح‌های آموزشی، فرهنگی، تبلیغی و پژوهشی در عرصه‌های پیشگیری، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی و توانمندسازی، همکاری در برگزاری مشترک همایش‌ها و نشست‌های علمی متناسب با موضع تفاهم‌نامه و تجلیل از فعالان و الگوهای برتر در عرصه پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی برخی از مواد مورد توافق طرفین بود. بهره‌مندی از استادان و محققان طرفین جهت تبادل اطلاعات، انجام پروژه‌های علمی، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های پژوهشی و آموزشی، برگزاری دوره‌های مقدماتی و تکمیلی تربیت نیروهای متخصص پیشگیری از اعتیاد ویژه دانش‌آموختگان جامعة‌الزهرا ﷺ، ایجاد زمینه آموزش‌های پیشگیرانه و توانمندسازی طلاب و مبلغان جامعة‌الزهرا ﷺ و معرفی نیازها و اولویت‌های پژوهشی در موضوعات مرتبط جهت انجام پژوهش از دیگر بندهای تفاهم‌نامه بود.

هم‌چنین طرفین در این تفاهم‌نامه توافق کردند در تأمین محتوای مکتوب و دیجیتال مجلات و نشریات مختلف در دست انتشار طرفین مشارکت داشته و حمایت و پشتیبانی لازم از اعزام مبلغان آموزش دیده در طول سال با هدف پیشگیری، اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی مردم را داشته باشند.

حمایت و پشتیبانی از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد(سطح۳) یا دکتری(سطح۴) و ایجاد زمینه دستیابی دو مجموعه به منابع و اسناد علمی مورد نیاز و بهره‌گیری از کتابخانه‌های طرفین نیز آخرین بندی بود که در تفاهم‌نامه مشترک ستاد مبارزه با مواد مخدر و جامعة‌الزهرا ﷺ مورد امضا قرار گرفت.

آیت‌الله خاتمی در دیدار فرمانده تیپ امام صادق علیه‌السلام

دفاع از اصول انقلاب و ولایت فقیه، جای میانه‌روی ندارد. باید محکم ایستاد. افتخار می‌کنیم، آخوند این انقلابیم. ضدانقلاب با تعبیر آخوند حکومتی، می‌خواهد طلاب را از انقلاب باز دارد. افتخار ما این است که آخوند این حکومت و انقلاب هستیم.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، ۲۵خرداد در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین معتمد فرمانده تیپ ۸۳ امام صادق علیه‌السلام و شورای فرماندهی گردان‌ها که در قم برگزار شد، گفت: راه‌اندازی این تیپ بعداز جنگ ۸ ساله از سوی رهبر انقلاب کار ضروری و بسیار هوشمندانه بود که صورت گرفت. این تیپ بعداز جنگ خدمات بسیار خوبی به جامعه ارائه داده است که از جمله آن، راه‌اندازی و حمایت از طلاب و روحانیون جهادی است.

پاسخ رهبر معظم انقلاب اوج عزت شیعه بود

مسایل اخلاقی در تیپ باید در قله باشد

عضو خبرگان رهبری اظهار داشت: لازم می‌دانم به مسایلی اشاره کنم که برای پیشبرد اهداف تیپ مفید خواهد بود که از جمله آن، توجه به مسایل اخلاقی است. در حال حاضر همه به مسئله مهم اخلاق در نیروهای مسلح توجه دارند و دلیل آن، برگزاری جلسات متعدد قرآنی است. معتقدم این موضوع باید در تیپ در قله باشد.

آیت‌الله خاتمی گفت: منظور از اخلاق، نحوه برخورد انسان با خدا، خود و... است. تیپ امام صادق علیه‌السلام مدرسه نظامی است و به‌همین دلیل باید بین اخلاق در محیط نظامی و طلبگی جمع شود. باید گروه‌هایی باشند که آسیب‌های اخلاقی در محیط نظامی و طلبگی را بیان و مشخص کنند. وی اظهار داشت: مسئله دوم، بُعد علمی روحانیون است. مطمئن‌ترین روحانیونی که می‌توانند در عرصه رسانه و تبلیغ مؤثر باشند، روحانیون حاضر در نیروهای مسلح می‌باشند؛ چون گزینش شده‌اند. باید از آن‌هایی که توانایی خطابه دارند، استفاده شود.

آیت‌الله خاتمی با بیان این‌که بنده یک سپاهی ناپیوسته‌ام که از ابتدا با سپاه بودم، اظهار داشت: از همان ابتدا به نماینده ولی‌فقیه در سپاه گفتم، به بُعد علمی آن‌ها توجه شود تا بتوانند اثرگذار باشند؛ توجه به بُعد علمی روحانیون، باعث ارتقای ولی‌فقیه است.

خط‌گیری از جریان سیاسی سم است

عضو خبرگان رهبری افزود: مسئله سوم، توجه به موضوع سیاسی است. تفاوت سیاسی دینی و غیردینی این است که سیاسی دینی جهت‌دار است و با حجت شرعی کار می‌کند و آن حجت، ولایت فقیه است. مسئولان تیپ امام صادق علیه‌السلام بر این مسئله تأکید داشته باشند که خطی جزخط ولایت فقیه نداریم. برای تشکیلات نظامی، سم است که از جریان سیاسی خط بگیرد.

نیروهای مسلح باید از دسته‌بندهای سیاسی جدا باشند

آیت‌الله خاتمی گفت: برای تشکیلات نظامی، سم است که گروه‌های سیاسی طمع کنند و بگویند ما تیپ داریم؛ باید نیروهای مسلح را سرباز ولایت فقیه قرار بدهیم. آبروی خود را نباید خرج فلان نماینده برای رأی‌گیری کنیم. نیروهای مسلح باید از دسته‌بندی‌های سیاسی جدا باشند.

تندروی و عملیات تندروانه به زیان حوزه است

امام جمعه موقت تهران اظهار داشت: حساسیت‌ها در حوزه علمیه زیاد است. تندروی و عملیات تندروانه به زیان حوزه و این تیپ است. اسلام و تشیع به انقلاب گره خورده است؛ ولی معتقدم تندروی و کندروی به زیان حوزه است.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه با بیان این‌که مسئله بعدی، تثبیت روحیه جهادی است و این موضوع از مهم‌ترین اهداف تیپ بود باید به این مسئله، بیش‌از گذشته توجه داشت و اهمیت داد، خاطرنشان کرد: روحیات طلبگی این است که با حفظ همه مراتب، بدانیم در همه مراحل طلبه هستیم.

دفاع اصول انقلاب و ولایت فقیه، جای میانه‌روی ندارد

وی اظهار داشت: اصول انقلاب و دفاع از ولایت فقیه، جای میانه‌روی ندارد. باید محکم ایستاد. روح این تیپ باید این‌گونه باشد. افتخار می‌کنیم، آخوند این انقلابیم. ضد انقلاب باتعبیر آخوند حکومتی، می‌خواهد طلاب را از انقلاب باز دارد. افتخار ما این است که آخوند این حکومت و انقلاب هستیم.

آیت‌الله خاتمی با ذکر این مطلب که امروز معتقدیم رهبرانقلاب نائب عام امام معصوم علیه‌السلام است، ادامه داد: ملاقات نخست‌وزیر ژاپن با رهبرانقلاب را همه دیدند. پیام و پاسخ رهبرانقلاب اوج عزت شیعه بود. ما افتخار می‌کنیم که سرباز این آقا باشیم.

فعالیت‌های تیپ امام صادق علیه‌السلام در راستای منویات رهبر انقلاب است

بر اساس این گزارش، فرمانده تیپ امام صادق علیه‌السلام هم در این دیدار، گفت: تیپ رزمی تبلیغی مستقل امام جعفرصادق علیه‌السلام، متشکل از روحانیون پیشکسوت دفاع مقدس در قالب گردان‌های رزمی تبلیغی، امداد و نجات، سایبری و... با اهداف ترویج نیروهای انقلابی بین حوزویان، مطالبه‌گری منویات رهبرانقلاب، اشراف اطلاعاتی و اعزام روحانیون به بعضی مناطق و... می‌باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین معتمد با اشاره به این‌که کمک‌های بسیار خوبی از سوی این تیپ از جمله، کمک‌رسانی ۱۹ کامیون وسایل بالغ بر ۳۵۴ میلیون تومان در حوادث سیل اخیر انجام شده است، اظهار داشت: از زمان شکل‌گیری این تیپ، شاهد پیش‌برد اهداف تعیین‌شده و اجرای منویات رهبر انقلاب در حوزه بوده‌ایم.

آیت‌الله اعرافی در بزرگداشت شهید حجت‌الاسلام قاسمی در همدان

دشمنان آمده‌اند عناصر اقتدار را از ما بگیرند

آیت‌الله اعرافی با تأکید بر این‌که انقلاب اسلامی منطقی دارد که ترس و کوتاه آمدن در آن معنی ندارد، گفت: آمریکایی‌ها فهمیده‌اند که توپ و تشر آن‌ها به‌جایی نخواهد رسید، البته ملت ما سختی‌هایی هم می‌بیند، اما این ملت مقاوم است و بر همه اینها پیروز خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه در همدان، آیت‌الله اعرافی، ۲۳خرداد در مراسم بزرگداشت اربعین شهید روحانی حجت‌الاسلام مصطفی قاسمی و گرامی‌داشت یاد و خاطره شهید حجت‌الاسلام خرسند امام جمعه کازرون که با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین شعبانی نماینده ولی‌فقیه در استان همدان، مسئولان استانی، علما، روحانیان، طلاب و اقشار مختلف مردم، در حسینیه امام خمینی رحمه‌الله همدان برگزار شد، گفت: امروز انقلاب اسلامی در یک نقطه عطف بسیار تاریخی در جهان قرار گرفته است.

وی به جنگ جهانی دوم و تقسیم قدرت در جهان اشاره کرد و افزود: پنج کشور نقشه جهان را روی میز گذاشته و دنیا را میان خود تقسیم کرده بودند و بیشتر کشورهای دنیا نیز مستعمره این کشورها بودند، اما به مرور زمان این قدرت‌ها به دو بلوک شرق و غرب تقسیم شدند.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه کشور تأکید کرد: ایجاد رژیم صهیونیستی، کشورهای وابسته و جهانی غارت‌زده یادگار جنگ جهانی است که امروز هم پس‌از گذشت سال‌ها باز هم شاهد آن هستیم.

وی، حوزه‌های علمیه و روحانیت را عناصر همیشه بیدار در طول تاریخ خواند و گفت: اولین فریاد انقلاب اسلامی ۵۰ سال قبل از مدرسه فیضیه بلند شد و آن را باید نقطه عطف تاریخی در کل جامعه بشری عنوان کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور خاطرنشان کرد: تلاش شمرهای زمان برای نابودی انقلاب به این دلیل است که آن‌ها مخالف دین هستند، چراکه انقلاب اسلامی موازنه دین‌مداری را تغییر داده است.

عضو شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، فکر و اندیشه اسلامی الهی امروز را برخاسته از حوزه‌های علمیه و انقلاب اسلامی عنوان کرد و یادآور شد: ۱۰۰ هزار تحصیل‌کرده حوزه‌های علمیه امروز در بیش‌از ۱۰۰ کشور جهان حضور دارند که این امر حاصل تلاش حوزه‌ها و خون مقدس شهداست.

آیت‌الله اعرافی، وجود جریان فکری برگرفته از انقلاب اسلامی را دلیل اصلی عصبانیت ترامپ و دشمنان اسلام دانست و گفت: دشمنان برای از پا درآوردن انقلاب اسلامی و دین به هر شیوه و راه ظالمانه‌ای متوسل می‌شوند تا به هدف خود برسند.

وی با بیان این‌که جمهوری اسلامی در طول ۴۰ سال گذشته با شجاعت در مقابل استکبار ایستاده است، بیان داشت: انقلاب اسلامی منطقی دارد که ترس و کوتاه آمدن در آن معنی ندارد، البته متأسفانه گاهی اوقات در موضوعاتی هم کوتاه آمده‌ایم و نتیجه آن را هم دیده‌ایم و این به خاطر نداشتن دقت لازم و عدم توجه به گفتمان انقلاب بوده است.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با تأکید بر این‌که دشمنان آمده‌اند تا رموز اقتدار گفتمان انقلاب اسلامی را از دست ما بگیرند، ادامه داد: در عالم، عناصر مهم اقتدار نرم و سخت داریم که دشمنان آمده‌اند با حیله‌های مختلف عناصر اقتدار را از ما جدا کنند که مهم‌ترین عنصر، جبهه درونی، استحکام فکری و قدرت علمی و معرفتی ماست.

آیت‌الله اعرافی به سفر نخست‌وزیر ژاپن به ایران نیز اشاره کرد و بیان داشت: مسئولان بدانند که حل و فصل تمام قضایا به قدرت خون شهدا، ایستادگی و مقاومت در برابر دشمن است نه یک سری کارهایی که در گذشته نتیجه آن را دیده‌ایم.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با بیان این‌که امروز در دنیا مشخص شد اروپا مقابل آمریکا اصلاً عددی به شمار نمی‌آید، یادآور شد: آمریکایی‌ها فهمیده‌اند که توپ و تشر آن‌ها به‌جایی نخواهد رسید، البته ملت ما سختی‌هایی هم می‌بیند، اما این ملت مقاوم است و بر همه اینها پیروز خواهد شد.

گفتنی است، در این مراسم، از یادمان شهید حجت‌الاسلام قاسمی در محل شهادتش و هم‌چنین از مستند «ضد نور» که به زندگی و نحوه شهادت این شهید عزیز پرداخته، رونمایی شد.

یادآوری می‌شود، با حضور آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، حجت‌الاسلام والمسلمین شعبانی نماینده ولی‌فقیه در همدان و آیت‌الله موسوی اصفهانی مدیر حوزه علمیه استان همدان و دیگر مسئولان استانی، مسایل و مشکلات مدارس علمیه همدان مطرح و بررسی شد.

از سوی حضرت آیت‌الله عباس محفوظی صورت گرفت

اهدای ۱۰۰۰۰ جلد کتاب نفیس و مزرعه شخصی به حوزه علمیه شهرستان رودسر

آیت‌الله محفوظی تاکنون خدمات فرهنگی و عام‌المنفعه بسیاری از جمله؛ احداث مدرسه علمیه به مساحت ۴۰۰۰ مترمربع، احداث و راه‌اندازی مدرسه شبانه‌روزی «طوبی» برای دانش‌آموزان تیزهوش، وقف مزرعه شخصی (شالیزار برنج) برای حوزه علمیه و اهدای ۱۰هزار جلد کتاب ارزشمند و منابع دست اول به کتابخانه مدرسه علمیه رودسر انجام داده‌اند.

تأسیس اولین حوزه علمیه رودسر بعداز انقلاب اسلامی

مسئول روابط عمومی دفتر حضرت آیت‌الله محفوظی در گفت‌وگویی ضمن اشاره به تاریخچه ساخت اولین مدرسه علمیه در شهرستان رودسر، گفت: اولین مدرسه علمیه توسط یکی از نوادگان ناصرکبیر به‌نام الثائربالله در شهرستان رودسر تأسیس شد؛ اما بعداً اغلب حوزه‌های دینی شیعه در دوران اسلام‌ستیزی رضاخان، تخریب و علمای آن خلع لباس و علمای ذی‌نفوذ نیز به بلاد دیگر تبعید شدند و بعداز رضاخان نیز اولین مدرسه علمیه را آیت‌الله سیدمحمد هادی روحانی بنا نهادند؛ ولی بعداز رحلت آیت‌الله روحانی طلاب به شهرهای بزرگ هم‌چون قزوین و قم هجرت کردند و این مدرسه متروک شده و بعد به‌طور کلی از بین رفت.

حجت‌الاسلام علیرضا گرمابدشتی در ادامه افزود: اولین مدرسه علمیه بعداز انقلاب اسلامی، سال ۱۳۷۵ شمسی در شهرستان رودسر، توسط حضرت آیت‌الله محفوظی با اسم مدرسه علمیه امام صادق علیه‌السلام با کمک جمعی از انسان‌های خیرمنطقه بنا شد که هم‌اینک به‌صورت یک مدرسه با عظمت با همه امکانات رفاهی برای طلاب و مشتاقان علوم دینی درآمده است.

ویژگی‌های مدرسه علمیه امام صادق علیه‌السلام

وی با اشاره به این‌که این مدرسه علمیه در حال حاضر بیش‌از ۲۰ حجره دارد و بیش‌از ۱۰۰ طلبه از مقدمات تا اتمام پایه دهم در این مدرسه مشغول تحصیل علوم حوزوی هستند، گفت: آیت‌الله محفوظی در توصیف این بنای خیر می‌گوید: در رودسر مدرسه و حوزه علمیه‌ای وجود نداشت و از طرف دیگر اشتیاق افراد برای طلبه شدن هم زیاد بود. تا این‌که آقای دکتر طلوعی زمینی به مساحت ۴۰۰۰ مترمربع را برای احداث حوزه علمیه اهدا کرد و ساختمان حوزه علمیه امام صادق علیه‌السلام در دو طبقه با تمام امکانات رفاهی آب، برق، گاز و تلفن بنا نهاده شد و در اختیار دانش‌پژوهان دینی قرار گرفت. این مدرسه یک کتابخانه غنی نیز دارد که تمام کتاب‌های آن توسط افراد خیر اهدا شده است.

اهـدای ۱۰هـزار جلد کتاب نفیس و منابع دست اول

این استاد حوزه با اشاره به برخی از خدمات فرهنگی و اجتماعی آیت‌الله محفوظی، خاطرنشان کرد: حضرت آیت‌الله محفوظی تاکنون خدمات فرهنگی و عام‌المنفعه بسیاری را برای رشد علمی جوانان منطقه و طلاب علوم دینی از جمله؛ احداث و راه‌اندازی مدرسه شبانه‌روزی «طوبی» برای دانش‌آموزان تیزهوش، وقف مزرعه شخصی شالیزار برنج برای حوزه علمیه، اهدای ۱۰هزار جلد کتاب خطی و چاپ سنگی ارزشمند و منابع دست اول به کتابخانه مدرسه علمیه رودسر جهت استفاده طلاب علوم دینی و عموم مردم انجام داده‌اند.

مدیر حوزه علمیه کاشان

ضرورت اهتمام رسانه حوزه به همه سلایق

نشر و ارائه الگوهای تربیتی، علمی و شخصیتی مناسب از سوی خبرگزاری می‌تواند آینده بسیار خوبی در جهت تربیت طلاب قوی و اخلاقی برای حوزه‌های علمیه موثر باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین فرجی، ۲۶ خرداد در حاشیه بازدید از خبرگزاری حوزه و هفته‌نامه افق‌حوزه با اشاره به نقش مؤثرتر خبرگزاری در امر اطلاع‌رسانی و ارائه الگوهای تربیتی گفت: در این رابطه می‌توان به ترویج و نشر چکیده مبنای فکری شهید مطهری برای الگوسازی شخصیت علمی این شهید در بین حوزویان و تربیت طلاب در این عرصه برای آینده و رشدی علمی قوی‌تر حوزه پرداخت.

مدیر حوزه علمیه کاشان افزود: نشر این مسایل می‌تواند آینده بهتری برای حوزه‌های علمیه از لحاظ تربیت شهید مطهری‌ها داشته باشد، این مسئله حتی مورد تأکید رهبر انقلاب اسلامی نیز می‌باشد.

وی توجه به همه نوع مخاطب، سلایق و خانواده‌های طلاب را مورد تأکید قرار داد و بیان داشت: شناسایی و ارتباط قوی‌تر با فرهیختگان و دانش‌آموختگانی که در حوزه ناشناخته‌اند، شناسایی و معرفی مدارس علمیه موفق در کشور، ارتباط با مدیران و اساتید موفق، ارتباط و معرفی نویسندگان موفق حوزوی به طلاب، معرفی ائمه جمعه موفق در جذب جوانان، شناسایی آسیب‌های حوزه و نشر آن از مباحث مهمی است که رسانه حوزه باید بیش‌از گذشته به آنها اهتمام داشته باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرجی، نشر اشعار بزرگان حوزوی و تبیین آن در هفته نامه حوزه، رصد و پاسخ به شبهات، توجه به مسئله موسیقی و تبیین درست و صحیح جایگاه آن در مسایل دینی و شرعی، نشر آثار و خدمات اجتماعی فاخر بزرگان حوزه به عنوان الگو به طلاب و جامعه را از دیگر مباحث ضروری برشمرد.

مدیر حوزه علمیه کاشان افزود: حوزه علمیه، امروز جایگاه وسیعی در جامعه می‌تواند داشته باشد و در این ارتباط می‌توان مبلغینی که در مراکز علمی دنیا در حال اثرگذاری هستند و فعالیت‌های آنان ناشناخته مانده، شناسایی و برای الگوسازی بهتر معرفی کرد.

وی افزود: برخی طلبه‌ها شناخت درستی از حوزه ندارند و نمی‌دانند وقتی وارد حوزه شده‌اند چه نقشی می‌توانند داشته باشند. این عرصه نیاز به معرفی بیشتر به طلاب دارد تا طلاب با شناخت جایگاه حوزه و رسالت‌ها در عین برنامه‌ریزی مؤثرتر برای آینده، از سردرگمی تحصیلی هم بیرون بیایند.

امضای تفاهم‌نامه همکاری میان مرکز خدمات و وزارت بهداشت

رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه گفت: ایران اسلامی برای دستیابی به اهداف ارزشمند و عزت خود، نیازمند گسترش روابط صحیح و تعریف شده بین حوزه و وزارتخانه‌هاست.

به گزارش خبرگزاری رسا به نقل از روابط عمومی مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی در مراسم امضای تفاهم‌نامه همکاری وزارت بهداشت با مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، گفت: ایران اسلامی برای دست‌یابی به اهداف ارزشمند و عزت خود، نیازمند گسترش روابط صحیح و تعریف شده میان حوزه علمیه و وزارتخانه‌هاست.

وی اظهار کرد: با توجه به اثرات ارزشمند آموزش بهداشت و اصلاح فرهنگ سلامت در زندگی افراد، مناسب است برنامه‌ای پنج ساله تعریف شود و زمان‌بندی، ضریب و شاخص‌هایی تعریف گردد تا روحانیان نقش خود را با بهره‌مندی از ظرفیت‌های معتبر، انجام دهند.

رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه افزود: سلامت یکی از مباحث پایه‌ای برای هر کشوری بوده و لازم است برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها و بهره‌برداری بهینه از منابع، ارتباط میان مجموعه‌های مختلف نظام اسلامی بهتر و بیشتر تقویت شود.

برای کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها نیازمند کار بین‌بخشی و فرهنگ‌سازی هستیم

دکتر حریرچی هم در این مراسم، گفت: برای کنترل و پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر که علت اصلی مرگ و میر مردم ایران و جهان است، نیازمند کار بین‌بخشی و فرهنگ‌سازی هستیم.

وی اظهار داشت: امروز با تغییر رفتار و سبک زندگی مردم، بیماری‌های غیر واگیر، عامل اصلی مرگ و میر مردم و گرفتاری‌های نظام سلامت است.

دکتر حریرچی اضافه کرد: از مهم‌ترین عواملی که بیماری‌های غیرواگیر را گسترش داده، می‌توان به اضافه وزن و چاقی، استفاده از غذاهای چرب و فست‌فودها، استفاده ناکافی از سبزی و کم‌تحرکی اشاره کرد و این موجب تأسف است که از هر ۴ فرد با عمربیشتر از ۴۰ سال در کشور ۳ نفر دچار اضافه وزن و چاقی هستند و یا مصرف نمک مردم ایران حدود ۳ برابر میزان ایده‌آل توصیه شده جهانی است.

معاون کل وزارت بهداشت اضافه کرد: برای کنترل و پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر نیازمند کمک و مشارکت همه دستگاه‌ها به‌ویژه حوزه‌های علمیه هستیم چون جامعه روحانیت می‌تواند تأثیر بسیاری در تغییر رفتار و سبک زندگی جامعه داشته باشد.

به گفته دکتر حریرچی، وزارت بهداشت آماده هرگونه کمک به مرکز خدمات حوزه‌های علمیه برای ترویج روش‌های علمی در خصوص پیشگیری از بیماری‌ها، ترویج سبک زندگی سالم و آموزش‌های خودمراقبتی و پیشگیرانه است.

در ابتدای جلسه، دکتر حدادی‌منش معاون سلامت و امور بیمه‌های مرکز خدمات هم برگزاری کارگاه‌های آموزش بهداشت، اجرای مسابقات الکترونیک، بارگذاری مطالب آموزشی در مجله سلامت الکترونیک و ارائه خدمات آموزشی-مشاوره‌ای از طریق مرکز مشاوره تلفنی سلامت را به‌عنوان برخی از روش‌های اجرای برنامه‌های بهداشت و سلامت مرکز خدمات برشمرد.

وی در ادامه به همکاری مناسب بین دانشگاه‌های علوم پزشکی و مراکز خدمات استان‌ها اشاره کرد و افزود: این تعامل در برخی مراکز تا حدی چشم‌گیر بوده که تعدادی از مراکز استانی به دفعات به‌عنوان «مروج برتر سلامت» در سطح استان خود شناخته شده‌اند.

دکتر حدادی‌منش در ادامه به موضوع سنجش سلامت و پرونده سلامت الکترونیک طلاب پرداخت و آمار اجمالی آن را ارائه کرد.

اخلاق در حوزه

رفاقت

آیت‌الله حق‌شناس تهرانی

انسان به سه چیز محتاج است و یکی از آن‌ها به منزله غذاست که اگر به انسان نرسد می‌میرد و آن رفیق است. اگر ما می‌دانستیم که رفیق خوب چه ارزشی دارد ولو در تاریکی‌ها و ظلمات، به‌دنبالش می‌گشتیم که امام صادق علیه‌السلام در ضمن روایتی می‌فرماید: «واطلب مواخاة الاتقیاء و لو فی ظلمات الارض». (بحارالانوار/۷۱/۲۸۲)

یک دوستی طلب کن که اهل تقوا باشد که رفیق خوب بسیار ارزشمند است. اگر من بخواهم راه کمال را سیر بکنم، اول باید یک رفیق خوب داشته باشم که گفته‌اند: «الرفیق ثم الطریق». این رفیق، مانند غذا برای انسان لازم است و بعد هم یک استاد بیدار. بعد از رفیق، انسان یک استاد هم می‌خواهد. در بحارالانوار/۷۵/۱۵۹ منقول است که «هلک من لیس له حکیم یرشده؛ آن کسی که دانشمندی ندارد که او را راهنمایی بکند، هلاک شده است.»

◉ ملاک هم‌نشین و رفیق

حواریون به حضرت عیسی علیه‌السلام عرض کردند که یا روح‌الله! با چه کسی هم‌نشینی کنیم؟ حضرت عیسی علیه‌السلام فرمودند: «من یذکرکم الله رؤیته و یزید فی علمکم منطقه؛ با کسی باید هم‌نشین بود که وقتی او را می‌بینید، به یاد خدا می‌افتید و وقتی سخن می‌گوید، بر علم شما افزوده می‌گردد.» از خصوصیت دیگر هم‌نشین خوب این است که وقتی می‌خواهد صحبت بکند، اول فکر می‌کند و بعد صحبت می‌کند که حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام در نهج‌البلاغه می‌فرماید: «لسان العاقل وراء قلبه»؛ کسی که خیلی متین و با ادب حرف می‌زند و با افراد جامعه خیلی خوش برخورد است.

حضرت عیسی علیه‌السلام هم‌چنین فرمودند: «یرغبکم فی الآخرة عمله»؛ (کافی/۱/۳۹) کسی که عملش شما را به آخرت تشویق کند. نمازهایش را اول وقت می‌خواند و شما را نصیحت می‌کند.

به هر حال دو دسته رفیق را رها نکن؛ یکی «جلیس تستفید منه فالزمه»؛ رفیقی که از او استفاده می‌برید را رها نکنید. امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام فرمودند: هر کس به من یک کلمه یاد بدهد، من بنده او می‌شوم. دسته دیگر «و جلیس تفیده فاکرمه»؛ یعنی رفیقی هست که از شما استفاده می‌کند، او را هم اکرام کنید.

◉ از چنین هم‌نشینی فرار کن

اما از آن هم‌نشینی که نه شما از او استفاده می‌برید و نه او از شما استفاده می‌کند، فرار کنید! چرا؟ برای این‌که هیچ خاصیتی بر وجود چنین کسی مترتب نیست؛ نه فایده می‌دهد و نه فایده می‌گیرد. «وجلیس لا تفیده و لا تستفیده منه فاهرب عنه»؛ (بحارالانوار/۱/۲۰۳) این شعر از رهبر کبیر انقلاب آیت‌الله خمینی است که:

در حلقه درویش ندیدم صفایی
در صومعه از او نشنیدم ندایی

منقول است که نبی اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله وقتی از مجلس بلند می‌شدند، استغفار می‌کردند و می‌فرمودند: «انّه لیغان علی قلبی»؛ (مستدرک/۵) یعنی در اثر برخورد ایشان با افراد نااهل، قلبشان در حجاب می‌رفت.

◉ پروردگار هم‌نشین اهل ذکر است

در اقبال الاعمال بن‌طاووس آمده که «طوبی للذاکرین طوبی للطائعین یقول الله تعالی أنا جلیس من جالسنی و مطیع لمن اطاعنی»؛ یعنی هر کس متذکر پروردگار باشد، پروردگار هم‌نشین اوست. ارزش انسان را ببینید که به جایی می‌رسد که یک موجودی که لایتناهی است، می‌گوید من مطیع کسی هستم که مرا یاد کند و از من اطاعت نماید.

◉ از ثمرات رفت و آمد به مسجد، رفیق عاقل و بینا

پروردگار به کسانی که به مساجد رفت و آمد می‌کنند، هشت چیز مرحمت می‌کند و یکی از این هشت چیز، رفیق عاقل و متدینی است که همیشه جویای احوال معنوی شماست. چنین رفیقی عیوب انسان را تذکر می‌دهد. بعد از شناخت پروردگار و انبیا، مطلبی بالاتر از طلب کردن چنین رفیقی نیست. حتماً باید از خدا بخواهید که یک چنین رفیق عاقل متدینی به شما عنایت کند.

یک طوری نشود که هم‌نشین کسانی شویم که از خدا جدا شده‌اند. رفقا! این هم دعا لازم دارد که پروردگارا! مرا موفق کن که با اهل خیر و با مؤمنین باشم.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

کانال هفته‌نامه افق حوزه
در پیام‌رسان‌های
سروش و ایتا
@ofogh_howzah

پرس‌و‌جو

آیا رؤیت خدا در روز قیامت امکان پذیر است؟

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

رؤیت خدا در روز رستاخیز، مسئله کلامی و در عین حال قرآنی است.

متکلمان، این موضوع را از دیدگاه عقلی مورد بررسی قرار داده‌اند؛ در حالی که مفسران از منظر قرآنی به آن نگریسته و نظر می‌دهند.

ما این موضوع را به‌صورت موجز و از دو دیدگاه بررسی می‌کنیم، ولی پیش از ورود به اصل موضوع، اموری را متذکر می‌شویم:

۱. موضوع سؤال، رؤیت خدا در روز رستاخیز است و اما رؤیت در این دنیا، از قلمرو بحث ما بیرون است و غالب فرق اسلامی آن را محال می‌دانند؛ به جز معدودی از محدثان که امکان رؤیت به آن‌ها، نسبت داده شده است.

۲. اهل حدیث و اشاعره بر رؤیت خدا در روز رستاخیز اصرار می‌ورزند؛ در حالی که معتزله و امامیه بر امتناع آن اعتقاد دارند.

۳. آن‌چه موضوع بحث است، رؤیت خدا با دیدگان مادی است؛ یعنی با همین چشمی که اشیاء را می‌بینیم با همین چشم نیز، خدا، در آخرت دیده شود.

رؤیت قلبی که در برخی از روایات آمده، خارج از بررسی ما است و آن‌چه از امیرمؤمنان علیه‌السلام نقل شده، ناظر به رؤیت قلبی است. سائل از امام پرسید: «هل رأیت ربّک؟ آیا خدای خود را دیده‌ای؟ امام در پاسخ فرمود: لم أعبد ربّاً لم أره؛ خدایی که ندیده‌ام را نپرستیده‌ام. در این هنگام از شیوه رؤیت او سؤال شد، امام در پاسخ فرمود: «لا تُدرکه العیونُ فی مشاهدة الأبصار ولکن رأته القلوب بحقائق الإیمان»؛ (کافی/ج۱/ص۹۸) دیدگان به هنگامی که نظر افکند، او را درک نمی‌کنند، ولی دل‌ها با حقایق ایمان او را درک کرده‌اند.

این نوع رؤیت که حاصل شدت ایمان به‌وجود او است، از قلمرو بحث ما بیرون است؛ زیرا هرگز پیامدی از قبیل (تجسیم) و (تشبیه) ندارد.

گفتار صدوق در توحید

صدوق می‌نویسد: روایات «رؤیة الله» را مشایخ ما ـ رضوان خدا بر آن‌ها باد ـ نقل کرده، مانند:

۱. احمدبن محمدبن عیسی قمی در کتاب نوادر.

۲. محمدبن احمدبن یحیی در کتاب جامع.

سپس می‌افزاید: من از نقل آن‌ها خودداری کرده‌ام که مبادا افراد ناآگاه به انکار آن‌ها برخیزند؛ زیرا شاید تصور کنند که مقصود رؤیت با این دیدگان است، در حالی که مقصود رؤیت قلبی و منزه از هر نوع تجسیم و تشبیه است. (توحید صدوق/ ص۱۱۹)

◉ رؤیت نزد گروهی جزء عقاید است

اهل حدیث و اشاعره که در رأس آنان احمدبن حنبل و ابوالحسن اشعری قرار دارند، رؤیت خدا را در روز رستاخیز جزء عقاید اسلامی شمرده‌اند.

اینک عبارت ابن‌حنبل در کتاب الابانة: «خدا در آخرت با همان دیدگان دیده می‌شود، همان‌طور که ماه در شب چهاردهم رؤیت می‌گردد. دیدن خدا در رستاخیز از ویژگی‌های مؤمنان است و روایاتی از رسول خدا از آن حاکی است». (انّه تعالی یری فی الآخرة بالأبصار یوم القیامة کما یری القمر لیلة البدر یراه المؤمنون کما جائت الروایات عن رسول الله).

در این‌جا این سؤال مطرح است، اشاعره که خود را از گروه اهل تنزیه می‌دانند و از هر نوع تشبیه خدا به مخلوق و تشبیه، تبری می‌جویند، مع‌الوصف چگونه بر چنین رؤیتی با دیدگان مادی اصرار می‌ورزند؟ در حالی که برای رؤیت هشت شرط ذکر کرده‌اند و از میان آن هشت شرط، سه شرط مورد اتفاق است که بدون آن‌ها ابصار امکان‌پذیر نیست و آن سه شرط عبارتند از:

۱. قرار گرفتن مرئی در مکانی.

۲. قرار گرفتن مرئی در جهت خاصی.

۳. وجود مقابله بین مرئی و بیننده.

و هر نوع رؤیت با این امور سه‌گانه، جدا از تجسیم و تشبیه نیست و مع‌ذلک اشاعره به چنین رؤیتی تن داده‌اند.

پاسخ سؤال این است که چون رؤیت خدا در آخرت در صحیح بخاری آمده است و چون اهل‌سنت بر صحیح بودن تمام روایات آن اتفاق دارند، لذا آن را برگزیده‌اند.

اینک متن روایت صحیح بخاری:

ابوهریره می‌گوید: گروهی به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله عرض کردند: ای رسول خدا! ما روز قیامت خدا را می‌بینیم؟ پیامبر در پاسخ فرمود: آیا در دیدن خورشید، آن‌گاه که در آسمان ابری نباشد به زحمت می‌افتید؟ همگی گفتند: نه، یا رسول الله! بار دیگر فرمود: آیا برای دیدن ماه در شب چهاردهم، آن‌گاه که ابری در آسمان نباشد به زحمت می‌افتید؟ همگی گفتند: نه، سپس رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: شما روز قیامت خدا را این‌گونه می‌بینید. (فقال: «هل تضارّون فی الشمس لیس دونها سحاب؟» قالوا: لا یا رسول الله، قال:«هل تضارّون فی القمر لیلة البدر لیس دونه سحاب؟» قالو: لا یا رسول الله، قال: «فإنّکم ترونه یوم القیامة، کذلک.... صحیح بخاری، ج۸، ص ۱۱۷، باب الصراط جسر)

بنابراین آن‌چه که آنان را بر این نظر وادار کرده، بودن حدیث رؤیت در صحیحین است و اگر چنین حدیثی نبود، هرگز بر آن اتفاق نظر پیدا نمی‌کردند.

◉ قول به رؤیت با فرار از پیامدهای آن

یادآور شدیم که در تحقق رؤیت سه شرط الزامی است، ولی تفتازانی که از مکتب «ماتریدیه» پیروی می‌کند، در صدد برآمده است که اصل رؤیت را بپذیرد، اما منزه از سه شرط پیشین (مکان و مقابله و جهت). (شرح مقاصد/ج۲/ ص۱۱۱)

از محققی مانند تفتازانی، این نظر بسیار بعید است؛ زیرا رؤیتی که در آن امور ثلاثه نباشد، رؤیت باید به رؤیت قلبی تفسیر شود.

برخی از محققین می‌گویند: نمی‌توان امور اخروی را با امور دنیوی مقایسه کرد و رویدادهای اخروی قابل قیاس با رویدادهای دنیوی نیستند؛ یعنی ممکن است رؤیت تحقق بپذیرد، اما هیچ یک از این سه شرط در آن نباشد.

گفتنی است که رویدادهای اخروی هر چند کامل تر از پدیده‌های دنیوی هستند، اما آن چنان نیست که قواعد عقلی را به هم بزند. آیا می‌توان گفت که حاصل ضرب دو در دو در آخرت مساوی با پنج است؟

بنابراین انسان واقع‌گرا باید یکسری اصول عقلی را در هر دو جهان بپذیرد و با گفتن این که اشیاء در آخرت غیر اشیاء در دنیا است، مشکل برطرف نمی‌شود و امر محال، ممکن نمی‌گردد.

تا این‌جا موضوع سخن میان دو گروه روشن شد و ما در این‌جا فقط به نقل ادله نقلی آن‌ها می‌پردازیم.

۱. دلیل نخست

«وُجُوهٌ یَوْمَئِذ نَاضِرَةٌ * إِلَی رَبِّهَا نَاظِرَةٌ؛ (قیامت/۲۳ ـ ۲۲) و آن روز، رخساره گروه نخست به خدا می‌نگرد، و گروه دوم در انتظار عذاب کمرشکن می‌نشینند. در این صورت تقابل دو فقره از بین می‌رود؛ در حالی که یکی از مقاصد الهی همین تقابل است.

خلاصه، شما هرگاه این چهار آیه را به‌دست یک انسان غیر پیش داور بدهید، ابهام آیه دوم را از طریق آیه چهارم برطرف می‌سازد، و چون آیه چهارم مفاد روشنی دارد، قرینه می‌شود که مقصود از آیه دوم، انتظار نزول رحمت است.

با توجه به چنین مقایسه‌ای، بر هیچ فرد منصفی جای ابهام باقی نمی‌ماند که این آیه، مربوط به رؤیت خدا نیست، و هرگز نمی‌خواهد بگوید که پاداش افراد نیکوکار، رؤیت خدا است، بلکه می‌خواهد بگوید که پاداش چنین نیکوکارانی، ضد پاداش بدکاران است. اگر چهره‌های عبوس و گرفته، در بیم آن هستند که عذاب کمرشکن بر آنان فرود آید، گروه نیکوکار در انتظار فضل و کرم پروردگارند که آنان را در برگیرد. پس نظر در این‌جا، نظر به رحمت است، نه نظر به ذات، چنان‌که شاعری می‌گوید:

وإذا نظرت إلیک من ملک والبحر دونک زدتنی نعما

«آن‌گاه که به تو به‌عنوان فرمانروایی می‌نگرم، دریا کمتر از توست و تو بیش از آن به من نعمت می‌دهی.»

مقصود نهایی در این بیت همان انتظار پاداش است.

در پایان یادآور می‌شویم که کلمه «نَاظِرَةٌ»، از نظر اراده استعمالی (ابتدایی) همان نگریستن است، اما از نظر اراده جدی انتظار پاداش است. مثلاً می‌گویند: فلانی به‌دست پدر می‌نگرد، در این‌جا اگرچه نگریستن به معنای خودش است، اما هدف نهایی، در انتظار کمک پدر بودن می‌باشد.

در شعر گذشته این فقره آمد: «نظر الفقیر إلی الغنی الموسر» که نظر، به معنای نگریستن است، اما مقصود جدی انتظار کمک توانگر به انسان فقیر است.

* * *

آیه دوم که با آن بر رؤیت در آخرت استدلال شده است

دومین آیه‌ای که بر رؤیت خدا در روز قیامت استدلال کرده‌اند، این آیه است: «لِلَّذِینَ أَحْسَنُوا الْحُسْنی وَزِیَادَةٌ وَلاَ یَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلاَ ذِلَّةٌ؛ (یونس/۲۶) برای افراد نیکوکار پاداش زیبا و افزون بر آن است که می‌گویند: مقصود از «حسنی»، بهشت است و مقصود از زیاده، رؤیت خدا است». (تفسیر فخررازی/ج۸/ص۳۵۴)

◉ پاسخ

یک چنین تفسیری، کاملاً تفسیر به رأی است، مقصود از «حسنی»، پاداش زیبا است که یکی از مصادیق آن بهشت است، اما مقصود از زیاده، افزون بر پاداش استحقاقی است؛ یعنی روز رستاخیز، افراد نیکوکار علاوه بر پاداش مقرر، افزون بر آن نیز پاداش داده می‌شوند و به اصطلاح زیاده بر استحقاق پرداخت می‌گردد، به گواه آن‌که آیه بعدی درباره بدکاران است و چنین می‌فرماید: «وَالَّذِینَ کَسَبُوا السَّیِّئَاتِ جَزَاءُ سَیِّئَةٍ؛ (یونس/۲۷) برای بدکاران کیفری در برابر عمل داده می‌شود نه افزون بر آن».

بنابراین از دو آیه استفاده می‌شود که در روز رستاخیز، خدا برای نیکوکاران فزون بر استحقاق پاداش می‌دهد، ولی برای بدکاران، تنها به اندازه عمل آن‌ها کیفر می‌دهد و این نشانه لطف خدا، درباره مؤمنان و عدالت الهی در مورد مجرمان است.

این دو آیه مهم‌ترین مستمسک قائلان به رؤیت در روز رستاخیز است. اینک آیه سوم را مطرح می‌کنیم:

دلیل سوم، درخواست رؤیت از طرف حضرت موسی علیه‌السلام است که آیه می‌فرماید: «وَلَمَّا جَاءَ مُوسَی لِمِیقَاتِنَا وَکَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِی أَنْظُرْ إِلَیْکَ قَالَ لَنْ تَرَانِی؛ (اعراف/۱۴۳) وقت معین به وعده‌گاه ما آمد و خدا با موسی سخن گفت. موسی عرض کرد: خدایا! خود را به من آشکار نما که تو را مشاهده کنم، خدا در پاسخ فرمود که مرا تا ابد نخواهی دید».

اگر واقعاً رؤیت خدا امکان‌پذیر نبود هرگز حضرت موسی علیه‌السلام آن را درخواست نمی‌کرد.

◉ پاسخ

ظاهر آیه این است که حضرت موسی علیه‌السلام، رؤیت با همین دیدگان دنیوی را درخواست نموده‌اند، آیا احتمال می‌دهید که آن نبی بزرگوار (بدون سبب) چیزی محال را از خداوند متعال، بخواهد؟ چیزی که همگان بر محال بودن آن اعتقاد داریم و لذا درخواست حضرت موسی علیه‌السلام به اصرار کسانی بود که به همراه او در میقات بودند.

توضیح این‌که آنان از موسی علیه‌السلام درخواست کردند در صورتی ایمان می‌آوریم که خدا را با دیدگان ببینیم و در این موقع صاعقه آن‌ها را گرفت؛ چنان‌چه می‌فرماید: «وَإِذْ قُلْتُمْ یَا مُوسَی لَنْ نُؤْمِنَ لَکَ حَتَّی نَرَی اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْکُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ؛ (بقره/۵۵) به‌خاطر آر وقتی را که گفتید: ای موسی! ما به تو ایمان نمی‌آوریم تا این‌که خدا را آشکارا ببینیم. پس شما را صاعقه (آتش) در برگرفت و آن حال را شما با چشم خود مشاهده می‌نمودید».

آن‌گاه آنان به دعای موسی زنده شدند و اصرار ورزیدند که رؤیت خدا برای ما امکان‌پذیر نیست، اما تو از خدا چنین درخواستی را بکن و ما قول شما را در رؤیت خدا می‌پذیریم.

در چنین شرایطی که حضرت موسی علیه‌السلام تحت فشار حاضرانی که در میقات بودند، این درخواست را کرد و جواب «لَنْ تَرانی» شنید، چگونه می‌توان به کلیم الله چنین نسبتی داد که او خودش چنین درخواستی نمود؟

نتیجه می‌گیریم که این نوع درخواست دلیل بر امکان رؤیت نیست.

ممکن است سؤال شود که روایت صحیح بخاری چگونه توجیه می‌شود؟

پاسخ: اولاً؛ مضمون روایت مخالف آیات قرآنی است که هر نوع رؤیت با این دیدگان را رد می‌کند، و می‌فرماید: «لاَ تُدْرِکُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ یُدْرِکُ الأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِیفُ الْخَبِیرُ؛ (انعام/۱۰۳) چشم‌ها او را نمی‌بیند، ولی او همه چشم‌ها را می‌بیند و او بخشنده (انواع نعمت‌ها و با خبر از دقایق موجودات) و آگاه است».

ثانیاً؛ مسئله عقیدتی، در گرو دلیل قطعی است، در حالی که روایت در صحیح بخاری خبر واحد است و خبر واحد در عقاید حجت نیست؛ زیرا خاستگاه عقاید علم و یقین است و خبر واحد فاقد چنین هنر است.

ثالثاً؛ صحیح بودن روایت، به معنی صحیح بودن سند آن است و صحت سند، ملازم با صحت مضمون نیست؛ زیرا راوی ثقه، مصون از اشتباه و غلط نیست.

بنابراین آیات سه‌گانه که مدرک قائلان به رؤیت است کوچک‌ترین دلایلی بر مقصود آنان ندارد.

وجوه ناضرات یوم بدر إلی الرحمن یأتی بالفلاح

چهره‌هایی که در جنگ بدر به خدای بخشنده می‌نگریستند تا پیروزی و کامیابی را به آنان بدهد، البته نگریستن به اجمال در این شعر، کنایه از انتظار از رحمت او است. شاعر دیگری می‌گوید:

وانّی إلیک لما وعدت لناظر نظر الفقیر إلی الغنی الموسر

و من به آن‌چه که وعده کرده‌ای می‌نگرم، همانند نگاه فقیر به‌دست ثروتمند توانگر.

داوری میان مدعی و منکر

ما فکر می‌کنیم این نوع کنکاش نتیجه بخش نیست؛ زیرا بر فرض این‌که امکان دارد «نَاظِرَةٌ» به معنی منتظره باشد، ولی این یک احتمال بیش نخواهد بود، باید این احتمال حالت قطعی پیدا کند.

یادآور می‌شویم در خود آیه دو دلیل قطعی بر این است که (مراد جدّی) انتظار است هر چند اراده ابتدایی (استعمالی) نگریستن است.

اینک این دو دلیل:

۱. نسبت نظاره به وجوه، نه به عیون

در آیه یاد شده، لفظ «وُجُوه» موضوع رؤیت است، نه «عیون». اگر واقعاً مقصود رؤیت خدا بود، به‌جای وجوه، باید می‌فرمود: «عیون یومئذ ناضرة». هیچ‌گاه انسان با چهره چیزی را نمی‌بیند، بلکه با دیدگان مشاهده می‌کند؛ در حالی که این‌جا «وُجُوه» را موضوع قضیه قرار داده نه عیون را. بنابراین مقصود توجه چهره‌ها و صورت‌ها است نه دیدگان، و توجه چهره کنایه از انتظار رحمت است. چه شده که طرفداران رؤیت از این قرینه غفلت کرده‌اند؟

۲. این‌که مجموع چهار آیه را کنار هم قرار دهیم و از تقابل‌ها بهره بگیریم.

بیان این مطلب:

مجموع آیه‌های مورد استدلال، چهار آیه بیش نیست و میان آن‌ها یک نوع تقابل وجود دارد؛ یعنی آیه اول، در مقابل آیه سوم و آیه دوم، مقابل آیه چهارم می‌باشد و اگر بخواهیم این مقابله را به‌صورت چشم‌گیر نشان بدهیم، باید آیات چهارگانه را چنین تنظیم کنیم:

«وُجُوهٌ یَوْمَئِذ نَاضِرَةٌ» آیه اول، مقابل «وَوُجُوهٌ یَوْمَئِذ بَاسِرَةٌ» آیه سوم.

«إِلَی رَبِّهَا نَاظِرَةٌ» آیه دوم، مقابل «تَظُنُّ أَنْ یُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ» آیه چهارم.

به حکم تقابل می‌توان ابهام هر آیه را به‌وسیله آیه مقابل آن برطرف نمود.

اکنون می‌گوییم که آیه «إِلَی رَبِّهَا نَاظِرَةٌ» از نظر اشاعره، به معنی نگاه کردن به پروردگار است؛ در حالی که از نظر عدلیه مقصود نهایی در انتظار رحمت بودن است، حال کدام یک از این دو نظر درست است؟

کلید آن، تأمل در آیه چهارم؛ یعنی «تَظُنُّ أَنْ یُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ» است و چون معنای آن روشن است و آشکارا می‌رساند که چهره‌های گرفته در انتظار عذاب کمرشکن هستند، طبعاً مقصود از جمله مقابل، معنی ضد آن است و آن این‌که چهره‌های شاد در انتظار رحمت او می‌باشند. بنابراین حاصل مفاد چهار آیه این می‌باشد که در روز رستاخیز مردم دو دسته‌اند:

۱. چهره‌هایی شاد و شکفته.

۲. چهره‌هایی غمگین و گرفته.

گروه نخست، در انتظار پاداش و رحمت و گروه دوم، در انتظار کیفر و عذاب می‌باشند.

اگر دو آیه را به‌گونه‌ای که اشاعره می‌گویند تفسیر کنیم، تقابل دو آیه، به هم می‌خورد و انسجام آن‌ها از میان می‌رود و نتیجه این می‌شود که گروهی درخشان است و به سوی پروردگار خویش می‌نگرند. می‌گویند: مفاد آیه این است که مؤمنان روز رستاخیز به خدا می‌نگرند».

جمله «إِلَی رَبِّهَا نَاظِرَةٌ» می‌رساند که گروهی درخشان رخسار، به پروردگار خود نگاه می‌کنند.

◉ پاسخ منکران

منکران جواز رؤیت می‌گویند: «نَاضِرَةٌ» به معنای منتظران است و با اشعار عرب بر مدعای خود استدلال می‌کنند، مثلاً شاعر عرب زبان می‌گوید:

رواق شهیدان

طلبه‌شهید مدافع‌حرم میلادبدری

تنها بیست سال داشت که مدافع حرم در سوریه شد و سرانجام زندگی کوتاهش را با شهادت خاتمه داد.

طلبه شهید میلاد بدری سال ۱۳۷۴ شمسی در شهرستان امیدیه و در میان خانواده‌ای متدین و اهل ولایت به دنیا آمد.

او دیپلم خود را در رشته تجربی گرفت و پس از آن طبق روحیه دینی و ایمانی به تحصیل درس‌های حوزوی گرایش پیدا کرد و طلبه حوزه علمیه سفیران هدایت حضرت ابوالفضل علیه‌السلام شهرستان امیدیه گردید.

میلاد از مربیان حلقه‌های صالحین بسیج بود و در رشد و بالندگی فرهنگ دینی نوجوانان سعی و تلاش می‌کرد.

اخلاق شهید از زبان مادر

مادر شهید فرزندش را چنین می‌ستاید: پسرم از سن ده سالگی به مسجد می‌رفت. در مرحله حساس نوجوانی خیلی سر به زیر بود. هر وقت از بیرون به خانه برمی‌گشت، دست من و پدرش را بوسه می‌زد! وقتی که من می‌گفتم: این چکاری است؟ می‌گفت: «می‌خواهم ایمانم را افزایش دهم.» همیشه در برابر کارهای میلاد می‌گفتم: خدایا! او با این سن کم چطور چنین بینش و تفکری دارد؟ که جواب تعجب و سؤالاتم را با شهادت او گرفتم.

نماز شب

مادرش می‌گوید: چند وقت قبل از رفتنش به سوریه، دیدم که چراغ اتاقش روشن است. به تصور این‌که شاید خوابش برده باشد، جلو رفتم که دیدم میلاد مشغول خواندن نماز شب است. آن‌قدر چهره‌اش نورانی بود که یک لحظه بدنم یخ زد!!

گفت‌وگوی آخر

میلاد وقتی موقع رفتن، مادرش را بی‌تاب دید، گفت: مادر! شهادت هم بدون رضایت مادر قبول نمی‌شود، از تو می‌خواهم که برای رفتنم رضایت کامل داشته باشی. مادر نیز با فرزندش چنین سخن گفت: پسرم! برو به سلامت، هرچه خدا بخواهد، همان می‌شود. اگر تو قسمت من باشی، برمی‌گردی و اگر نصیبت شهادت است، مبارکتت باشد.

کیفیت شهادت

مشغول نماز صبح بود که از گروهی که برای دیدبانی و نگهبانی می‌رفتند، جا ماند، دوری و خطرات راه نیز رفتن را برایش دشوار و ناممکن کرده بود. آن روز برای کار دیگری با دو نفر به جایی می‌رفتند که ماشین حامل آن‌ها مورد هدف موشک دشمن قرار می‌گیرد. آن دو نفر همان‌جا شهید شدند، ولی میلاد یک روز بعد و در اربعین سالار شهیدان در سال ۱۳۹۴ش به آرزویش می‌رسد. پیکر پاک شهید پس از انتقال به ایران، در زادگاهش دفن شد.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

ضرورت و کاربست فلسفه دین در زندگی فردی و اجتماعی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد جعفری، مدیر گروه فلسفه دین مجمع عالی حکمت اسلامی

امروزه با مسایل تازه‌ای روبه‌رو شده‌ایم که در حوزه دین و تفکر دینی باید مورد توجه قرار گیرد؛ مسایلی از قبیل دین و هنر، عقل و دین، علم و دین، پلورالیسم، سکولاریسم، قرائت‌های مختلف از دین و ده‌ها مسئله دیگری که به این صورت و در این قالب در گذشته مطرح نبوده است. کاربردی کردن فلسفه دین؛ یعنی همین که در ساحات چند گانه بالا به فعالیت علمی بپردازیم و مسایل علمی متناسب با زبان روز را عرضه کنیم. به‌عنوان نمونه مسئله وحی و تبیین چیستی و هستی آن، بحثی بود که بعد از طرح برخی نظریات روشنفکری دینی ما در یکی دو دهه گذشته بر سرزبان‌ها افتاد و رونق مجالس علمی شد. بنده با مراجعه به تراث فلسفی‌مان تلاش کردم که نظریه فلسفی وحی را از این تراث بیرون بکشم و آن را تنسیق کنم و البته نسبت آن را با نظریات روشنفکری مثل تجربه نبوی و یا رؤیای نبوی روشن کنم. این یک نمونه از امتداد و کاربری‌سازی مباحث فلسفی در عرصه نیازهای علمی امروز است.

▫ فلسفه مضاف از نظر شما به چه معناست؟ و چه نسبت و ارتباطی با فلسفه به معنای متافیزیک دارد؟

■ فلسفه مضاف، همان‌گونه که از اسم آن هویداست، علمی است که به چیزی اضافه شده است؛ حال ممکن است آن چیز، یک شئ و واقعیت (fact) باشد یا یک علم باشد. در هر دو صورت فلسفه مضاف، علمی است که به مبادی تصوری و تصدیقی آن شئ می‌پردازد؛ یعنی بدون آن‌که ورود به خود آن چیز پیدا نماید، در مورد چیستی، روش و قلمرو، پیش فرض‌ها، مبانی و سایر مباحث پیرامونی ناظر به آن چیز سخن می‌گوید، مگر در مواردی خاص که به لحاظ بافت مباحثش لازم باشد وارد مباحث مضاف‌الیه خودش بشود. به هر تقدیر، وجه اشتراک و ارتباط فلسفه مضاف با فلسفه محض یا به تعبیر شما متافیزیک، که همان مباحث عامه فلسفی رایج است، یکی در روش عقلی آن‌هاست و دیگری در پیش فرض‌های معرفت‌شناختی، هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و... است که در همه علوم و شناخت‌های ما تسری دارد و طبعاً محل بحث و گفت‌وگوی از آن‌ها، در فلسفه محض است.

▫ فلسفه دین چیست و به‌دنبال چه اهدافی است؟

■ فلسفه دین، علم یا مجموعه علومی است که به تأمل و پژوهش عقلانی و بحث و گفت‌وگوی فکری در مورد دین و مباحث دینی می‌پردازد. با این توصیف، فلسفه دین در زمره دسته اول فلسفه‌های مضاف قرار می‌گیرد؛ یعنی فلسفه‌ای مضاف به خود واقعیت است نه علم. دین یک واقعیت در جهان ماست، نه یک علم و رشته علمی. چند نکته در این‌جا حائز توجه است: اول آن‌که فلسفه دین، عمدتاً نظر به ادیان توحیدی دارد و نه ادیان شرقی؛ یعنی مطالعه‌اش را متمرکز بر ادیان الهی می‌کند و نه ادیان بشری و برساخته. شما در جهان حاضر، با پدیده دین واره‌ها و معنویت‌های نوپدید و جنبش‌های عرفانی مواجه هستید که فلسفه دین چندان کاری با آن‌ها ندارد. نکته دوم آن‌که موضوعات مورد بحث در فلسفه دین، آموزه‌های مشترک بین ادیان توحیدی است و نه آموزه‌های اختصاصی و لذا بیشتر به گزاره‌های اعتقادی ادیان نظر دارد و نه فقهی و اخلاقی، البته نه آن‌که در مورد گزاره‌های اختصاصی نتوان بحث کرد، اما این گزاره‌های اختصاصی بیشتر در حوزه کلامی همان دین مورد بحث قرار می‌گیرد. نکته سوم این‌که فیلسوف دین از ابتدا نه در صدد اثبات آموزه‌های دینی است و نه رد آن‌ها، بلکه او فقط در مقام ارزیابی عقلانی است و بس. حال ممکن است به تأیید آموزه‌های دینی برسد و موحدانه این تحقیق علمی را به پایان برساند و ممکن است که در نهایت با رد و نفی ادله عقلی، دین و اعتقادات آن را یکسره مهمل بپندارد و ملحد گردد. به هر صورت، مهم آن است که فیلسوف دین، بدون پیش فرض وارد مباحث دینی می‌شود و فارغ‌دلانه بحث می‌کند و نه متعهدانه، زیرا روش او عقلی و برون دینی است نه درون دینی. نکته چهارم در مورد محتوای مباحث فلسفه دینی است. برخی از مباحث فلسفه دین، در مورد خود دین است: مانند رابطه دین با عقل، رابطه دین با علم، نسبت دین با اخلاق، دین و سیاست، دین و مدرنیته، دین و آزادی، دین و هنر و امثال این مباحث؛ و برخی هم ناظر به گزاره‌های دینی است: مانند اثبات وجود خداوند، صفات خداوند، جاودانگی، تجربه دینی، وحی و....

▫ چه رابطه مشخصی بین مکاتب فلسفی غرب و فلسفه اسلامی ناظر به مباحث فلسفه دین وجود دارد؟ تضاد، تقابل، تکمیل‌کننده و یا عام و خاص من وجه؟

■ ببینید برای پاسخ این سؤال نمی‌توان یک حکم کلی و یک جانبه داد. ما با مکاتب فلسفی مختلفی در غرب مواجه هستیم. در مورد خود فلسفه دین غربی، دو نحله و روش اصلی در غرب وجود دارد که یکی فلسفه دین تحلیلی است که بیشتر در آمریکا و انگلستان رواج داشته است و دیگری فلسفه دین قاره‌ای است که بیشتر در قاره اروپا (آلمان و فرانسه) مطرح است. گرچه روش فلسفه دین تحلیلی در تجزیه، تحلیل و تبیین مباحث دینی قابل استفاده و مورد قبول می‌تواند باشد و به نحوی با روش‌شناسی فلسفی ما در سنت اسلامی از این لحاظ سنخیت دارد، اما این رویکرد فلسفه دینی بیشتر با روش عقلانیت انتقادی با مباحث دینی روبه‌رو می‌شود و لذا نهایتاً در هیچ موضوعی، قطعیت و اثبات را به سرانجام نمی‌رساند و در یک بستر نسبی‌گرایانه، اندیشه دینی را می‌سنجد و از این جهت با سنت فلسفی ما در تضاد است، اما فلسفه دین قاره‌ای بیشتر با تکیه بر سنت اگزیستانسیالیستی پیش می‌رود و در محتوا، قرابت بیشتری با اندیشه فلسفی ما دارد و نقاط تضاد آن شاید کمتر باشد.

▫ این دو دستگاه فکری فلسفی (اسلامی و غرب) در چه لایه‌هایی توان هم‌پوشانی دارند: لایه‌های عمیق هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی و یا لایه‌های رویین و کاربردی چون فلسفه‌های مضاف؟

■ ما در مباحث بنیادین اندیشه‌ای یعنی هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی از محتوای غنی و قویمی در حوزه فلسفه اسلامی برخورداریم و طبعاً باید این مباحث را از درون خزانه فلسفی‌مان به لایه‌های رویین و روبنایی‌تر خصوصاً عرصه فلسفه‌های مضاف امتداد دهیم. به عقیده من، دوره و عصر ما، دوره و عصر رویارویی فرهنگ و سنت اسلامی با فرهنگ غرب در عرصه فلسفه‌های مضاف است تا فلسفه محض، لذا باید سرریز مبانی را در فلسفه‌های مضاف‌مان مانند فلسفه دین، فلسفه ذهن، فلسفه علوم انسانی و امثال آن دنبال کنیم تا بتوانیم از حقانیت و وزانت اندیشه دینی دفاع کنیم.

▫ کدام یک از سه مکتب فلسفی جهان اسلام (مشاء، اشراق، حکمت متعالیه) توان بیشتری جهت رویارویی با چالش‌های دنیای امروز و توان ارائه راهکارهای عملیاتی بیشتری در حوزه فلسفه دین دارد؟

■ ابتدا باید این نکته را خاطرنشان کنم که ما در برابر فلسفه‌های دین غربی، معتقد به فلسفه دین اسلامی هستیم. مراد از فلسفه دین اسلامی، بررسی عقلانی دین و آموزه‌های دینی بر اساس قطعیات و مسلمات فلسفه اسلامی است و البته مراد از دین در این‌جا، همان دین الهی و توحیدی است که هم مشترکات و هم آموزه‌های اختصاصی آن در ادیان مختلف می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. بالطبع، مراد از فلسفه اسلامی در این‌جا می‌تواند، نحله‌های گوناگون آن، یعنی فلسفه مشائی، اشراقی و صدرایی باشد، اما ما معتقدیم که در میان گرایش‌های سه‌گانه فلسفه اسلامی، «حکمت متعالیه» کامل‌ترین آن‌ها است. به همین جهت، بهترین فرض فلسفه دین اسلامی، مطالعه آموزه‌های دینی بر اساس قواعد و معیارهای این مشرب فلسفی است.

روشن است که اسلامی نامیدن فلسفه دین اسلامی، اولاً: به معنای کنار گذاشتن روش عقلی، و بهره‌گیری از روش نقلی در مطالعه دین نیست؛ و ثانیاً: منافاتی با بی‌طرفی و نداشتن موضع قبلی در این مطالعه ندارد. در واقع، همان‌گونه که اسلامی نامیدن فلسفه اسلامی، آن را از فلسفه و کاوش عقلی بودن خارج نمی‌کند، اسلامی بودن فلسفه دین اسلامی نیز به معنای خروج از مشی فلسفی و بهره‌گیری از مقدمات وحیانی، یا تلاش برای تثبیت موضع دینی قبلی نیست و نمی‌توان آن را حتی معادل کلام عقلی به شمار آورد. این خاصیت در همه مشرب‌های سه گانه فلسفه اسلامی وجود دارد. در واقع تفاوتی نمی‌کند که روش فلسفی شما در مطالعه دین، مشائی، اشراقی یا حکمت متعالیه‌ای باشد؛ مهم آن است که هر سه گرایش در مقام داوری، تنها، عقل و معیارهای عقلانی را معتبر می‌شناسند. به همین جهت لازم نیست که، مخاطبان و طرف گفت‌وگو در این سه روش فلسفی صرفاً، مسلمانان یا فرقه خاصی از ایشان باشد، بلکه همه انسان‌هایی‌اند که براساس عقل، درباره صدق و کذب و حق و باطل دعاوی داوری می‌کنند.

البته فلسفه دین اسلامی، مخالفان جدی‌ای هم دارد. عده‌ای از اساس با آن مخالفند که معمولاً همان طیفی هستند که با اسلامی شدن علوم انسانی هم مخالفند و علم را جهت‌دار نمی‌دانند و البته عده‌ای هم از نه با اساس آن، بلکه با تعبیر آن مخالفند. اخیراً نشستی با دکتر آیت‌اللهی رئیس انجمن فلسفه دین کشور داشتیم، ایشان ابراز می‌کردند که بنده مخالف تعبیر فلسفه دین اسلامی هستم و فلسفه دین با رویکرد اسلامی را توصیه می‌کنم. استدلالشان هم این بود که ما نیاز داریم که با کسان دیگری که در مورد فلسفه کار می‌کنند هم زبانی پیدا کنیم. اگر ما اصطلاح an Islamic philosophy of religion را به کار ببریم در دیدگاه غربی به این معناست که دگمهای اسلامی را دخالت می‌دهیم. این هم یک نگاه است که البته جای نقد و بررسی این دیدگاه‌ها این‌جا نیست و مجال دیگری می‌طلبد.

▫ اگر گزینش مطالب فلسفی غرب لازم است، پس این گزینش در چه سطحی باید باشد و معیارهای شما برای این گزینش چیست؟

■ ما وقتی در مبانی فلسفی‌مان، با اندیشه فلسفی غرب در تعارض، تضاد و یا دست کم در تمایزیم، پس نمی‌توانیم چشم و گوش بسته و منفعلانه با آن روبه‌رو شویم. این که این گزینش از کجا باشد، بدیهی است که نقطه عزیمت آن در مبانی است. ابتدا باید سنگ‌هایمان را با فلسفه تحلیلی و قاره‌ای در مبانی وا بکَنیم. مثلاً در فلسفه تحلیلی، گرایش‌های پوزیتویستی و بعضاً تحلیل زبانی (که حل مسایل فلسفی را در حل مفهومی و زبانی دنبال می‌نمود)، از مبنا مورد مناقشه است و نیز در فلسفه قاره‌ای، نگرش‌های هرمنوتیکی و نیز تاریخی نگرانه با مبانی فلسفی ما نمی‌سازد، اما وقتی به روبناها و خروجی‌ها می‌رسیم می‌توان از دستاوردهای فلسفی هر دو نحله بهره برد. طبعاً این کار همان گونه که فرمودید، معیار می‌طلبد و معیار آن، انطباق با مبانی فلسفی قطعی ما و یا دست کم عدم منافات با این مبانی است. ما می‌توانیم در مسئله‌یابی و نیز در موضوع‌شناسی و هم‌چنین در کاربردی سازی آموزه‌های دینی از این دو گرایش فلسفی، الهاماتی را بگیریم. البته من این نکته را به شما عرض کنم که در همین رویکردهای فلسفه دینی موجود، نگرش‌های نزدیک به فلسفه اسلامی را داریم مثلاً سنت نوتوماسی را داریم که امثال سوییین برن و برخی فلاسفه دین خداباور دنبال می‌کنند که به رویکرد سینوی ما نزدیک است و در برابر الحاد مدرن و دلایل تجربی آن‌ها، صف‌آرایی قدرتمندانه‌ای کرده‌اند و نیز در رویکرد معرفت‌شناسی اصلاح شده امثال پلانتینگا و دفاعیه‌هایی که از برخی شبهات، مانند مسئله شر دارند و یا امثال آلستون که از مجرای بحث تجربه دینی، به استدلال‌ورزی به خدا می‌پردازد، همه و همه می‌تواند محتوای خوبی را در اختیار ما قرار دهد که با استفاده از ظرفیت‌های فلسفه اسلامی می‌توانیم آن را غنا بخشیده و تکمیل کنیم.

▫ مسایل فلسفه اسلامی در تعامل با نیازهای زمان خود طرح شده‌اند، چه فرمولی برای امتداد آن مسایل به نیازهای دنیای امروز دارید؟ روش شما چیست؟

■ دقیقاً این بر می‌گردد به شناخت مسئله‌های امروز و درک درست از آن‌ها و سپس تحلیل و تبیین ابعاد آن‌ها و آن گاه استفاده از ظرفیت‌های فلسفه اسلامی برای حل و فصل آن‌ها. این سیر اگر رعایت شود، می‌توانیم امیدوار باشیم که مسایل فلسفی ما امروزی و متناسب با نیازهای زمانه شده است. یک تعبیری حضرت امیر در نهج‌البلاغه دارند که این قرآن فراروی شماست فاستنطقوه؛ یعنی آن را به سخن وادارید. فرمولی که در بالا ارائه کردم، دقیقاً به همین معناست که بعد از درک درست از مسئله، آن را به مباحث فلسفی‌مان عرضه کنیم و از ظرفیت‌های معرفتی آن برای پاسخ به آن مسئله استفاده کنیم؛ یعنی خود آن مباحث فلسفی در زمانه و زمینه خود ناظر به این مسئله نیست، اما این ما هستیم که می‌توانیم با عرضه صحیح مسئله و استنطاق از متون و مبانی فلسفی و اندیشه‌های انیق و عمیق آن، در پاسخ به نیاز علمی حاضر، فلسفه را کاربردی کنیم و آن را امتداد ببخشیم.

▫ منظور از کاربردی بودن فلسفه به‌طور عام و فلسفه دین به‌صورت خاص چیست؟ فلسفه مضاف قرار است چه دردی از جامعه، مردم و علم را دوا کند؟ فلسفه دین به‌طور خاص چه نیازهایی را پاسخ می‌دهد؟ به‌عبارت دیگر اگر فلسفه دین نداشته باشیم چه مشکلی پیش می‌آید؟ و اگر باشد دنیا چه تفاوتی خواهد داشت؟

ادامه در صفحه بعد

فرزانگان

آیت‌الله حاجی ملا عبدالعظیم کاشانی رحمه‌الله

- **تولد:** ۱۱۷۰ق
- **وفات:** ۱۲۵۰ق
- **عمر:** ۸۰ سال
- **مدفن:** قم
- **اساتید:** حضرات آیات میرزای قمی، ملا احمد نراقی و...
- **شاگردان:** ملاحسین مهرآبادی و...
- **تألیفات:** تحریر و خوشنویسی قرآن، کتاب عائده و خلاصة العائده.
- **ولادت:** عالم متقی مرحوم حاجی ملا عبدالعظیم کاشانی از مفاخر علم و ادب و هنر اسلامی در سده سیزدهم هجری قمری به شمار می‌رود. این دانشمند فرزانه که از نژاد فیروزان، معروف به «ابولؤلؤ» بوده، در سال ۱۱۷۰ق در شهر آران و بیدگل کاشان چشم به جهان گشود.
- **تحصیلات:** ارباب تراجم اطلاعات کاملی از دوران تحصیل و اساتید ایشان ارائه نداده‌اند، اما آن‌چه از لابه‌لای کتب تراجم به‌دست آمده این‌که حاج ملا عبدالعظیم پس از تحصیلات مقدماتی در قم به تحصیل علوم در رشته‌های گوناگون ادامه داد و به خاطر برخورداری از استعداد فوق‌العاده و پشت‌کار، پله‌های ترقی و کمال را به سرعت طی نمود. ایشان از محضر استادان نامی چون میرزای قمی صاحب کتاب قوانین الاصول و ملا احمد نراقی کسب فیض نمود و به درجه اجتهاد نائل آمد. ملا عبدالعظیم در دوران تحصیل با سیدرشتی (سیدشفتی معروف) به مباحثه می‌پرداخت و در کنار تعلیم و تعلم، اوقات فراغت خود را با خوشنویسی می‌گذراند.
- **در مسیر زیارت:** ملا عبدالعظیم پس از طی مراتب تحصیل، به قصد زیارت امام هشتم علی‌بن موسی‌الرضا علیه‌آلاف التحیة والثناء راهی مشهد شد. ایشان در مسیر راه وقتی به «موغار» اردستان رسید، مردم برای اقامه نماز جماعت و موعظه از وی دعوت نمودند و او به دلیل اصرار جمعیت و احساس تکلیف همان‌جا توقف نمود. در حال تردید بین ماندن و رفتن بود که یکی از استادان وی که او نیز عازم سفر خراسان بود و از آن‌جا عبور می‌کرد، حاجی را ملاقات کرد. وقتی به تردید حاجی پی برد از او پرسید که آیا عالمی که مقدم بر تو باشد در این‌جا وجود دارد؟ مرحوم حاج جواب منفی داد. در این هنگام استاد، او را توصیه کرد و از او خواست هرچه زودتر اردستان را ترک گفته و سفرش به مشهد را ادامه دهد و قبل از عزیمت به تکلیف الهی و تبلیغ خود بپردازد. حاج ملا عبدالعظیم رهسپار مشهد شد و تصمیم گرفت مدتی در مجاورت امام هشتم بماند و به تحصیلاتش ادامه دهد.
- **بازگشت به زادگاه:** مرحوم حاجی پس از مدتی تحصیل در مشهد به فکر بازگشت افتاد و در مراجعت نیز از مسیر راه کویر و بیابانک و طبس به منطقه اردستان رسید. مردم اردستان و زواره از فرصت استفاده کرده و از وی تقاضای مجدد کردند تا در آن‌جا بماند و به تبلیغ و ارشاد مردم بپردازد. حاجی در کمال تواضع به درخواست آنان جواب مثبت داده و ماندگار شد.
- **حوزه درسی:** حاجی ملا عبدالعظیم هرچند در دو شهر «اردستان و زواره» به تبلیغ و اقامه نماز جماعت مشغول بود، ولی فعالیتش در زواره به‌خاطر تشکیل حوزه درسی و تدریس به طلاب که صبح و شام از محضرش مستفیض می‌شدند، بیشتر بود.
- **خدمات:** از خدمات فرهنگی و اجتماعی مرحوم حاجی، تولیت و تصدی موقوفات لطفعلی خان ترشیزی بود. لطفعلی خان به لحاظ شناختی که از مرحوم حاجی داشت، تصمیم گرفت که جهت رفاه روحانیون و نشر فرهنگ اسلامی در زواره، مدرسه‌ای بسازد و به همین جهت مزارعی را نیز به‌عنوان درآمد مدرسه علمیه وقف کرد و تولیت و سرپرستی آن‌ها را مرحوم حاجی به عهده داشت. از حوادث سخت و تلخ آن دوران، خرابی‌های به جای مانده از حمله افغان‌ها و پس از آن قحطی و وبا بود که مردم منطقه را سخت در فشار قرار داد و بر اثر آن بسیاری مردند. در این واقعه مرحوم حاجی عبدالعظیم درب خانه‌اش را به روی مردم نیازمند، باز نمود و ثروتمندان را به کمک مردم قحطی زده ترغیب می‌کرد و مردم را به صبر و شکیبایی در برابر مشکلات فرا می‌خواند.
- **از نگاه اندیشمندان:** آقا سیداحمد حسینی اشکوری در کتاب تراجم الرجال خود، حاجی ملا عبدالعظیم را از عالمان قرن سیزدهم می‌شمارد و می‌نویسد: «ایشان عالمی فاضل و جلیل و از شاگردان میرزای قمی بود. کتابی به نام «عائده و خلاصة العائده» دارد. صاحب کتاب آتشکده اردستان نیز او را عالمی زاهد، اهل تقوا و صاحب نفوذ معرفی می‌نماید.
- **ویژگی‌ها:** حاجی ملا عبدالعظیم تربیت یافته مکتب میرزای قمی و مرحوم ملا احمد نراقی بود. وی علاوه بر زهد وارستگی، تواضع و فروتنی، عالمی تکلیف‌مدار و وظیفه‌شناس بود و رسالت عالمانه خود را در منطقه اردستان و زواره به‌خوبی به سرانجام رساند. از ویژگی‌های آن عالم وارسته هنر خوشنویسی بود که چندین جلد کلام الله مجید را با خط بسیار زیبای نسخ به نگارش در آورد و آن‌ها را وقف کرد.

مرحوم حاجی در آخرین قرآنی که در اواخر عمر خود خوشنویسی کرده و به یادگار نهاد، در خاتمه آن نوشته است: «قد تشرفت بکتابة هذا بتوفیق الله فی سنة ثمان و اربعین بعد مأتین و الف من الهجرة و أنا اقل الخلیقه العبد الخاطی بن محمد تقی عبدالعظیم. ارجو من الله الکریم ان یجعله ذخرا و وسیلة لیوم لا ینفع الا لطفه العمیم. وقف مؤبد و حبس مخلد ساختم این کتاب آسمانی و فرقان سبحانی را بر دوستان محمد و آل‌محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله و کان ذلک فی سنة ۱۲۴۸، حاجی ملا عبدالعظیم از نژاد فیروزان، معروف به ابولؤلؤ.»

- **رحلت:** این عالم فرزانه سرانجام پس از عمری بندگی خدا و تبلیغ و ترویج مبانی دینی، در سال ۱۲۵۰ق در سن ۸۰ سالگی دارفانی را وداع گفته و به ملا اعلی پیوست. پیکر آن مرحوم چنان‌که مشهور است در قبرستان علی‌بن جعفر در قم به خاک سپرده شد.

منبع: ستارگان حرم/ دفتر۲۲ - تهیه و تنظیم: علی علیزاده ثانی

انتشار کتاب

انتشار دوره ۹ جلدی فرهنگ‌نامه فاطمی

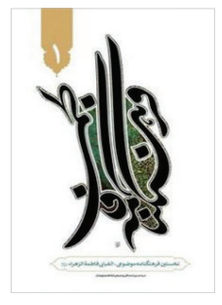

فرهنگ‌نامه فاطمی به همت مرکز نشر هاجر وابسته به حوزه علمیه خواهران منتشر و روانه بازار کتاب شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، این فرهنگ‌نامه در ۹ جلد چاپ شده که با بهره‌گیری از ۱۵۰۰ منبع فریقین، تمام ابعاد زندگی حضرت فاطمه علیهاالسلام را در دو بخش منظومه زندگی و رفتار فاطمی (شامل سیره عبادی و قرآنی، علمی، فرهنگی و هنری، سیره اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و...) و مجموعه گفتار و سخنان (تحلیل محتوا و شرح خطبه‌ها، دعاها، وصایا، زیارات و تعقیبات، اشعار و...)، بررسی کرده و در نهایت شخصیت ایشان از منظر علما و اندیشمندان اهل‌سنت، خواص، مستشرقین و غربیان پی گرفته شده است.

علاقه‌مندان جهت تهیه این کتاب می‌توانند از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی مرکز نشر هاجر به نشانی hajarpub.ir، کتاب را با تخفیف ویژه ۴۰ درصدی دریافت کنند.

ادامه از صفحه قبل

■ سؤالات خیلی خوبی را مطرح کردید. در پاسخ به سؤال قبلی وارد این بحث شدم. کاربردی کردن فلسفه به معنای استنطاق و اصطیاد پاسخ به مسایل روز از مبانی و متون و اندیشه‌های فلسفی است. ما در فلسفه سنتی‌مان، از همان ابتدا بخشی به نام الهیات بالمعنی الاخص داشته‌ایم که می‌توان بسیاری از همان مباحث را در زمره فلسفه دین اسلامی قلمداد کنیم؛ مباحثی مانند براهین اثبات وجود خدا، صفات خداوند، فلسفه نبوت، مباحث مربوط به جاودانگی و امثال این‌ها از قدیمی‌ترین مباحث فلسفه دینی ماست که در تراث فلسفی ما موجود است. حال در زمانه حاضر، ما هم نیازمند تقریرهای تازه نسبت به همین مسایل هستیم و هم با شبهاتی نو درهمین موضوعات روبه‌رو شده‌ایم که قبلاً وجود نداشت و در اثر مباحث و ایسم‌های جدید، شکل گرفته و طبعاً باید پاسخ در خور پیدا نماید. فراتر از همه این موارد، امروزه با مسایل تازه‌ای روبه‌رو شده‌ایم که در حوزه دین و تفکر دینی باید مورد توجه قرار گیرد؛ مسایلی از قبیل دین و هنر، عقل و دین، علم و دین، پلورالیسم، سکولاریسم، قرائت‌های مختلف از دین و ده‌ها مسئله دیگری که به این صورت و در این قالب در گذشته مطرح نبوده است. کاربردی کردن فلسفه دین؛ یعنی همین که در ساحات چند گانه بالا به فعالیت علمی بپردازیم و مسایل علمی متناسب با زبان روز را عرضه کنیم. به‌عنوان نمونه مسئله وحی و تبیین چیستی و هستی آن، بحثی بود که بعد از طرح برخی نظریات روشنفکری دینی ما در یکی دو دهه گذشته بر سر زبان‌ها افتاد و رونق مجالس علمی شد. بنده با مراجعه به تراث فلسفی‌مان تلاش کردم که نظریه فلسفی وحی را از این تراث بیرون بکشم و آن را تنسیق کنم و البته نسبت آن را با نظریات روشنفکری مثل تجربه نبوی و یا رؤیای نبوی روشن کنم. این یک نمونه از امتداد و کاربری‌سازی مباحث فلسفی در عرصه نیازهای علمی امروز است.

در میان فلسفه‌های مضاف، شاید اهمیت فلسفه دین از این جهت بیشتر باشد که مربوط به اصل دین و گزاره‌ها و مسایل دینی است و انسان‌ها با آن در عمیق‌ترین ساحات وجودی‌شان مرتبط‌اند و نمی‌توان از کنار آن با اعتنایی گذشت و لذا این‌که پرسیدید اگر فلسفه دین نباشد ما چه مشکلی خواهیم داشت؟ باید گفت که اولین و مهم‌ترین پیامد آن، این است که ما در مورد دین و اعتقاداتمان، نمی‌توانیم دفاعی عقلانی و مبرهن داشته باشیم و در این آشفته بازار شکاکیت و وهم گرایی، یا دین و دیانت به باد فنا می‌رود و یا باید به دامن تفکرات اخباری‌گرایانه و ظاهرگرایانه و ضدعقلی رو آوریم که هردو مسیری است انحرافی.

▫ آیا می‌توانید یک طرحواره کلی از مباحث فلسفه دینی و نقش آن‌ها در زندگی بدهید؟

■ فلسفه دین، یک نگاه عقلانی به دین است که به آموزه خاصی اختصاص ندارد و کل دین را تحلیل می‌کند. بخشی از مباحث آن، مجموعه پرسش‌هایی است که ناظر به آموزه‌های درون دین؛ نظیر خداشناسی، نبوت، راه و راهنماشناسی و فرجام‌شناسی می‌باشد. بعضی از تاملات آن نسبت به کل دین است؛ نظیر زبان دین، کارکرد دین، گوهر دین و حقانیت دین. برخی مباحث نیز به معرفت دینی محتوای آن و منطق فهم دین، و برخی از مباحث آن، معطوف به رابطه دین با ابزارهای معرفت بشری و محصولات این ابزارها است؛ نظیر رابطه دین با عقل، رابطه دین با تجربه و شهود، رابطه دین با علم که روش تجربی دارد و نیز رابطه دین با اخلاق، رابطه دین و هنر، رابطه دین و علوم انسانی و....

همه این مباحث با اندیشه و عمل ما در حیات فردی و اجتماعی‌مان مرتبط است؛ یعنی شما تا این مباحث را حل نکرده باشید، واقعاً نمی‌توانید خود را یک دیندار واقعی بدانید و یا از ظهور و بروز دین در زندگی خود سخن بگویید. اجازه دهید فقط یک نمونه خیلی جدیدتر را اشاره کنم و آن نقش دین در معنویت است. امروزه ما می‌بینیم که در جهان معاصر، سخن از معنویت بدون دین است و این که ما خودمان می‌توانیم با تکیه بر عقلانیت، تجربه و نیازهای عاطفی و روان شناختی خود، به سازه‌های معنویتی خارج از دین برسیم. جالب این‌جا است که تا یک سده پیش را اگر بررسی کنید، می‌بینید که دست کم مقوله معنویت را برای دین گذاشته بودند، اما امروزه مدرنیته، حتی تا بدین حد دست‌اندازی کرده و دامنه نفوذ خود را توسعه داده است. بنابراین در چه قالب و گفتمانی باید به این شبهه پاسخ داده شود و اثبات شود که فقط دین می‌تواند معنویت تولید کند و بس؟ یا مقوله معنای زندگی که امروزه از دغدغه‌های جدی انسان معاصر است و باید نقش دین در آن به لحاظ فلسفی و روان‌شناختی کاملاً تبیین شود. این‌ها کار فلسفه دین است.

▫ آرمان و هدف‌نهایی شما در تحقق فلسفه دین چیست و الآن در چه مرحله‌ای هستید؟ موانع طی این طریق چیست و چه چیزهایی به حرکت در این مسیر سرعت می‌بخشد؟

■ آرمان ما شکل‌گیری یک فلسفه دین براساس مبانی و تفکر صحیح فلسفی است که گام‌های سترگ و بلندی در راستای آن برداشته شده است و ما در طی این سه دهه گذشته خیلی جلو رفته‌ایم. نمی‌توانم دقیقاً بگویم در چه مرحله‌ای هستیم، اما این را می‌دانم که نسبت به فلسفه‌های مضاف دیگر، مانند فلسفه اخلاق اسلامی، فلسفه هنر اسلامی، فلسفه علوم انسانی

فلسفه دین، یک نگاه عقلانی به دین است که به آموزه خاصی اختصاص ندارد و کل دین را تحلیل می‌کند.

بخشی از مباحث آن، مجموعه پرسش‌هایی است که ناظر به آموزه‌های درون دین؛ نظیر خداشناسی نبوت، راه و راهنماشناسی و فرجام‌شناسی می‌باشد.

بعضی از تاملات آن نسبت به کل دین است؛ نظیر زبان دین، کارکرد دین، گوهر دین و حقانیت دین.

برخی مباحث نیز به معرفت دینی محتوای آن و منطق فهم دین، و برخی از مباحث آن معطوف به رابطه دین با ابزارهای معرفت بشری و محصولات این ابزارها است؛ نظیر رابطه دین با عقل، رابطه دین با تجربه و شهود، رابطه دین با علم که روش تجربی دارد و نیز رابطه دین با اخلاق، رابطه دین و هنر، رابطه دین و علوم انسانی و....

اسلامی و امثال آن‌که توسط دانشوران دیگر دنبال می‌شود، ما خیلی پیشتریم. علت آن هم این است که طرح مباحث فلسفه دین، تقدم زمانی بر آن‌ها دارد. شروع مباحث فلسفه دین در خود غرب توسط هگل بوده و به دو قرن قبل برمی‌گردد. ما از رشته‌هایی که ناظر به مطالعات دینی هستند، تعبیر به دین‌شناسی می‌کنیم که هر کدام با روش‌هایی عقلی، تجربی و ترکیبی بخش‌هایی از دین را مورد بررسی قرار می‌دهند. فلسفه دین هم مدعیات دینی را بررسی عقلی می‌کند و در واقع فلسفه دین ادامه الهیات عقلی دین بوده است. در الهیات، آن‌ها متکلمانه وارد می‌شده‌اند، ولی از عصر روشنگری مشاهده می‌کنیم که فلسفه دین با نگاهی جدید وارد این عرصه می‌شود و تفاوت این نگاه این است که چه ملحد و چه موحد، وارد این عرصه شده‌اند. دو سه انگیزه متفاوت در این‌جا وجود دارد: کشف حقیقت، توجیه باورهای دینی و تشکیک در باورهای دینی. جدا شدن فلسفه از الهیات باعث شکل‌گیری فلسفه دین شد که کاملاً متمایز از خدمتگزاری فلسفه نسبت به الهیات است که قبل از عصر روشنگری وجود داشته است. در قرن بیستم رویکردهای موحدانه در غرب، رشد بیشتری پیدا نمود و البته بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی و طبعاً ورود دین به عرصه سیاست و اجتماع، انتقال این مباحث به کشور ما، روند سریع‌تری یافت و لذا از همان دهه اول پس از انقلاب می‌بینیم که مباحث فلسفه دینی، رونق و نشاط جدی در فضای فکری ما پیدا نمود و مباحث موافق و مخالف زیادی را از همان زمان تا الآن شاهد بوده‌ایم که وقتی در معرض دید برخی از غربیان هم قرار گرفته، باعث شگفتی آن‌ها شده است که ما نه‌تنها از آن‌ها در طرح مباحث عقب‌تر نیستیم، بلکه در برخی عرصه‌ها و موضوعات جلو رفته‌ایم. شما این روند را شاید در سایر فلسفه‌های مضاف کمتر ببینید.

در فضای حوزوی، چند مانع را در برابر فلسفه‌های مضاف کمابیش مشاهده می‌کنم. یک مانع بی‌توجهی به دروس فلسفه و علوم عقلی دیگر، خصوصاً کلام اسلامی در حوزه علمیه است که گرچه در سالیان اخیر رشد بهتری پیدا نموده، اما هنوز جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است. تأسیس مجمع عالی حکمت در یک دهه گذشته، سرعت بیشتری به رشد علوم عقلی و خصوصاً فلسفه‌های مضاف در حوزه داده است. مانع دیگر را ترویج برخی اندیشه‌های تفکیکی در سال‌های اخیر می‌دانم که به نحوی تجدید حیات مجدد اخباری‌گری را در آن مشاهده می‌کنم و لازم است که در برابر آن کار علمی جدی صورت گیرد.

▫ رقبای داخلی و خارجی ایده فلسفه‌های مضاف و فلسفه دین به‌طور خاص چه کسانی هستند و چه رابطه‌ای بین شما و آن‌ها وجود دارد؟ آیا هم مسیر هستید یا در دو جهت مخالف هم حرکت می‌کنید؟

■ در بخش‌های قبل اشاره‌ای به برخی رقبا در داخل و خارج کردم. در داخل، ما دست کم با دو رقیب جدی مواجهیم؛ دسته اول کسانی‌اند که اساساً فلسفه را هیچ می‌انگارند و آن را در حد و قواره‌ای نمی‌دانند که بخواهد به ارزیابی دین و آموزه‌های دینی بپردازد. این دسته بی‌آن‌که حتی خود توجه داشته باشند، اساساً زبان مشترک را برای گفت‌وگوی علمی میان ما و دیگران نفی می‌کنند. طیف تفکیکی‌ها و یا مدرسه معارفی‌ها در این‌جا می‌گنجند و این تفکر مصداق این شعر است که «یکی بر سر شاخ و بن می‌برید». وقتی شما پایه‌های فلسفی و عقلی دین را بگیرید، دیگر نمی‌توانید در برابر شبهات از دین، دفاع کنید. شاید برخی بپندارند که طیف تفکیکی‌ها با عقلانیت مخالف نیستند، بلکه با فلسفه و تفکر فلسفی مشکل دارند که این گمانه نادرستی است. اندیشه تفکیک در ظاهر با فلسفه، ولی در حقیقت با عقلانیت و دخالت اندیشه عقلانی در دین مخالف است و جالب است که اخیراً از عقل خود بنیاد دینی هم رونمایی می‌کنند که در واقع نقطه مقابل عقلانیت خود بنیاد غربی است. ما هر دو عقلانیت را محکوم به شکست می‌دانیم: هم عقلانیت خود بنیاد غربی که به حقایق وحیانی بی‌اعتناست و هم عقلانیت خود بنیاد دینی که گویا عقل را فقط در ذیل دین به رسمیت می‌شناسد. ما بر اساس دلایل متقن عقلی و دینی، معتقدیم که عقل، قوه مشترکی است که دارای یافته‌هایی مشترک میان انسان‌ها و یا دست کم بسیاری از انسان‌هاست که می‌توان براساس این پایه مشترک به ارزیابی معارف دینی و غیردینی نشست و حجیت و وزن این اندیشه‌ها را معلوم نمود؛ در غیر این صورت شما باید به ایمان‌گرایی و یا نص‌گرایی و اخباری‌گری رو بیاورید که قطعاً کج‌راهه است و با تعالیم مسلم دینی ما نمی‌سازد. باری ارزیابی عقلانی آموزه‌های دینی، شامل همه آموزه‌های دینی نمی‌شود و گزاره‌های خرد گریز از شمول آن خارج است البته ممکن است که در این ارزیابی و وزن‌کشی، افراط و تفریط هم صورت گیرد که لازمه آن، توجه به میزان و معیارهای درست عقلانیت و نیز فهم صحیح نسبت عقل و دین و ساز و کار ارتباطی عقل و دین است که اتفاقاً خود این بحث هم یک بحث فلسفه دینی است و باید به همین فضا رجوع شود.

رقیب دیگر ما، طیف روشنفکران دینی هستند که متأثر از اندیشه‌های مدرن‌اند و در صدد جمع میان دین و مدرنیته‌اند. جالب آن‌جاست که در این میان، اصالت را به عقلانیت مدرن می‌دهند و در مباحث فلسفه دینی‌شان، تلاش می‌کنند که از منظر همین عقل خود بنیاد مدرن به تبیین عقلانی آموزه‌های دینی برسند؛ عقلانیت مدرنی که خود را فعال ما یشاء می‌داند. آن‌ها اگر هم اندیشه دینی را بپذیرد، با قالب و فرم متناسب با اندیشه مدرن می‌پذیرد و لذا روشنفکران دینی ما بیش از این‌که به تعبیر خودشان، دین را در دوره مدرن، احیا و بازخوانی کنند، آن را بیشتر بازسازی می‌کنند و نهایتاً چیزی برای آن باقی نمی‌گذارند.

در خارج از کشور، رقیب اصلی‌مان را در حوزه فلسفه دین، عقلانیت انتقادی می‌دانیم که در فلسفه دین تحلیلی دنبال می‌شود. این تفکر اساساً مبتنی بر رئالیسم انتقادی است که در اندیشه‌های کانت ریشه دارد و به‌عنوان یک اندیشه مبنایی در آن دیار مورد قبول قرار گرفته است. براساس این اندیشه دیگر نمی‌توان از درک و فهم حقایق سخن گفت؛ زیرا راهی به حقیقت وجود ندارد و اساساً حقایق ثابتی وجود ندارد و لذا در همه مباحث این رویکرد فکری، شما به شکلی نسبی‌گرایی را مشاهده می‌نمایید. شما اگر برخی کتاب‌های فلسفه دینی تحلیلی مانند کتاب «عقل و اعتقاد دینی» که یک کتاب پایه در عرصه فلسفه دین است را تورقی مختصر نمایید، می‌بینید که وقتی وارد هر بحثی می‌شوند، آن را زخمی کرده و بی‌آن‌که مخاطب را به نتیجه روشنی برسانند، او را در ابهام، رها می‌کنند. این روش در فلسفه دین اسلامی کاملاً مورد مناقشه است. ما معتقدیم می‌توان با اتکا به حقایق بدیهی و بنای ساختمان معرفت بر آن حقایق، به درک قطعی و یا اطمینانی از حقایق دینی برسیم.

▫ گزارش مختصری از پیشینه فلسفه دین در حوزه و مراکز فعال حوزوی در این عرصه بیان کنید.

■ شاید بتوان علامه طباطبایی را به‌عنوان بنیان‌گذار تحلیل فلسفی و عقلی از آموزه‌های دین در دوره معاصر کشور ما دانست و شاگردان ایشان کسانی بودند که بعد از ایشان این راه را به‌درستی طی کردند. حقیقتاً مرحوم علامه در آن زمان این وظیفه را احساس کرد که اگر قرار باشد، دین در مقابله با مادی‌گرایی و تفکر الحادی در ایران پا برجای بماند، باید فلسفه وارد میدان شود و ایشان با ورود به این عرصه ایثار کردند. المیزان به‌خوبی نشان می‌دهد که ایشان به آموزه‌های دینی نگاه عقلی و دقیقی دارد که هرکس در هرجای دنیا این تفسیر را بخواند، این نگاه را می‌پسندد.

بعد از مرحوم علامه، شاگردان‌شان و از جمله مرحوم استاد مطهری به‌طور گسترده وارد این عرصه شدند. به این ترتیب تبیین عقلانی و قابل قبول از دین توسط مرحوم علامه شهید مطهری، آیت‌الله جوادی آملی، آیت‌الله مصباح، آیت‌الله سبحانی و... ادامه یافت و تاکنون هم‌چنان ادامه پیدا کرده است و ضرورت آن هم‌چنان وجود دارد. چالش‌های نظری که از نیمه دوم دهه ۶۰ شمسی و البته بیشتر در دهه ۷۰، میان اندیشمندان حوزوی و برخی روشنفکران دینی صورت گرفت، به شتاب و رونق مباحث فلسفه دین در حوزه علمیه و جامعه منجر شد. حوزه علمیه از قدیم‌الایام خود را مسئول دفاع از آموزه‌های دینی می‌دانسته است. به نظر می‌رسد که ما امروزه ادبیات بسیار غنی‌ای را در زمینه فلسفه دین داریم و حقیقتاً در این زمینه، گوی سبقت را از کشورهای عربی و اهل‌سنت برده‌ایم.

امروزه مراکز مختلف و متعددی در حوزه، متکفل مباحث فلسفه دین‌اند و تلاش‌هایی درخوری هم انجام داده‌اند. پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، دانشگاه باقرالعلوم و نیز پژوهشگاه علوم و فرهنگ که بخشی از دفتر تبلیغات است، مجمع عالی حکمت و نیز قطب فلسفه دین و بعضی از مراکز دیگر امروز انصافاً به‌طور گسترده وارد این کار شده‌اند و به مباحث فلسفه دین و کلام جدید پرداختند و دوره‌هایی را به‌صورت آموزشی و تحقیقاتی در عرصه پژوهشی دنبال می‌کنند و در حال حاضر محصولات فراوانی به‌دست آمده است. بعضی از مراکز مانند مؤسسه امام خمینی، آموزشی و پژوهشی است، بعضی مراکز مانند پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه صرفاً پژوهشی است و به‌طور متمرکز در زمینه تولید آثار فعالیت می‌کند. آثار فراوانی اعم از کتاب و مقاله منتشر شده و قابل استفاده است. این محصولات واقعاً غنی و قابل عرضه به کشورهای دیگر است. وقتی از تولیدات داخلی‌مان، با کشورهای دیگر سخن می‌گوییم این تحلیل‌ها و دقت‌ها برای آن‌ها اعجاب‌انگیز و قابل تحسین است. این‌ها حتی در کشور خودمان به درستی معرفی نشده است؛ چه رسد به خارج کشور! همان‌گونه که عرض کردم، یکی از نقاط قوت ورود فلسفه دین، استحکام‌بخشی به آموزه‌های دینی است. به‌طور کلی تا پیش از علامه طباطبایی اساساً جریان مباحث عقلی و تحلیل عقلی- اجتماعی آموزه‌های دینی، به این حجم نبوده است، اما از زمان مرحوم علامه این جریان توسعه یافت و بعد از انقلاب آثاری را در حوزه دین‌پژوهی می‌بینیم که به تعبیر حضرت آیت‌الله مصباح، آثار آن ده‌ها سال بعد روشن خواهد شد و به عمق آن‌ها پی خواهیم برد. این امر نشان‌دهنده آن است که استحکام‌بخشی به آموزه‌های دینی در این چند دهه بسیار گسترده و غنی و البته نیاز جامعه جوان ما بوده است. این روند بحمدالله رو به رشد است و باید ادامه پیدا کند.

▫ توصیه‌های روشن شما به طلاب جهت تحصیل و پژوهش در حوزه فلسفه‌های مضاف و فلسفه دین چیست؟

■ خواهشم از طلاب این است که مباحث فلسفه دینی را جدی بگیرند. امروزه شاید در تحصیلات حوزوی، ما علومی را تحصیل و یا تحقیق می‌کنیم که واقعاً روشن نیست، چه دردی از دنیا و آخرت ما را برطرف می‌کند، اما مباحث دین‌پژوهی و فلسفه‌های مضاف، از جمله فلسفه دین از نیازهای به‌شدت کاربردی هستند؛ زیرا پشتوانه نظری نظام، تمدن اسلامی و اعتقادات جوانان هستند و اگر قرار است آینده دینی کشور و ملت ما تضمین شود بر مبنای این مباحث خواهد بود.

آثار ماندگار

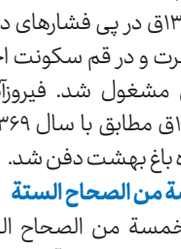

فضائل الخمسة فی صحاح الستة

آیت‌الله حاج سیدمرتضی فیروزآبادی فرزند آیت‌الله سیدمحمد از مراجع نجف و از نوادگان امام زین‌العابدین علیه‌السلام بود که در سال ۱۳۲۹ قمری در نجف اشرف متولد شد.

پس از خواندن مقدمات و سطح در درس خارج اعاظم نجف از جمله سیدابوالحسن اصفهانی، میرزا ابوالحسن مشکینی و میرزا علی ایروانی شرکت نمود و در سایه‌سار جدیت و دقت به مقام اجتهاد رسید. همت و تلاشش چنان بود که آیت‌الله ایروانی به فرزند و شاگردانش می‌گفت: «جدیت در تحصیل را از سیدمرتضی یاد بگیرید.»

در اخلاق و تهذیب نفس از عارف واصل آیت‌الله قاضی بهره‌مند شد.

از آیت‌الله فیروزآبادی آثار مفیدی هم‌چو عنایة الاصول (حاشیه بر کفایة‌الاصول)، سبعة سلف و فضائل الخمسة به جا مانده است.

ایشان در سال ۱۳۹۱ق در پی فشارهای دولت عراق، به ایران مهاجرت و در قم سکونت اختیار نمود و به تدریس مشغول شد. فیروزآبادی عاقبت در سال ۱۴۱۰ق مطابق با سال ۱۳۶۹ش درگذشت و در مقبره باغ بهشت دفن شد.

◉ فضائل الخمسة من الصحاح الستة

کتاب «فضائل الخمسة من الصحاح الستة و غیرها من الکتب المعتبرة» از آثار خواندی فیروزآبادی در موضوع فضائل خمسه اهل کساء است. مؤلف با استفاده از مهم‌ترین کتاب‌های اهل‌سنت از جمله صحاح الستة، روایات مربوط به فضایل و مناقب خمسه مطهره را جمع‌آوری کرده، پس از نام منبع، سلسله اسناد را حذف و تنها به ذکر نام راوی اصلی بسنده می‌کند.

◉ ترجمه و چاپ

این کتاب توسط آقای محمدباقر ساعدی به فارسی ترجمه و با نام فضائل پنج تن علیهم‌السلام در صحاح شش‌گانه» عرضه شده است. بخش حضرت زهرای این کتاب نیز توسط آقای علی شیروانی به فارسی ترجمه و با نام «حضرت فاطمه علیهاالسلام در کتب اهل‌سنت» چاپ شد.

فضائل الخمسه که مؤلف، آن را در سه جلد نوشته، بارها در نجف اشرف، بیروت و تهران به چاپ رسید.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

◉ انگیزه تألیف

در کتاب تربت پاکان قم از قول فرزند عالم ایشان چنین آمده است: «سرّ این‌که [والدم] به این دو کتاب [فضائل الخمسه و سبعه سلف] رو آورده‌اند این بوده که کتب اهل‌سنت و جماعت به طبع‌های مختلف بولاق و استانبول و مصر و بمبئی به چاپ رسیده و تحصیل آن از برای ارباب مدارک کار آسانی نبوده و نخواهد بود. ایشان با جدیت و مشقت فراوان پا در همه کتابخانه‌های نجف اشرف که عمده آن‌ها کتابخانه علامه شیخ محمد سماوی بوده، نهاده حتی احیاناً با ودیعه پنجاه دینار آن زمان کتاب دریافت می‌شد. پس کتبی که ایشان مدرک قرار داده‌اند کتاب‌هایی است که به چاپ‌های معتبر طبع گردیده».

هم‌چنین منقول است که سخن یک دانشمند اهل‌سنت که در سفر حج به ایشان گفته بود: «شما شیعیان با ادله متقنی که در دست دارید، در نشر و تبلیغ مذهب اهل‌بیت ضعیف هستید.» در انگیزه فیروزآبادی در تألیف فضائل الخمسة تأثیر داشته است.

◉ ساختار و محتوا

کتاب شامل پنج مقصد است و در هر مقصد به بیان فضایل یکی از خمسه طیبه پرداخته شد. مؤلف که تمام احادیث کتابش را از کتب معتبر و طراز اول اهل‌سنت جمع‌آوری کرده، پس از نام منبع، سلسله اسناد را حذف و تنها به ذکر نام راوی اصلی بسنده می‌کند.

◉ ترجمه و چاپ

این کتاب توسط آقای محمدباقر ساعدی به فارسی ترجمه و با نام فضائل پنج تن علیهم‌السلام در صحاح شش‌گانه» عرضه شده است. بخش حضرت زهرای این کتاب نیز توسط آقای علی شیروانی به فارسی ترجمه و با نام «حضرت فاطمه علیهاالسلام در کتب اهل‌سنت» چاپ شد.

فضائل الخمسه که مؤلف، آن را در سه جلد نوشته، بارها در نجف اشرف، بیروت و تهران به چاپ رسید.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

مدیرعامل مؤسسه فرهنگی و قرآنی روشندلان گفت: کل صحیفه سجادیه در قالب ۵ جلد به زبان بریل برای روشندلان آماده شد، هم‌چنین کل مفاتیح‌الجنان برای نابینایان مناسب‌سازی شد و همه ملحقات آن را به زبان بریل تولید کردیم که در نهایت تبدیل به ۳۶ جلد شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، از اصفهان، سیدمرتضی نیکزاد، مدیرعامل مؤسسه فرهنگی و قرآنی روشندلان، ۲۶ خرداد در نشستی خبری با بیان این‌که یکی از نیازهای روشندلان، قرآن کریم به زبان بریل بود که در این مؤسسه چند سال گذشته اقدام شد، گفت: این قرآن کریم مطابق با خط عثمان طه تولید شد و زیر نظر مرکز نشر نظام جمهوری اسلامی و با دریافت مجوز از مراجع عظام به چاپ رسید.

نیکزاد با تأکید بر این‌که هر سه جزء قرآن کریم به زبان بریل را در قالب یک جلد ایجاد کردیم، تصریح کرد: این مؤسسه فرهنگی و قرآنی در ادامه اقدام به چاپ قرآن با ترجمه آیت‌الله مکارم شیرازی به زبان بریل کرد.

مدیرعاملی مؤسسه فرهنگی و قرآنی روشندلان افزود: مناسب‌سازی صحیفه سجادیه با ترجمه شیخ حسین انصاریان برای روشندلان کشور به زبان بریل از اقدامات مؤسسه است.

وی بیان کرد: کل صحیفه سجادیه در قالب ۵ جلد به زبان بریل برای روشندلان آماده شد، هم‌چنین کل مفاتیح‌الجنان برای نابینایان مناسب‌سازی شد و همه ملحقات آن را به زبان بریل تولید کردیم که در نهایت تبدیل به ۳۶ جلد شد و در حال حاضر همه روشندلان می‌توانند از آن استفاده کنند.

نیکزاد عنوان کرد دعاها و زیارت‌نامه‌ها را در قالب یک جلد برای روشندلان مناسب‌سازی کردیم و برای زیارت ثامن الائمه علیه‌السلام نیز کتاب‌هایی به زبان بریل ایجاد کردیم.

مدیرعاملی مؤسسه فرهنگی و قرآنی روشندلان اذعان کرد: در ادامه مشاهده کردیم که از نهج‌البلاغه، این کتاب ارزشمند و گران‌سنگ دور بودیم و غفلت کردیم، لذا با مشقت و سختی‌های فراوان به مدت دو سال نهج‌البلاغه را با ترجمه محمد دشتی به زبان بریل مناسب‌سازی کردیم و برای همه نابینایان به چاپ رسانده‌ایم.

وی ابراز کرد: این کتاب امروز برای اولین بار در جهان اسلام توسط مؤسسه فرهنگی قرآنی روشندلان به زبان بریل رونمایی می‌شود.

نیکزاد خاطرنشان کرد: یکی از نکات قابل تأمل چاپ کتاب‌های مورد نیاز روشندلان به‌صورت صفحات دو رو به زبان بریل صورت می‌گیرد که بسیار تکنولوژی قابل توجهی مورد نیاز است و این مهم فقط با همت جوانان شرکت‌های دانش بنیان انجام گرفت.

مدیر مؤسسه فرهنگی و قرآنی روشندلان خبر داد

انتشار مفاتیح‌الجنان ۳۶ جلدی به خط بریل

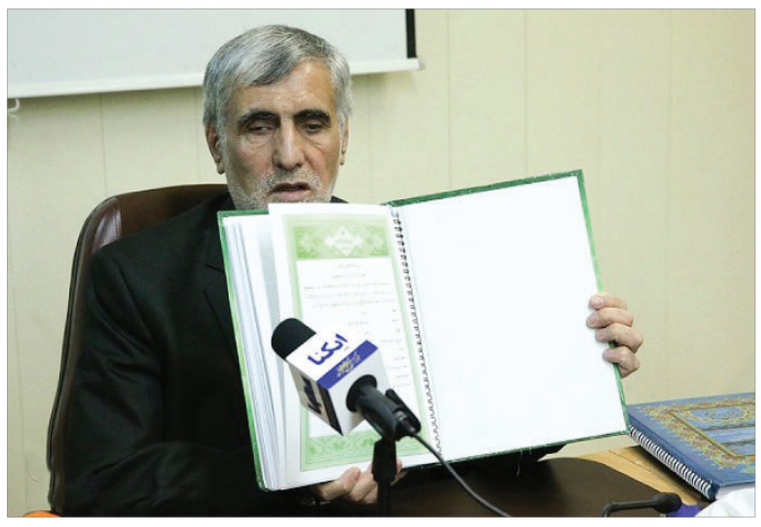

مقاله/ بخش اول

رابطه هنر با دین، انقلاب و اهداف انقلاب

نوشتاری از آیت‌الله مصباح یزدی

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تصریح کرد: این‌گونه نیست که اگر کاری هنری حکم حرام پیدا کرد، بتوان گفت همه هنرها حرام است. بلکه آن کار هنری حرام ضمیمه‌ای دارد که آن ضمیمه حرام است، اما همه‌جا این‌گونه نیست.
مطلب حاضر به قلم آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی به ضرورت‌های تبیین رابطه میان دین و هنر می‌پردازد. رواج سکولاریسم در زمان پهلوی و امتداد آن در هنر، علل محرومیت از ظرفیت‌های هنر و مراحل تحقیقات بنیادین در هنر از موضوعات مورد بحث در این مقاله است که تقدیم خوانندگان گرامی هفته‌نامه افق‌حوزه می‌شود.

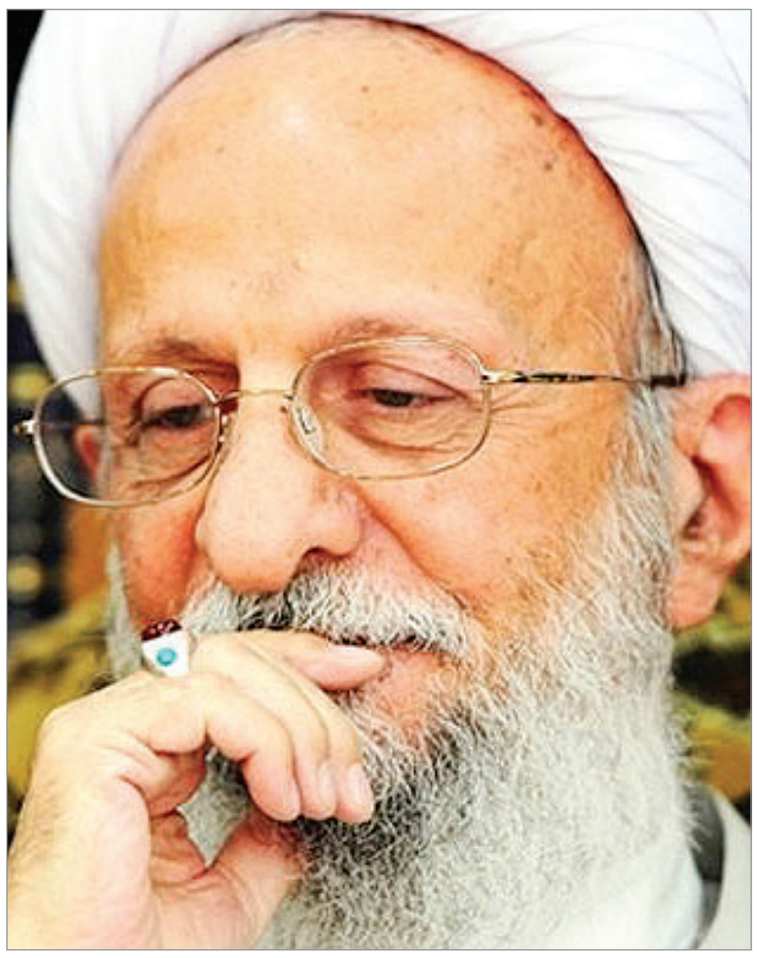

شاید این تصور در ۹۰ درصد مردم مسلمان وجود داشته باشد که هنر به دین ربطی ندارد. زیرا هنر، امری ذوقی است و برخی به آن علاقه دارند و آن‌را دنبال می‌کنند و برخی دیگر چنین علاقه‌ای ندارند و آن‌را دنبال نمی‌کنند. نباید کسی را مجبور به یادگیری هنر کرد و هم‌چنین اگر کسی خواست هنر بیاموزد نباید جلوی او را گرفت. این بحث ربطی به دین ندارد. افراد علاقه‌مند به هنر ممکن است نمازخوان باشند و ممکن است نمازخوان نباشند. نماز خواندن نه کسی را ملزم به یادگیری هنر می‌کند و نه مانع یادگیری هنر می‌شود. نماز خواندن مربوط به دین و هنر مربوط به سلیقه مردم است و خوب و بد درباره آن مطرح نیست.

خیانت رژیم پهلوی در ترویج سکولاریسم و ضرورت ابهام‌زدایی از مقوله هنر

امروز جامعه اسلامی و انقلابی ما نیازمند کارهای هنری است و براین اساس باید رابطه فعالیت‌های هنری با مسایل دینی، اسلامی و انقلابی روشن شود تا اشخاص با انگیزه قوی‌تر، این مسئولیت‌ها را بپذیرند، انجام دهند و به ثمر برسانند.

این تلاش، بسیار کار بجایی است. زیرا حقیقتاً در بسیاری از امور زندگی اجتماعی ما ابهام‌هایی وجود دارد که باعث بداندیشی‌ها، بدرفتاری‌ها و بدآموزی‌هایی می‌شود که شاید بیش از ۹۰ درصد آن همراه با غرض سوئی نیست. گاه کسانی از روی مسامحه، کم‌اطلاعی یا ناآگاهی به کارهایی که آثاری نامطلوب دارد دست می‌زنند و به این آثار نامطلوب توجه ندارند. در حالی‌که اگر همین کارها به شکل دیگری انجام می‌گرفت منشأ برکات فراوانی می‌شد و می‌توانست حتی هرقدم آن عبادت باشد و برایشان ثواب داشته باشد. انسان ممکن است رفتاری انجام دهد که تنها یک حرکت فیزیکی خاصی در خارج انجام گیرد اما با ایجاد اندکی تفاوت می‌تواند فاصله ارزش آن از زمین تا آسمان گردد. توجه به اصل این مسئله برای ما مفید است و می‌توان با مثالی این اصل را توضیح داد.

رابطه هدف با ارزش عمل

همه ما می‌دانیم که بقای نسل انسان در گرو ازدواج است و اگر مرد و زن با هم ازدواج نکنند نسل بشر منقرض می‌شود و طولی نمی‌کشد که بشر نابود می‌شود. ازدواج هم به یک عمل طبیعی احتیاج دارد تا موجب تولید فرزند شود. اگر این کار طبیعی براساس یک قرارداد و با جمله «انکحت و قبلت» توأم باشد عبادت می‌شود. حتی نگاهی که دو همسر به همدیگر می‌کنند نیز عبادت می‌شود و ثواب دارد. اما اگر این قرارداد و این جمله نبود و این عمل طبیعی براساس ارتباط آزاد انجام گیرد، گرچه از نظر ظاهری و طبیعی با عمل قبل تفاوتی ندارد و زن و مردی صرفاً عملی براساس غریزه خود انجام می‌دهند، اما یکی عبادت است و دیگری گناه! البته ازدواج مبتنی بر یک قرارداد است که تعهداتی به دنبال می‌آورد، اما عمل غریزی زن و مرد در هر دو رابطه یکسان است. این دو عمل به ظاهر یکسان، در ازدواج، عبادت و در رابطه آزاد، گناه محسوب می‌شود. برخی افراد که به این نکته توجه ندارند می‌گویند: این دو عمل چه فرقی دارند؟!

کسانی که شما آن‌ها را گناهکار می‌دانید همین کاری را انجام می‌دهند که از نظر شما عبادت است. پس چرا یکی گناه شمرده می‌شود و مرتکب آن باید مؤاخذه و حتی تنبیه شود و دیگری مستحق ثواب است؟ این مورد را تنها از جهت مثال عرض کردم وگرنه این نکته در بسیاری از مسایل جاری است. همه ما می‌دانیم و قبول داریم و باید توجه داشته باشیم که ارزش بسیاری از مسایل، با اندکی تغییر در کیفیت کار یا حتی گاهی تنها با تغییر نیت، از زمین تا آسمان تفاوت پیدا می‌کند.

مثال دیگری درخصوص تفاوت نیت عرض کنم؛ در روایات هم به این مثال اشاره شده است که اگر دو نفر به نماز بایستند و هر دو مثل هم نماز بخوانند و کاملا مانند یکدیگر کیفیت قرائت و آداب نماز را رعایت کنند، اما قصد و نیت یکی از آن دو این باشد که وظیفه شرعی خود را انجام دهد و هیچ توجهی به دیدن یا ندیدن دیگران نداشته باشد و دیگری فقط به این قصد که به دیگران نشان دهد نمازخوان و اهل عبادت است آن عمل را انجام دهد، اولی به‌واسطه این عمل، ثواب فراوانی می‌برد و دیگری نه‌تنها ثوابی نمی‌برد، بلکه مستحق عقاب می‌شود؛ زیرا ریاکاری کرده که نوعی شرک محسوب می‌شود. چنین شخصی در حقیقت به‌جای خداپرستی، خودپرستی و مردم‌پرستی کرده است. نیت باعث چنین تفاوتی بین دو عمل مشابه می‌شود، به‌گونه‌ای که ارزش آن‌ها از زیر صفر تا میل به بی‌نهایت تفاوت پیدا می‌کند.

در مسایل اجتماعی و مسایل دیگر هم همین قاعده جاری است. پیش از انقلاب – کسانی که سن آن‌ها نزدیک سن بنده است به یاد دارند و گمان نمی‌کنم جوان‌ترها به یاد داشته باشند– کسانی برای مبارزه با دستگاه پهلوی و شاه عده‌ای را آموزش دادند و گاهی هم کسانی را ترور کردند. سخن آن‌ها این بود که ما می‌خواهیم با دستگاه ظلم و ستم مبارزه کنیم البته این مطلب طفیلی است و مطلب اصلی چیزی دیگر است و بنده به این وسیله می‌خواهم اختلاف نیت و نگرش را عرض کنم. شاید بانیان آن گروه افرادی متدین و فداکار بودند و واقعاً تنها به‌خاطر خدمت به مردم و جامعه این کارها را انجام می‌دادند و حاضر بودند جان خودشان را فدا کنند، اما در عمل به‌تدریج با کسانی دوست و همکار شدند که قدری گرایش‌های چپ داشتند و چندان اعتقادی به دین نداشتند، ولی در این جهت با گروه نخست مشترک بودند که معتقد بودند با دستگاه پهلوی ستمکار باید مبارزه کرد. گروه نخست معتقد بود این مبارزه وظیفه‌ای دینی است و گروه دوم می‌گفت رژیم پهلوی باید برود و ما به‌جای آن‌ها بیاییم؛ آن‌ها حق ما را گرفته‌اند! بالاخره اختلاط بین این دو گرایش باعث شد که این حرکت، انحراف پیدا کند و نتیجه آن شود که در اوائل انقلاب، بهترین ذخیره‌های انقلاب را با ترور از دست ما بگیرند.

امثال آیت‌الله دکتر بهشتی، دکتر آیت و بسیاری دیگر از نیروهای انقلاب را همین افراد از ما گرفتند. انگیزه این گروه هم از ابتدا این بود که با دستگاه پهلوی مبارزه کنند و آن حکومت را ساقط کنند. اما خوبان و بنیانگذاران این گروه، برای انجام وظیفه‌ای الهی اقدام به تأسیس آن کردند و معتقد بودند که این مبارزه باید در چارچوب احکام الهی انجام گیرد. گرچه ممکن بود آن‌ها در تشخیص وظیفه خود اشتباه کنند، اما نیت آن‌ها در روزهای نخست، الهی بود. ولی بعدها این نیت کم‌رنگ شد و به‌جای رضای خدا، هوای دل جایگزین شد و به‌جای این‌که بگویند باید اشخاص صالح سرکار آیند، گفتند باید ما سرکار بیاییم و نوبتی هم باشد نوبت ما است. همین افراد، بزرگ‌ترین ذخایر انسانی این کشور را در همان اوائل انقلاب که بیشترین نیاز را به وجود آن‌ها داشتیم از دست ما گرفتند. آیا واقعاً جنایتی بالاتر از این جنایت می‌توان تصور کرد؟ چه کسانی مرتکب این جنایت شدند؟ کسانی که در ابتدا به‌عنوان خدمت به اجتماع و مبارزه با ظلم کار خود را شروع کردند. حتماً فهمیده‌اید مقصود من چه کسانی هستند و انشعاب آن‌ها چگونه پیدا شد و به کجا انجامید!

پایه چنین کارهایی که می‌تواند نتایج دراز مدتی در جامعه داشته باشد باید بسیار محکم باشد؛ باید دقت کنیم که اولاً این کار فی‌حد نفسه کاری عقل‌پسند و خداپسند باشد و ثانیاً باید دید ما برای چه هدفی آن‌را انجام می‌دهیم؛ گاهی تنها به‌خاطر یک احساس می‌خواهیم این کار را انجام دهیم و گاهی هم تنها به‌دنبال منافع شخصی خود هستیم و این منافع را به اسم خدمت و... دنبال می‌کنیم و انتظار یک منفعت شخصی داریم. اگر کار از ابتدا از روی هوس و برای منفعتی دنیوی یا از روی چشم و هم‌چشمی و رقابت و چیزهایی از این مقوله انجام گیرد فرجام مطلوبی نخواهد داشت. از ابتدای نهضت انقلاب اسلامی تا امروز که چهل‌سال از پیروزی انقلاب می‌گذرد این مطلب را آزموده‌ایم. اگر شما خودتان هم دقت کنید شاید اکنون نمونه‌های برجسته‌ای از چنین آزمون‌هایی را بتوانید ببینید.

خیانت بزرگ پهلوی در رواج سکولاریسم

حقیقت این است که دستگاه ستم‌شاهی تنها ستم‌اش این نبود که بعضی سرمایه‌های کشور را به درباریان و طرفداران خودش اختصاص می‌داد و منافع کشور را استثمار می‌کرد و دیگران را محروم می‌کرد– البته چنین ستمی وجود داشت و به شکلی برجسته بود که همه می‌توانستند آن‌را درک کنند – بلکه در کنار این ستم، ضرر مهمی به جامعه وارد کرد که اهمیت و خسارت آن بسیار بیشتر از این بود و آن این بود که دین را تضعیف کردند و قصد داشتند دین را به‌طور کلی از جامعه حذف کنند. اصل این مطلب احتیاج به تبیین و اثبات و قرائن و شواهد ندارد و همه کم یا بیش از آن اطلاع داریم، اما روشن ساختن عمق این خیانت بزرگ و مبارزه آن‌ها با دین، قدری احتیاج به توضیح بیشتری دارد؛ از جمله این‌که کار آن‌ها باعث شد نوعی سکولاریسم بی‌نام و نشان در جامعه رواج پیدا کند.

آن‌ها این مسئله را ترویج می‌کردند که مسایل زندگی دو دسته‌اند؛ یک دسته مسایل جدی که برای همه انسان‌ها چه مسلمان، چه غیرمسلمان، چه ایرانی، چه عرب، چه آمریکایی و چه دیگران مطرح است و به انسانیت انسان‌ها مربوط می‌شود؛ و دسته دیگر، مسایلی ذوقی و سلیقه‌ای است که گرچه چندان جدی نیستند، اما قابل احترامند. دسته اول مسایلی هستند از قبیل: تأمین نیازمندی‌های غذایی مردم، تأمین مسکن مردم، مسئله حکومت، مسئله امنیت، مسئله کسب و کار مردم، مسئله آموزش مردم، ... و بالاخره هنرهایی که مردم به آن‌ها احتیاج دارند. آن‌ها می‌گفتند: این‌گونه مسایل به دین ربطی ندارند. برای مثال، هر کسی می‌داند باید کار کند تا مزد بگیرد یا هر کسی حتی کسانی که به‌وجود خدا اعتقادی ندارند خواهان حفظ امنیت هستند. این‌گونه مسایل ربطی به دین ندارند. دین به فرد می‌گوید: نماز بخوان! فرد هم اختیار دارد که نماز بخواند یا نخواند. اگر فرد تصمیم بگیرد که نماز بخواند، دیگران هم باید به این خواسته وی احترام بگذارند، اما این مسئله به مسایل جدی زندگی انسان ارتباط ندارد، بلکه تنها خواسته و سلیقه‌ای است در حاشیه زندگی، مانند سایر سلیقه‌های گوناگون مردم. برای مثال، در عالم طبیعت رنگ‌های مختلفی وجود دارد و هر انسانی رنگی خاص را می‌پسندد یا هر کسی شکل خاصی را برای لباس خود می‌پسندد. انتخاب دین هم مانند این امور، امری سلیقه‌ای است و از مسایل جدی زندگی مردم نیست و وظیفه ما اهمیت دادن به مسایل جدی زندگی انسان‌ها و رسیدگی به مسایلی است که خارج از سلیقه افراد به همه انسان‌ها مربوط می‌شود و همه به آن‌ها احتیاج دارند و در قالب خاصی باید عادلانه انجام گیرد.

البته طرفداران این طرز فکر، در شعار، چنین سخنانی را مطرح می‌کنند، اما در مقام عمل، همه شاهد بوده‌ایم که چگونه عمل می‌کنند. مقصودم از بیان این سخن این است که رژیم ستم‌شاهی بذر این فکر را افشاند و به صورت‌های مختلف، از کتاب‌های درسی گرفته تا فیلم‌ها و رفتارهای هنری و نطق‌ها و فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی این اندیشه را رواج داد. تعبیر رایج در فرهنگ سیاسی برای این اندیشه «سکولاریسم» است. سکولاریسم به معنای جدایی دین از محتوای مسایل جدی زندگی انسان است. سکولارها می‌گویند: ما ضد دین و آتئیسم نیستیم؛ اما معتقدیم دین به مسایل مهم زندگی از جمله مسایل سیاسی و اجتماعی ارتباطی ندارد. دین امری دل‌بخواهی است و هر کسی می‌تواند آن‌را بپذیرد و مثلا نماز بخواند یا نپذیرد و نماز هم نخواند.

امتداد سکولاریسم در هنر

امروز تمامی قدرت‌های بزرگ دنیا همین اعتقاد سکولاریسم را مطرح و به صورت‌های مختلف تقویت و ترویج می‌کنند و برای اجرای آن توطئه و تدبیر می‌کنند و عوامل مختلفی براین اساس تربیت می‌کنند. برای مثال، شاید این تصور در ۹۰ درصد مردم مسلمان وجود داشته باشد که هنر به دین ربطی ندارد. زیرا هنر، امری ذوقی است و برخی به آن علاقه دارند و آن‌را دنبال می‌کنند و برخی دیگر چنین علاقه‌ای ندارند و آن‌را دنبال نمی‌کنند. نباید کسی را مجبور به یادگیری هنر کرد و هم‌چنین اگر کسی خواست هنر بیاموزد نباید جلوی او را گرفت. این بحث ربطی به دین ندارد. افراد علاقه‌مند به هنر ممکن است نمازخوان باشند و ممکن است نمازخوان نباشند. نماز خواندن نه کسی را ملزم به یادگیری هنر می‌کند و نه مانع یادگیری هنر می‌شود. نماز خواندن مربوط به دین و هنر مربوط به سلیقه مردم است و خوب و بد درباره آن مطرح نیست. آیا اگر سلیقه کسی رنگ زرد یا نوع خاصی از دوخت را برای لباس می‌پسندد، می‌توان گفت چرا چنین سلیقه‌ای داری؟ طبیعت او چنین میلی دارد و او به این امور علاقه دارد. انواع هنرها هم از همین سنخ امورند و کسانی که به هنر علاقه‌مندند. می‌توانند آن‌را دنبال کنند و آن‌هایی هم که علاقه‌ای به آن ندارند لزومی ندارد که آن‌را دنبال کنند. هنر نه ربطی به دین دارد و نه ربطی به سیاست. به همین جهت، تمام نژادهای شرق و غرب و دینداران و بی‌دینان هریک در محیط خود هنر خاصی دارند. پس باید حساب هنر را از دین جدا کرد و نباید از هنر اسلامی یا غیراسلامی سخن گفت! اساساً بررسی این‌که چه کاری از نظر اسلام صحیح است، از مقوله دیگری است و به وادی هنر و سلایق افراد مربوط نمی‌شود! این شبهه را گاه به بیان ساده‌تر این‌گونه مطرح می‌کنند که آیا ما می‌توانیم بگوییم آشپزی اسلامی داریم یا نداریم؟ مردم براساس سلیقه خود مواد غذایی را با هم ترکیب می‌کنند و به‌گونه خاصی آن‌را می‌پزند. مردم هر محله یا شهری به‌گونه‌ای خاص آش می‌پزند و نوع خاصی از آش برای آن‌ها خوشایند است و هیچ کس هم درباره خوب و بد بودن رسم آن‌ها قضاوت نمی‌کند، بلکه این رسم‌ها را به سلیقه آن مردم نسبت می‌دهند. هنر هم از همین نوع امور و امری سلیقه‌ای است! آیا واقعا مسئله هنر این‌گونه است؟

لزوم ابهام‌زدایی از مبانی هنر

اساساً دین تنها نماز خواندن و روزه گرفتن نیست. اصلاً دین را اشتباه و بد برای ما تعریف کرده‌اند. ما گام اول انقلاب را با همه سختی‌ها، پیچ‌وخم‌ها و ابهام‌هایی که کم یا بیش وجود داشت گذراندیم و بحمدالله این گام را استوار برداشتیم و به کوری چشم دشمنان اسلام و ایران اسلامی این مرحله را با موفقیت پشت‌سر گذاشتیم. دشمنان هم به این موفقیت اذعان دارند. هر کسی هم اندکی تعقل کند تأیید می‌کند که گام نخست انقلاب موفقیت‌آمیز بوده است. گرچه برخی از روی دشمنی و غرض‌ورزی این گام را ناموفق می‌دانند، اما هر عاقلی می‌فهمد که این‌ها دروغ می‌گویند.

ولی برای گام دوم انقلاب باید مسایلی را که در گام اول برای ما ابهام داشت حل کنیم. ابهام این مسایل باعث شد که استفاده کمی از آن‌ها ببریم. این ابهامات گاه موجب تضاد بین دو گروه شد، به‌گونه‌ای که یکی از بودن آن دفاع می‌کرد و دیگری از نبود آن و این باعث شد نیروهای فراوانی با هم اصطکاک پیدا کنند و به‌جای هم‌افزایی در یک جهت صحیح و کسب نتایج مطلوب، هدر بروند. اصطکاک این نیروها باعث شد آن‌جایی که مساوی بودند برآیند آن‌ها صفر شود و آن‌جایی که یکی از آن‌ها غالب بود– که غالباً باطل غالب بود– نتیجه آن‌ها نامطلوب و زیر صفر شود.

یکی از مسایلی که باید جدی گرفته شود و ابهامات آن حل شود مسئله هنر است. درخصوص هنر باید ابتدا ابهامات آن‌را برطرف کرد و پس از آن، برای اجرای آن، طرح آماده کرد و برای انواع آن، برنامه‌های متنوع داشت و در مرحله بعد لوازم اجرایی آن‌را اعم از بودجه و مسایل دیگر را فراهم کرد. البته این لوازم اجرایی، جزء مراحل پایانی است. مرحله نخست اساساً آماده کردن مبانی عقلی این موضوع است. باید ابتدا مشخص کرد که اساساً چه کاری در زمینه هنر صحیح است و اصلاً جایگاه هنر در جامعه کجا است. پس از آن باید رابطه هنر با دین، با انقلاب و با اهداف انقلاب مشخص شود؛ و اگر هنر با دین و انقلاب رابطه دارد باید طرحی برای استفاده از این مقوله در زندگی داشته باشیم. بعد از طرح، باید برای انواع هنرها برنامه‌ریزی داشت و مقدمات اجرایی هریک را فراهم کرد. این شکل منطقی کار است. البته معنای این سخن این نیست که همه این مراحل باید در زمان کوتاهی فراهم شود، گرچه همه این‌ها بستگی به همت ما دارد که چه مقدار نیرو صرف کنیم. ممکن است افرادی احساس مسئولیت کنند و این مسایل را با سرعت حل کنند و طرح‌ها و برنامه‌های آن‌را بسیار زودتر از طرح و برنامه‌های عادی تهیه کنند و بعد با همت هنرمندان انقلابی و اسلامی برنامه‌های اجرایی آن شروع شود، یا آن‌دسته از برنامه‌ها که شروع شده، تقویت و کامل شود.

محرومیت از ظرفیت‌های هنر، حاصل ارزش‌گذاری خطا

اولین مشکلی که در خصوص هنر در چهل‌سال گذشته وجود داشت و اجازه نداد ما از این مقوله به‌درستی استفاده کنیم ابهام در ارزشیابی هنر بود. بسیاری از مسلمانان انقلابی که سال‌ها برای انقلاب زحمت کشیده‌اند، نگاهی منفی به مقوله هنر دارند و آن‌را با باری منفی توأم می‌دانند. به گمان ایشان هنرمند یعنی کسی که کار او با گناه همراه است و اصلاً نمی‌تواند کار خود را بدون گناه انجام دهد. البته این تصوری غلط است. باید هریک از مفاهیم هنر و گناه را تعریف کرد و مشخص کرد که این دو کجا با هم تصادق دارند. رابطه بسیاری از مقولات با گناه به همین شکل مشخص می‌شود. برای مثال، همه می‌دانیم که گوشت گوسفند خوب است و در روایات هم نسبت به خوردن آن تأکید شده است، به‌گونه‌ای که فرموده‌اند اگر کسی چهل روز گوشت نخورد در گوش او اذان بگویید! مستحب است دست‌کم هر چند روز یک مرتبه انسان گوشت بخورد. اما اگر حیوان ذبح شرعی نشود، مثلا رو به قبله ذبح نشود، خوردن گوشت آن حرام می‌شود. هم‌چنین اگر چوپانی در بیابانی گوسفندی را از گله دیگری سرقت کند و به گله خودش اضافه کند گرچه آن حیوان، گوسفند است و حکم اولیه خوردن گوشت آن استحباب است، اما خوردن گوشت این گوسفند حرام است، زیرا عنوان دزدی و غصب که عنوانی ثانوی است پیدا کرده است.

این‌گونه نیست که اگر کاری هنری، حکم حرام پیدا کرد بتوان گفت همه هنرها حرام است. آن کار هنری حرام، ضمیمه‌ای دارد که آن ضمیمه حرام است، اما همه جا این‌گونه نیست. از این‌رو، ممکن است کسانی از روی علاقه و احساس وظیفه برای خدمت به اسلام و انقلاب حیثیت منفی آن کار هنری را جدا کنند و از اصل هنر برای خدمت به اسلام استفاده کنند که در این صورت نه‌تنها به‌عنوان یک کار مباح بلکه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین عبادت‌ها می‌توان آن‌را انجام داد. همه ما می‌دانیم که از هنرهای رایجی که گاه به شکلی غیرشرعی از آن استفاده می‌شود، می‌توان به‌گونه‌ای استفاده کرد که نتایج خوبی در جامعه برآن مترتب شود. برای مثال، می‌توان از هنر برای آموزش بسیاری از آموزه‌های دینی برای کودکان سه یا چهار ساله استفاده کرد و آداب زندگی، حتی تقویت عواطف و احساسات خانوادگی و بعد مسئولیت‌پذیری را تدریجاً به آن‌ها آموزش داد. استفاده از هنر در آموزش کودکان از قصه‌گویی ملاباجی‌ها شروع می‌شود تا می‌رسد به تئاتر و فیلم سینمایی؛ و پس از آنکه این کودکان باسواد و اهل مطالعه شوند، خواندن رمان و داستان‌های آموزنده که شخصیت کودکان را می‌سازد می‌تواند بسیار مؤثر باشد. جامعه‌ای که از این هنرها بی‌بهره باشد از عناصر سازنده و تربیت‌کننده فراوانی محروم خواهد بود.

بنابراین نمی‌توان گفت هر هنری بد است. اگر مصداقی از هنر بد است باید بررسی کرد و علت بد شدن آن‌را فهمید. همانند مثالی که درباره خوردن گوشت گوسفند مطرح شد. اگر گاه خوردن گوشت گوسفند حرام می‌شود به‌خاطر عنوانی مانند غصب و دزدی است که به آن ضمیمه شده یا به خاطر عدم ذبح شرعی آن است وگرنه، گوشت گوسفند در صورتی که چنین عنوانی برآن صادق نباشد خوب است.

ویژگی‌ها و مراحل تحقیقات بنیادین در عرصه هنری

بنده تخصصی در مسایل هنری ندارم و تنها فهرست‌وار چند جمله‌ای درخصوص مطالعات بنیادی که باید در این زمینه انجام گیرد عرض می‌کنم. إن‌شاءالله در بین شما محققان و پژوهشگران صاحب فکر و اندیشه و سلیقه مستقیم و علاقه‌مند به اسلام و انقلاب هستند که می‌توانند این مسایل را دنبال کنند. البته نباید عجله کرد. این‌گونه تحقیقات از جمله تحقیقات بنیادی است و ممکن است ده‌ها سال طول بکشد تا به ثمر نهایی برسد.

تعریف هنر و تبیین رابطه آن با زیبایی

در این تحقیق باید ابتدا اصطلاح هنر را تعریف کرد. هنر در اصطلاح رایج، ارتباط مستقیمی با زیبایی دارد. البته این اصطلاح عام هنر نیست. اصطلاح عام هنر شامل هرگونه تصرفی در امور طبیعی می‌شود که امکان استفاده بهتر را فراهم کند. این اصطلاح شامل صنعت هم می‌شود. اولین مرکز علمی که برای پیشرفت در ایران تأسیس شد دارالفنون نام داشت. ترجمه امروزی فارسی دارالفنون، هنرستان است. معادل عربی هنر، واژه «فن» است و فنون به معنای هنرها است. در زمان امیرکبیر دارالفنون به‌جای چیزی که امروز دانشگاه نام دارد تأسیس شد. گرچه معنای دارالفنون، هنرستان است، اما حقیقت این بود که در آن‌جا علوم جدید را در مرتبه‌ای بالاتر از سطح دبیرستان تدریس می‌کردند.

هنر هرگونه تصرفی را شامل می‌شود که در امور طبیعی به شکلی انجام گیرد که منفعت آن‌را بالا ببرد و فایده جدیدی در آن نمایان سازد. گاهی لازم است چند ماده ترکیب شوند یا باید تغییر شکلی ایجاد شود تا نتیجه مطلوب به‌دست آید.

برای مثال، در هنر نقاشی، نقاش با استفاده از رنگی معدنی یا مصنوعی، با ابزاری مادی (قلم) که از مواد طبیعی یا غیرطبیعی تهیه شده، شکلی را برروی کاغذ ترسیم می‌کند که آن شکل قبلاً نبوده است. نقاش با ترکیب رنگ‌ها و خطوط گوناگون، شکل زیبایی ایجاد می‌کند و این می‌شود هنر. در حقیقت نقاش، تغییری در این اشیاء به‌وجود آورده به‌طوری که دیدن آن برای انسان خوشایند است. این فایده جدید آن است. پیش از این، دیدن این صفحه برای انسان لذت‌بخش نبود، اما پس از این تغییرات از دیدن آن لذت می‌برد؛ این کار هنر است.

به‌طور کلی امروز در مفهوم رایج هنر در ادبیات ما هنر با زیبایی توأم است. اما زیبایی، خود مفهومی دارد که در ادبیات رایج امروز ما فقط در دیدنی‌ها و گاهی هم در شنیدنی‌ها به‌کار می‌رود. برای مثال، گاه به صدا یا آهنگ، صفت زیبا اطلاق می‌شود و گفته می‌شود صدای زیبا یا آهنگ زیبا. اما این صفت برای امور ملموس به کار نمی‌رود و مثلا به شیء نرم گفته نمی‌شود زیبا! در حالی‌که مطلوبیت، در ملموس هم وجود دارد، یا اگر غذا مزه مطلوبی داشته باشد به آن غذای زیبا گفته نمی‌شود، گرچه ممکن است از جهت شکل و رنگ، در آن زیبایی ببینیم، به این معنا که وقتی به آن نگاه کنیم ظاهر آن برای ما خوشایند باشد، اما برای مزه آن، صفت زیبا را به‌کار نمی‌بریم، گرچه تحلیل معنای زیبایی شامل آن هم می‌شود. وقتی غذا به نحو خوبی پخته شود و انسان از خوردن آن لذت ببرد، در حقیقت آن غذا زیبا خواهد بود، و این هم نظیر همان کاری است که در نقاشی انجام گرفته است. البته این بحث به حوزه لغت مربوط می‌شود و ما به همین اندازه اکتفا کرده، از آن می‌گذریم.

ادامه دارد...

پذیرش دانش‌پژوه بدون آزمون در مؤسسه امام رضا علیه‌السلام قم

پذیرش اختصاصی و بدون آزمون کتبی دانش‌پژوه برای سطوح ۲ و ۳ از میان برادران طلبه برای سال تحصیلی ۹۹ -۹۸، در پنج گرایش در مؤسسه آموزش عالی حوزوی امام رضا علیه‌السلام قم آغاز شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، تاریخ اهل‌بیت علیهم‌السلام، تاریخ تشیع، مشاوره اسلامی و شیعه‌شناسی، رشته‌های تحصیلی سطح ۳ و علوم اسلامی با گرایش تاریخ اسلام، رشته تحصیلی سطح ۲ را تشکیل می‌دهند.

پرداخت کمک‌هزینه تحصیلی، اعطای مدرک علمی معتبر حوزوی و معرفی فارغ‌التحصیلان به مراکز آموزشی و پژوهشی از مزایای تحصیل در این رشته‌ها عنوان شده است.

علاقه‌مندان تا ۳۱ خرداد ۹۸ فرصت دارند با مراجعه حضوری و یا ثبت‌نام از طریق سایت مؤسسه به نشانی iri.dte.ir در رشته‌های مورد علاقه خود ثبت‌نام کنند.

داوطلبان برای اطلاعات بیشتر از ساعت ۹ صبح تا ۱۳ با شماره تلفن‌های ۳۲۱۳۶۶۹۰ و ۳۲۱۳۶۶۴۱ با پیش شماره ۰۲۵ تماس بگیرند.

فراخوان نخستین کنگره ملی شعر فاطمی علیهاالسلام

معاون فرهنگی آستان مقدس حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام از آغاز فراخوان نخستین کنگره ملی شعر فاطمی علیهاالسلام خبرداد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام مهدی احمدی در گفت‌وگویی درباره اهداف برگزاری کنگره ملی شعر فاطمی گفت: انتشار و ترویج فرهنگ منور فاطمی علیهاالسلام، کشف استعدادهای جوان فعال در حوزه خلق آثار فاخر آیینی به‌ویژه اشعار مرتبط با حضرت معصومه علیهاالسلام و گرامی‌داشت تولیدکنندگان آثار حوزه فرهنگ فاطمی علیهاالسلام و کمک به انتشار وسیع آن از اهداف برگزاری این کنگره می‌باشد.

معاون فرهنگی آستان مقدس در ادامه به تبیین موضوعات کنگره پرداخت و گفت: پرداخت شاعرانه به جایگاه حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام به‌عنوان دختر، خواهر و عمه امام معصوم علیهم‌السلام، پرداخت شاعرانه به سیره و سلوک شخصی حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام (کرامت، حجاب، عفاف، آزادگی، علم‌آموزی و...) و پرداخت شاعرانه به سیره و سلوک سیاسی اجتماعی حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام (هجرت جهادگونه از مدینه، ولایت‌پذیری و...) از جمله موضوعات کنگره شعر فاطمی است.

حجت‌الاسلام احمدی خاطرنشان کرد: کنگره ملی شعر فاطمی در چهار بخش شعر کلاسیک (غزل، قصیده، مثنوی، رباعی، دوبیتی و...)، شعر نو (نیمایی، آزاد، هایکو، سه‌گانی و...)، شعر کودک و نوجوان و ترانه و سرود برگزار می‌گردد.

خاطرنشان می‌شود، مقرارت شرکت در کنگره عبارتند از: ثبت‌نام و ارسال آثار در تارنمای keramat.amfm.ir که محدودیتی از نظر سن و تعداد آثار برای شرکت کنندگان وجود ندارد، شرکت کنندگان می‌توانند در تمام بخش‌های جشنواره اشعار خود به زبان فارسی را ارسال کنند، اشعار برگزیده در کنگره‌های دیگر وارد مرحله داوری نمی‌شوند، آثار ارسال بایستی در قالب یک فایل word با قلم نازنین و اندازه ۱۴ به‌صورت تایپ شده در تارنمای کنگره بارگذاری شود و از پذیرش آثار در سایر قالب‌ها مانند pdf و... معذوریم.

هم‌چنین حضور و شعرخوانی برگزیدگان در مراسم اختتامیه الزامی است و دبیرخانه حق استفاده از آثار ارسالی را جهت هرگونه استفاده هنری و رسانه‌ای و... با ذکر نام پدیدآورنده اثر برای خود محفوظ می‌دارد.

نخستین مرحله مسابقه حدیث‌خوانی «مفاتیح الحیاة»، ویژه بانوان طلبه

نخستین مرحله مسابقه حدیث‌خوانی «مفاتیح‌الحیاة» ویژه بانوان طلبه، همسران و فرزندان به همت اداره کل امور طلاب و خانواده جامعة‌الزهرا علیهاالسلام برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم ملیحه عرب‌خزائلی مدیر کل امور طلاب و خانواده جامعة‌الزهرا علیهاالسلام با بیان این‌که بانوان طلبه، الگوی جامعه و هادیان ترویج فرهنگ ناب محمدی هستند، گفت: مسابقه بزرگ حدیث‌خوانی بانوان طلبه و همسران ایشان با محوریت کتاب «مفاتیح الحیاة» اثر حضرت آیت‌الله جوادی آملی به همت اداره کل امور طلاب و خانواده و با همکاری اداره قرآن و حدیث جامعة‌الزهرا علیهاالسلام برگزار می‌شود.

وی ادامه داد: این اثر ارزشمند با بررسی بیش از ۱۷۰ کتاب و گردآوری آیات و احادیث گوناگون در حوزه شئون دنیایی و امور خانوادگی، منبع جامع و ارزشمندی برای استخراج الگوی سبک زندگی اسلامی محسوب می‌شود.

خانم عرب‌خزائلی اضافه کرد: دوره حدیث‌خوانی کتاب شریف «مفاتیح‌الحیاة» در سه مرحله به‌صورت غیرحضوری برگزار می‌شود که مهلت نخستین مرحله این دوره تا ۳۰ خرداد است.

مدیر اداره کل امور طلاب و خانواده در پایان با بیان این‌که این دوره از خرداد آغاز می‌شود و تا مرداد ماه ۹۸ ادامه خواهد داشت، عنوان کرد: بانوان طلبه می‌توانند جهت دریافت اطلاعات و ثبت‌نام به سرای ثقلین واقع در ورودی ساختمان شهید بهشتی رحمه‌الله، مراجعه کرده و یا با شماره تلفن ۳۲۱۱۲۴۳۶ و ۳۲۱۱۲۶۳۲ با پیش مشاره ۰۲۵ تماس بگیرند.

عرب خزائلی تصریح کرد: جهت سهولت دسترسی طلاب به منبع مسابقه، کتاب «مفاتیح الحیاة» با ۲۵ درصد تخفیف در سرای ثقلین ورودی ساختمان شهید بهشتی رحمه‌الله عرضه می‌شود.

وی در پایان تصریح کرد: طلاب غیرحضوری می‌توانند پاسخ‌نامه‌های خود را در قالب فایل word یا pdf به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به نشانی hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.

بخش ششم

گفت‌وگو

تشخیص هدف
اولین گام در مهندسی تبلیغ

سلسله گفتارهایی از دکتر سهیل اسعد، مبلغ و فعال فرهنگی در عرصه بین‌الملل

فرآیند تبلیغ از تشخیص هدف شروع می‌شود و تشخیص هدف باید از روی آگاهی و بصیرت باشد و تشخیص هدف نیاز به یک آشنایی کامل با شرایط زمانی، مکانی، شرایط جامعه و میدان تبلیغ دارد و راحت‌ترین راه برای به‌دست آوردن این آشنایی حضور فیزیکی مبلغ در میدان تبلیغ است.

در گفت‌وگوی هفته‌نامه افق حوزه با دکتر سهیل اسعد به بررسی ابعاد حضور مبلغ و اهداف و برنامه‌ریزی‌های تبلیغ پرداخته شد.

گام اول در مدیریت تبلیغ تشخیص هدف است

یک مبلغ اگر بخواهد به‌صورت پراکنده و متفرق صحبت کند فایده خاصی ندارد مثلاً برای پخت یک غذای خوب باید بر طبق نظام خاصی حرکت کنیم تا محتویات غذا را با هم ترکیب کنید و در نتیجه غذای خوبی حاصل بشود، اما اگر هر یک از محتویات غذا را به‌صورت جداگانه بپزیم، غذای خوبی حاصل نخواهد شد، از این جهت محتوای تبلیغی باید در قالبی علمی قرار بگیرد تا قابلیت نقل و انتقال داشته باشد، از سوی دیگر تجربیات مبلغ به‌صورت پراکنده و نامنظم به‌دست می‌آید، ما اول روش سخنرانی را یاد گرفتیم و بعد زبان را آموزش دیدیم و یا اول مشغول تبلیغ شدیم و بعد به مخاطب‌شناسی پرداختیم. یعنی تجربیات در طول زندگی و بدون نظم به‌دست ما می‌آید، کار علمی در نقل و انتقال تجربیات این است که ابتدا در یک قالب علمی قرار بگیرد تا به‌عنوان یک ماده علمی قابلیت نقل و انتقال داشته باشد و بعد باید به این تجربیات نظم داد، یکی از آسیب‌ها در نقل تجربیات این است که مثلاً شخصی به سفر می‌رود و بعد از یک‌سال که برمی‌گردد تمام تجربیاتش از روز اول تا آخر را گفته است، اما معلوم نیست که ترتیبی که از روز اول تا آخر برای او اتفاق افتاده است یک ترتیب عملی باشد. از این جهت تبلیغ به‌عنوان یک فرآیند، راهی است که باید به‌صورت علمی و منطقی از یک نقطه آغاز و به نقطه‌ای منتهی بشود.

اگر بخواهیم به تبلیغ به‌عنوان راهی برای تحقق یک هدف نگاه کنیم، باید اجزا، موانع و طبیعت این راه را قبل از شروع بدانیم. شاید یکی از ضعف‌های ما در مقابل رقبا این است که ما در اقدامات اجرایی خیلی عجولانه کار می‌کنیم، یعنی زود می‌خواهیم سفر و تبلیغ کنیم و یا مسجد بسازیم و سخنرانی کنیم و سپس مردم را جذب کرده و مسلمان کنیم، اما مقدماتی برای تحقق این اهداف فراهم نمی‌کنیم، نمونه‌ای برای شما عرض می‌کنم، در جامعة‌المصطفی می‌خواستند برای تأسیس شعبه به یکی از کشورهای آمریکای لاتین بروند و برخی از روحانیون را به چند کشور فرستاده بودند که یکی از آن‌ها برزیل بود، برنامه‌ریزی برای سفری یک هفته‌ای به برزیل صورت گرفت تا در طی این یک هفته به برزیل رفته و تحقیق کنند و در برگشت گزارشی ارائه بدهند تا بر طبق این گزارش برنامه‌ریزی شود که آن‌جا شعبه‌ای احداث بشود یا خیر، در همان ایام بنده در برزیل بودم و یکی از دوستان روحانی به من می‌گفت این دوستان جمهوری اسلامی ایران عجیب هستند، یک هفته این‌جا نشسته‌اند و چیزهایی دیده‌اند و الآن می‌خواهند تصمیم بگیرند تا شعبه‌ای احداث کنند یا خیر، قبل از این‌ها آمریکایی‌ها برای تحقیق پیرامون احداث یک شعبه دانشگاهی به این‌جا آمده بودند و به یک شرکت متخصص تحقیقات پنجاه هزار دلار پول دادند که تحقیق کنند آیا احداث چنین شعبه در این‌جا برایشان مفید است یا خیر؟ این شرکت شش ماه تحقیق کرد و یک گزارش دوهزار صفحه‌ای به آن‌ها ارائه دادند، شش ماه دیگر هم مشغول مطالعه و تحلیل و تفسیر گزارش بودند تا بعد تصمیم گرفتند، یعنی ما کار یک‌سال رقیب و کار یک شرکت تخصصی تحقیق را با یک نفر و با دیدن چند شهر خلاصه کردیم، بعد برای اجرا خیلی همت می‌کنند و امکانات و پول زیادی هزینه می‌شود در حالی که نگاه اسلامی به مسئله کاملاً برعکس است، اگر شما نگاه عمل را در اسلام نگاه کنید می‌بینید که عمل بما هو عمل مقدماتی دارد که بیشترین مسایل حساس در مقدمات عمل قرار دارد اگر در برنامه‌ریزی و در مرحله ماقبل از اقدام اجرایی، شما تأمل و تفکر و تحلیل داشته باشید، در این صورت عمل شما عملی کامل و درست خواهد بود. بافت حوزه در برنامه‌ریزی و مدیریت دقت مناسب مانند دقتی که در عمل داریم را ندارد، حوزه علمیه به‌صورت کلی برنامه عملی دارد اما قبل از عمل برنامه خاصی ندارد، یعنی حوزه حاضر نیست که کسی را بمدت یک‌سال به جایی بفرستد تا کار علمی انجام بدهد و میدان‌شناسی، موقعیت‌شناسی، مکان‌شناسی، زمان‌شناسی، مخاطب‌شناسی و تحقیقات در مورد مسایل جغرافیایی و جریان‌ها و رقبا را انجام بدهد، یعنی اگر طلبه‌ای می‌خواهد به اروپا برود و به یکی از سازمان‌ها بگوید من می‌خواهم مدت یک‌سال به اروپا بروم تا فقط فضا را ببینم، بعد تحقیق کنم و بعد از آن وارد تبلیغ بشوم آیا او را می‌فرستند؟ در صورتی که رقبا طور دیگری عمل می‌کنند. ما هرجا می‌رویم برنامه داریم که مسجد و مرکز مرکز اسلامی احداث کنیم، در حالی که بهائیت و مسیحیت و صهیونیزم برای هر مکانی جایگاه خاصی را مطرح می‌کنند، مثلاً برنامه بهائیت این بود که در جاهایی که دیدند معنویت مشتری دارد معبد ایجاد کردند و در جاهایی که دیدند معنویت مشتری ندارد دانشگاه احداث کردند، مسیحیان در جاهایی که می‌روند اول می‌بینند این‌جا چه نیازهایی هست، گاهی دارالایتام احداث می‌کنند، در یکی از کتاب‌ها خواندم مسیحیان در قاره آفریقا در مناطق فقیرنشین در سال اول بذرهای گیاهان مختلف و سبزیجات را هدیه می‌دهند، یعنی ورودشان با هدیه است، امکاناتی می‌دهند و می‌گویند شما زراعت کنید و مشغول شوید و بعد تا مدت یک‌سال یا دو سال می‌روند و بعد از آن برمی‌گردند می‌بینند که همه به کار کشاورزی مشغول شده‌اند، دیگر شروع به تبلیغ مسایل مذهبی می‌کنند چراکه اهالی از فقر خارج شده‌اند و از آن‌ها ممنون خواهند بود و در این صورت خیلی راحت‌تر تفکر آن‌ها را می‌پذیرند، به این کار می‌گویند مدیریت و برنامه‌ریزی و فکر کردن قبل از کار اجرایی، به این می‌گویند فهمیدن قضیه از ریشه، چون ما تبلیغ را به‌عنوان پدیده‌های جدای از هم می‌بینیم، برای ما سخنرانی مهم است و ماقبل و مابعد از سخنرانی اهمیتی ندارد، نه در برنامه‌ریزی فعالیتی انجام می‌دهیم و نه در نظارت و ارزیابی، با این‌که تبلیغ یک فرآیند کاملی است و مبلغ به کسی می‌گویند که از اول راه توانسته فرآیند تبلیغ را هدایت کند و نه کسی که سخنرانی می‌کند، مثلاً یکی از آقایانی را که صدای زیبایی برای قرائت قرآن داشته است را برای مدیریت یکی از این مراکز فرستاده‌اند، گفتیم چرا؟ گفتند چون صدای خوبی دارد، این صدا چه ربطی به مدیریت تبلیغی دارد؟

تشخیص هدف توصیه مؤکد مقام معظم رهبری

گام اول برای مبلغی که می‌خواهد از صفر شروع به کار کند، تشخیص هدف است، تا هدف را مشخص نکرده‌ایم نباید اقدام عملی انجام بدهیم، هدف باید مشخص باشد، در ملاقات اخیری که با حضرت آقا داشتیم عده‌ای فارغ‌التحصیلان جامعة‌المصطفی آمده بودند، ایشان فرمودند من راز موفقیت جمهوری اسلامی را به شما می‌گویم، هدفی را مشخص بکنید و برای تحقق آن هدف راه را مشخص کنید و برای حرکت در این راه مجاهدت کنید، این خلاصه جمهوری اسلامی و چرایی موفقیت آن است، ما هدفی را مشخص کردیم و راه تحقق آن را هم مشخص کردیم و بعد شروع به حرکت و مجاهدت کردیم، و پشتیبانی تمام این مسایل معنویت است، برای این‌که بتوانید مجاهدت کنید باید از معنویت مدد بگیرید، پس تشخیص اهداف یک اصل مدیریتی است که برای هر کاری از جمله تبلیغ، درس خواندن و... باید صورت بگیرد، در تبلیغ بین‌الملل برای تشخیص هدف نیاز به حضور مدیر تبلیغی یا مبلغ در مکان تبلیغ است. هر مبلغی قبل از تبلیغ باید در محل تبلیغ حضور پیدا کند. حضور یافتن قبل از شروع تبلیغ، در ایجاد انگیزه بسیار مؤثر است. افراد زیادی داشته‌ایم که انگیزه تبلیغی زیادی نداشتند، اما بعد که به محیط بیرونی رفتند و دنیا و نیازها و درخواست‌های مردم را دیدند و قدرت بر اقناع دیگران را در خودشان دیدند خیلی انگیزه پیدا کردند، انسان خصوصاً در این روزگار با دیدن متأثر می‌شود و امروزه کتاب خواندن و گوش دادن سخنرانی و مسایلی از این قبیل زیاد تأثیر ندارند، دیدن واقعیت بزرگ‌ترین و مؤثرترین عامل ایجاد انگیزه است.

تأثیر شناخت میدان‌های تبلیغی و سبک زندگی مردم در فرایند تبلغ

من در باب تبلیغ کارهای فرهنگی مانند کتاب، ترجمه، سخنرانی و... انجام می‌دادم که کارهای مفید و مؤثری بود، وقتی وارد فضای سینما و مستندسازی شدم، مانند این بود که در تأثیرگذاری از درجه یک به درجه صد منتقل شدم، در مستندسازی ما واقعیت‌ها را منتقل کردیم، مثلاً در ایام اربعین به کربلا رفتیم و مستندی ساختیم در حالی که من بیست سال در مورد عاشورا و امام حسین صحبت می‌کنم، اما تأثیری که این نیم ساعت مستند داشته است غیر قابل مقایسه با سخنرانی‌های بیست ساله من در ایام عاشوراست، کسانی گریه می‌کردند و می‌گفتند ما را به کربلا بردید، دیدن مهم است، من تجربه دارم دوستانی که رفتند و در محیط تبلیغی به مدتی مانند شش ماه قرار گرفتند متحول شدند و نگاه و درک و تحلیل آن‌ها از آن میدان و منطقه تغییر کرد و متوجه نیازها شدند، یکی از مدیران حوزه می‌گفتند من چند سال تلاش می‌کردم تا زبان پرتقالی را یاد بگیرم چراکه می‌خواستم به برزیل بروم، رفتم برزیل و دیدم در یک مسجد هزار تا لبنانی داریم در مسجد دیگر هشتصد لبنانی داریم و در یک مرکز اسلامی دو هزار لبنانی داریم، به ایران که آمدم تلاش کردم تا روی لهجه لبنانی کار کنم چراکه زبان پرتقالی به کار من نیامد، جایی که در برزیل رفته بود یک منطقه شیعه نشین بود. دیدن میدان‌های تبلیغی و دیدن مردم و سبک زندگی و سازمان‌ها و رقبا خیلی در فرآیند تبلیغی مساعدت می‌کند، مثلاً برای تشخیص هدف، چراکه انسان باید واقعیت را تجربه کند تا بفهمد که آیا قابلیت دارد برای رسیدن به هدف برنامه‌ریزی کند؟ وقتی این‌جا هستیم با اوهام کار را دنبال می‌کنیم مثلاً شخص می‌گوید من به برزیل می‌روم و این کارها را انجام می‌دهم و سخنرانی می‌کنم و بعد به دانشگاه می‌روم، وقتی در محیط قرار نگرفته‌اید نمی‌دانید چقدر قدرت و توانایی دارید و زبان شما چقدر قانع‌کننده است و چقدر موفق به مقابله با شبهات هستید.

من در باب تبلیغ کارهای فرهنگی مانند کتاب، ترجمه، سخنرانی و... انجام می‌دادم که کارهای مفید و مؤثری بود

وقتی وارد فضای سینما و مستندسازی شدم مانند این بود که در تأثیرگذاری از درجه یک به درجه صد منتقل شدم

در مستندسازی ما واقعیت‌ها را منتقل کردیم

مثلاً در ایام اربعین به کربلا رفتیم و مستندی ساختیم

در حالی که من بیست سال

در مورد عاشورا و امام حسین صحبت می‌کنم

اما تأثیری که این نیم ساعت مستند داشته است

غیرقابل مقایسه با سخنرانی‌های بیست ساله من

در ایام عاشوراست، کسانی گریه می‌کردند

و می‌گفتند ما را به کربلا بردید، دیدن مهم است

من تجربه دارم دوستانی که رفتند و در محیط تبلیغی

به مدتی مانند شش ماه قرار گرفتند متحول شدند

و نگاه و درک و تحلیل آن‌ها از آن میدان و منطقه

تغییر کرد و متوجه نیازها شدند.

روان‌شناسی و جامعه‌شناسی دو اصل مهم تبلیغ

ما در مدیریت تبلیغی دو روش برای مقدمات کار در اختیار داریم یکی روان‌شناسی و دیگری جامعه‌شناسی. این دو علم در تبلیغات اصل هستند، مثلاً اگر کالایی برای فروش داریم، اول به محیط‌شناسی و بعد به مخاطب‌شناسی نیاز داریم، مقصد تبلیغات انسان است و تا مخاطب را نشناسید به چه کسی می‌خواهید تبلیغ کنید؟ از این جهت در بحث سفر قبل از شروع به تبلیغات باید گفت این سفر باعث می‌شود خیلی چیزها را به‌دست بیاوریم، تا زمانی که مخاطب‌شناسی دقیق انجام نشود نمی‌توانیم تبلیغی را شروع کنیم و اگر کاری انجام بدهیم با دقت لازم برای تحقق هدف همراه نخواهد بود، چراکه اصل تبلیغ سخن گفتن نیست، بلکه مؤثر بودن در اذهان و عقول و قلوب و رفتار مردم است، ما می‌خواهیم تأثیر بگذاریم تا رفتارها عوض شود و جهل تبدیل به علم بشود و ارزش‌هایشان تبدیل به ارزش‌های خوب و مثبتی باشد، اعمال و افعال و افکار باید عوض شوند، وقتی شما مخاطبتان را نشناسید چه می‌خواهید به آن‌ها بگویید، مانند این‌که پزشک بدون دیدن مریض برای او نسخه بنویسد، هیچ دکتری نمی‌گوید من مریض را نمی‌بینم و کار من فقط نسخه نوشتن است، خوب اصل مریض و بیماری اوست و اول باید بیماری مشخص شود تا بعد برای او دارو تجویز شود، متأسفانه برخی از روحانیون ما در باب تبلیغ مانند چنین پزشکانی هستند، ما فقط نسخه می‌دهیم، نه مخاطب را دیده‌ایم و نه با او صحبت کرده‌ایم و نه نیازهای او را سنجیده‌ایم و نه سعی کرده‌ایم به نوعی با آن‌ها در ارتباط مستقیم باشیم. شما تا مخاطب را نشناسید نمی‌توانید کاری انجام بدهید، گاهی اوقات فهم برعکس کار می‌کند، بسیاری از موارد را در تجربیاتمان داشته‌ایم، زمانی که تاریخ می‌خواندم برای ما از تاریخ اسلام و تاریخ پیامبر و سیره ائمه می‌گفتند، بعد که این کار را در دانشگاه‌ها شروع کردیم دیدیم خبری نیست، پیامبر جایگاه خاص خودش را دارد اما در سطح آکادمیک به مسایلی می‌پردازند که به درد آن‌ها بخورد مانند بحث آندلس. یکی از مسایلی که در رابطه با اروپا و جهان غرب در دانشگاه‌ها مطرح است مسئله آندلس است، این‌که می‌گوییم اسلام در اروپا و جهان غریب است در حالی است که مدت هشت قرن اسلام در آندلس یعنی در اروپا و اسپانیا حاکمیت داشته و تمدن ساخته است و رنسانس نتیجه حضور مسلمانان در اسپانیاست، خوب در حوزه حتی یک کتاب درباره آندلس به ما ندادند، اما وقتی در محیط باشید این نیازها مشخص می‌شود، نیازهای علمی را مشخص می‌کنید، مثلاً من در تمام عمر در مورد علویان چیزی نمی‌دانستم، مگر این‌که چیزهایی می‌شنیدیم، اما وقتی دیدم تمام مهاجران سوریه علوی هستند مجبور شدم راجع به آن‌ها مطالعه کنم. یا مثلاً قضیه فلسطین که در ذهنمان بسیار کم‌رنگ بود و فقط در راهپیمایی روز قدس شرکت می‌کردیم، وقتی به شیلی رفتم متوجه شدم سیصد هزار فلسطینی در شیلی زندگی می‌کنند، بزرگ‌ترین اجتماع فلسطینیان جهان بعد از کشور فلسطین و کشورهای همجوار آن‌ها مانند سوریه و لبنان و اردن در شیلی هستند، مؤسسات و سازمان‌ها و پشتیبانی آن‌ها را دیدم و به این ترتیب قضیه فلسطین برای من زنده‌تر شده است، حضور مبلغ در میدان ماقبل شروع فرآیند تبلیغی به کیفیت اقدامات اجرایی تبلیغ کمک زیادی می‌کند، شما بدون روان‌شناسی و جامعه‌شناسی و بدون حضور فیزیکی در محل تبلیغ نمی‌توانید وارد فضای تبلیغ بشوید. متأسفانه بسیار از مسایلی که نیاز جدی به حضور فیزیکی دارد تبدیل به مسایل مجازی شده‌اند، گفتند ما تحقیق کردیم، کدام تحقیق؟ یعنی اینترنت و گوگل برزیل را به شما نشان می‌دهد؟ دو صفحه در مورد برزیل خوانده و بعد متخصص برزیل شده است، منظور من چیز دیگر است، منظور من انفعالات روانی است که مبلغ با محیط دارد، من می‌توانم چند کتاب را جع به برزیل بخوانم و به چند صفحه اینترنتی هم وارد بشوم اما منفعل نمی‌شوم، تحقیقات این را نشان داده است، از این جهت یکی از مسایل در روش تحقیق، میدان است، مسایلی است که تجربی است و با کتاب خواندن به‌دست نمی‌آید و تا شما نبینید نمی‌توانید به نتیجه مثبت برسید.

تشخیص هدف متوقف بر حضور فیزیکی در مکان تبلیغ

برنامه‌ریزی تبلیغی برای میدان و مخاطب تبلیغی نیاز به حضور فیزیکی مبلغ در میدان دارد. چراکه هر کدام از ما یک نوع فکر و تحلیل و رفتار می‌کنیم، یعنی شاید همان‌جایی که برای من بهشت است برای دیگری یک جهنم باشد، شما در تحقیقات هم توصیف را می‌خوانید یا گوش می‌کنید و هم تحلیل و ارزیابی محقق را، در گزارشات تبلیغی حوزه فقط مجرد توصیف نیست، بلکه علاوه بر توصیف تحلیل و ارزیابی محقق را هم ذکر می‌کنند من نمی‌دانم تحلیل و ارزیابی محقق صحیح است یا خیر، شاید من تحلیل دیگری داشته باشم. از این جهت تا زمانی که ما دنیا و میادین تبلیغی و مخاطبین را نبینیم و تا زمانی که در اجتماع و میدان تبلیغ حضور فیزیکی پیدا نکنیم، برنامه‌ریزی ما یک برنامه‌ریزی ضعیف خواهد بود و چون گام اول در فرآیند تبلیغ تشخیص هدف است، بنابراین تشخیص هدف فرع تحلیل مخاطب و محیط است، تمام کارهای آینده ما از زبان‌آموزی و سایر برنامه‌ریزی‌های ما متوقف بر مسئله تشخیص هدف است و تشخیص هدف متوقف بر حضور فیزیکی در مکان تبلیغ است، از این جهت قاعده طلایی این است که قبل از شروع هدف را مشخص کنید، و تشخیص این هدف متوقف بر وجود و حضور شما در میدان تبلیغی است و همان‌طور که گفتیم تبلیغ فرایند است و گام اول در این فرآیند حضور مبلغ در میدان تبلیغی است، این قاعده ماست، اگر بخواهیم یک ترتیب و تسلسل منطقی داشته باشیم گام اول حضور مبلغ در میدان تبلیغی و در جهت کسب تجربه و دیدن محل و تحلیل و تفسیر برخی از پدیده‌ها و برای آشنایی با نیازها و مخاطبین و طبیعت و حتی برای آشنایی مبلغ با خودش در یک فضای متفاوت است.

بیانیه آیت‌الله‌العظمی سیستانی
به‌مناسبت سالروز صدور فتوای مبارزه با داعش

دفتر حضرت آیت‌الله سیستانی به‌مناسبت پنجمین‌سال صدور فتوای وجوب جهادکفایی با داعش و تشکیل حشد الشعبی بیانیه‌ای صادر کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام معظم‌له که حجت‌الاسلام والمسلمین سیداحمد صافی در خطبه‌های نماز جمعه کربلا آن را قرائت کرد بدین شرح است:

مردم عراق از پیر و جوان و از قشرهای مختلف اجتماعی با حماسه‌ای بی‌نظیر و همتی وصف ناپذیر به میدان‌های جنگ شتافته و در طول سه سال با تمام توان در میدان حضور یافته و زیباترین و والاترین معانی رشادت و قهرمانی را به نمایش گذاشتند و در این راه ده‌ها هزار شهید و چندین برابر مجروح و زخمی برای نجات کشور، فداکاری در راه حرمت‌ها و مقدسات تقدیم کردند تا این‌که خداوند پیروزی را بر آنان عنایت کرد و توانستند تروریست‌ها را بیرون رانده و مناطق اشغال شده را از لوث متجاوزین رهایی بخشند و حکومت موهوم آنان را نابود کنند.

اگر همبستگی، انسجام و اتحاد عراقی‌ها، غلبه نیروهای سیاسی بر اختلافات و درگیری‌ها، ترجیح دادن منافع والی ملی و قشرهای مختلف مردم بر منافع شخصی، حزبی، قومیتی و منطقه‌ای و همکاری کشورهای دوست و بردار و مشارکت فعال آنان در بیرون راندن تروریسم داعشی نبود، این پیروزی بزرگ تاریخی حاصل نمی‌شد.

اما بعداز این‌که جنگ به پایان رسید پیروزی آشکارحاصل شد و مناطق مختلف از لوث تروریست‌ها پاک شد، بار دیگراختلافات به‌صورت آشکار و پنهان در صفوف طرف‌ها و احزابی که زمام امور را به دست دارند، نفوذ کرده و درگیری میان قدرت‌هایی که می‌خواهند پست‌های سابق خود را حفظ کنند و قدرت‌های دیگرکه درخلال جنگ علیه داعش بوجود آمده اند و برای تثبیت حضورخود و دستیابی به دستاوردهای معین تلاش می‌کردند، بالا گرفت.

هم‌چنان رقابت برسرمنصب‌ها و موقعیت‌ها از جمله وزارت دفاع و کشور و سهمیه بندی‌ها مانع تکمیل کابینه وزارتی می‌شود و هم‌چنان هیچ اقدام عملی مشخصی برای کاهش فساد موجود در نهادهای حکومتی و محاکمه عاملان آن صورت نگرفته است و هم‌چنان بروکراسی اداری، کمبود فرصت شغلی، کمبود شدید در خدمات اساسی به استثنا آنچه اخیراً موجب بهبودی برخی امور شد، موجب رنج و سختی شهروندان شده و زندگی را برآنان سخت کرده است و هم‌چنان قوانینی که به گروه خاصی امتیازات ناعادلانه داده و به ضرر سایرملت است، پابرجاست و اصلاح نشده است.

همه این‌ها در سایه اوضاع بسیار خطرناک منطقه و تشدید نگرانی در آن بعداز دوره آرامش نسبی ما بعد جنگ علیه داعش اتفاق افتاده است.

تداوم درگیری برسرغنیمت‌ها، دستاوردها و برانگیختن مشکلات امنیتی، عشیره‌ای و طایفه‌ای برای اهداف مشخص و عدم تسریع در حل مشکلاتی که در پی جنگ علیه تروریسم به‌وجود آمده، این فرصت را به بقایای داعش داده است که با تجاوزهای خود در امنیت و استقرار کشور اختلال ایجاد کنند که ممکن است با استقبال برخی افراد انتقام جو و ناراضی رو به رو شود که برپیچیدگی امور می‌افزاید.

عادی سازی اوضاع در مناطق آسیب دیده و تأمین امنیت آن بر اساس اصول حرفه‌ای که حرمت شهروند را رعایت کرده و موقعیت زندگی عزتمندانه و کریمانه را فراهم کند و از تجاوز علیه حقوق قانونی آن جلوگیری کند، انجام گیرد که در غیراین صورت خطربازگشت کشور به شرایط درد آور و اسف بار بیشترمی‌شود.

جناح‌های مرتبط با پرونده امنیتی باید متوجه و مراقب باشند که در نتیجه عوامل مذکور چه چیزی ممکن است اتفاق بیافتد و با این پرونده مهم با اصول حرفه‌ای کامل تعامل داشته باشند و به تلاش‌های اطلاعاتی برای خنثی کردن طرح‌های تروریستی قبل از اجرایی شدن آن توجه ویژه‌ای داشته باشند و مناطقی که ممکن است محل تحرکات آنان باشد را به دقت زیرنظر بگیرند و اجازه هیچ‌گونه کوتاهی و قصور در این زمینه را ندهند.

سلام و درود بی‌کران به شهدای بزرگ و خانواده‌های آنان، مجروحین، جانبازان و مردان قهرمان نیروهای مسلح و دستگاه‌های امنیتی که برای امنیت کشور و استقرار و حمایت از شهروندان بیدار هستند.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در کنفرانس دهلی‌نو

«دگرپذیری» ضرورت رسیدن به وحدت و همدلی است

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در کنفرانس بین‌المللی «بزرگداشت تنوع در جهان اسلام» در دهلی‌نو با اشاره به این‌که «دگرپذیری» ضرورت امروز برای رسیدن به وحدت و همدلی است، گفت: دانشگاه مذاهب اسلامی در ایران یکی از نمونه‌های عینی، علمی و عملی دگرپذیری تنوع در باورها و مذاهب است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، کنفرانس بین‌المللی «بزرگداشت تنوع در جهان اسلام» با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در کنار شخصیت‌های برجسته و رهبران دینی هند از جمله دالایی لاما، پرفسور انصاری، معاون سابق نخست‌وزیر هند، رهبران شیعیان، اهل‌سنت و بهره‌های هند، هیأت دانشگاه مذاهب اسلامی و... در دهلی‌نو برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری در این کنفرانس در سخنانی با اشاره به آیات قرآن کریم تنوع را یکی از شاخصه‌های اصلی انسانی معرفی کرد و گفت: تنوع در قومیت، نژاد، فرهنگ و زبان یک واقعیت است و نباید منشأ اختلاف شود. وی با اشاره به احادیث نبوی تأکید کرد که این اختلافات حتی می‌توانند منشأ رشد باشند، ما برای رسیدن به وحدت نباید فقط از مشترکات حرف بزنیم حتی نقطه‌های اختلاف نیزمی‌تواند ما را به همگرایی و همدلی نزدیک کند.

رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی به موانع و عوامل دگرپذیری اشاره کرد و شناخت ادیان و مذاهب از همدیگر و احترام به همدیگر را از شاخص‌های اصلی دگرپذیری برشمرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری هم‌چنین افراطی‌گری و تندروی را از موانع مهم دگرپذیری و رسیدن به وحدت و همدلی عنوان کرد و گفت: بی‌احترامی به مقدسات و باورهای مذاهب و ادیان دیگریکی دیگر از عوامل و موانع دگرپذیری است.

وی در پایان دانشگاه مذاهب اسلامی را یکی از نمونه‌های عینی، علمی و عملی دگرپذیری و تنوع در باورها و مذاهب دانست و گفت: آماده هستیم تجربیات و اندوخته‌های خود را در این زمینه در اختیار دانشگاه‌ها و مراکزعلمی کشورهای مختلف قرار دهیم و به اشتراک بگذاریم.

گفتنی است، درجریان سفررئیس و هیئت دانشگاه مذاهب اسلامی به کشور هند، چند تفاهم‌نامه همکاری مشترک علمی، پژوهشی و آموزشی میان دانشگاه مذاهب اسلامی و مراکزعلمی و دانشگاهی هند به امضا رسید.

عضو ارشد حزب‌الله

اگر توانستیم معامله قرن را با شکست مواجه کنیم به پیروزی کامل رسیده‌ایم

تجمع علمای مسلمان لبنان مراسم یادبودی برای امام خمینی در منطقه "حاره حریک" لبنان با حضور علمای دینی و شخصیت‌های مختلف برگزار کرد.

در حال حاضر باید بر رهبری امام خامنه‌ای تأکید کرد

به گزارش خبرگزاری حوزه، شیخ احمد الزین رئیس هیئت امنای این تجمع در سخنانی گفت: زمانی‌که سفیر رژیم صهیونیستی را در قاهره و عمان می‌بینم و می‌شنوم که هیئت‌های اسرائیلی به کشورهای عربی سفر کرده‌اند، آتش می‌گیرم و به شدت احساس حقارت می‌کنم.

وی افزود: در این هنگام هرگز فریاد زدن کافی نیست، بلکه باید برای نشست و مشورت تجمع کرد و بر رهبری امام خامنه‌ای بعد از امام خمینی تأکید کرد.

اگر توانستیم معامله قرن را با شکست مواجه کنیم، به پیروزی کامل رسیدیم

سیدابراهیم امین السید رئیس شورای سیاسی حزب‌الله هم در سخنان خود تصریح کرد: فلسطین در استراتژی امام خمینی در مرکز درگیری است و این به معنی منت گذاشتن امام برملت فلسطین نیست و این‌که امام خمینی مسئله فلسطین را مورد توجه قرار دادند، امری سیاسی نیست، بلکه به این معنی است که رژیم صهیونیستی در مرکز درگیری است که هدف آن تسلط آمریکا و اسرائیل بر تصمیم‌های سیاسی، اقتصادی، ثروت، دولت، آینده و سرنوشت منطقه ماست.

برهمین اساس ایران مورد محاصره، تحریم و توطئه قرار گرفته است. وی افزود: ما مسئولیت بزرگی در هدایت امت و نسل‌های خود به سمت اسلام صحیح برعهده داریم، لذا باید در دیدگاه، استراتژی، تشکیل ائتلاف و دوست‌یابی، تعیین هدف و اولویت‌بندی بازنگری داشته باشیم؛ چراکه ما در زمانی هستیم که در آن شکست کامل یا پیروزی کامل که نام آن معامله قرن است، محقق می‌شود.

امین السید اشاره کرد: اگر به اذن خداوند توانستیم این معامله را با شکست مواجه کنیم، به پیروزی کامل رسیدیم، اما اگراین معامله اجرایی شد، ما دچار شکست کامل شدیم.

شیخ حسین قاسم رئیس شورای علمای فلسطین هم گفت: ما باید بدانیم هر دعوت حقی باید با طاغوت و مستکبران مخالفت کند، لذا اگر صهیونیسم جهانی و آمریکا به محور مقاومت از ایران تا لبنان و فلسطین رضایت می‌دادند، در این محور شک می‌کردیم؛ چراکه رضایت دشمنان مژده دهنده خیر و خوبی نیست.

دبیر جبهه جهانی «شباب‌المقاومه» در گفت‌وگو با حوزه نیوز بیان کرد

خدمت خالصانه جوانان غیور ۲۰ کشور جهان به سیل‌زدگان کشور

دبیر جبهه جهانی «شباب‌المقاومه» به تشریح عملیات خدمت‌رسانی اعضای این جبهه از ۲۰ کشور جهان در سیل اخیرکشور پرداخت.

حجت‌الاسلام والمسلمین پورهواشمی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با اشاره به خدمات طلاب و روحانیان به‌خصوص طلاب غیرایرانی به سیل‌زدگان کشور، گفت: تحت امر آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و آیت‌الله اراکی دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مجموعه‌ای به‌عنوان جبهه جهانی «شباب‌المقاومه» با رسالت‌های بین‌المللی ایجاد شد.

وی افزود: در این راستا قرارگاه جهادی سازندگی «شباب‌المقاومه» با اهداف متعدد به‌ویژه کمک‌رسانی و امداد در سوانح و بلایای طبیعی و غیرطبیعی از جمله سیل و زلزله تشکیل شد که در عرصه خدمت‌رسانی به مستضعفان فعالیت می‌کند.

دبیر جبهه جهانی «شباب‌المقاومه» یادآور شد: این قرارگاه جهادی، پس‌از سیلاب‌های وسیع کشور فعال شد و در استان‌هایی چون خوزستان و لرستان و شهرهایی چون پلدختر و... خدمات شایانی انجام داد؛ در این مدت بیش‌از ۳۰۰ نفر از خادمان بین‌المللی برای امدادرسانی به مردم به مناطق سیل‌زده گسیل شدند.

وی گفت: این ۳۰۰ نفراز ۲۰ ملیت از جمله آمریکا، انگلیس، لبنان، عراق، سوریه، فلسطین، یمن، آذربایجان، تاجیکستان، نیجریه، پاکستان، افغانستان، هند، کشمیر، عمان و... بودند.

حجت‌الاسلام پورهواشمی یادآورشد: این جوانان طلبه و دانشجو در سیل حضور داشتند و نکته جالب آن بود که این جوانان با اخلاص، با هزینه شخصی خود به شکل خودجوش به کمک‌رسانی آمده بودند. مدیر کل روابط عمومی و بین‌الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی گفت: نکته دیگرآن بود که این جوانان کارهای سنگین از جمله بیل و کلنگ زدن و سیل‌بند زدن و تخلیه فاضلاب و... را انجام می‌دادند؛ عجیب‌تر آن‌که کارهایی که خود محلی‌ها حاضر نبودند انجام دهند نیز توسط این جوانان غیور انجام می‌شد.

مدیر عامل خبرگزاری تقریب به نکته‌ای هم اشاره کرد و گفت: در این سال‌های اخیر شبهه‌ای در فضای مجازی و حقیقی دهان به دهان می‌چرخید که چرا ایران در این کشورها هزینه می‌کند، ولی هیچ یک از این مردم نسبت به ایرانی‌ها عرقی ندارند؛ این قرارگاه و این خدمت‌رسانی با شکوه به همه ثابت کرد که مردم این کشورها اقدامات اسلامی و قرآنی ایران را ارج می‌نهند و خودشان هم این چنین به کمک مردم سیل‌زده ایران می‌شتابند.

دبیر جبهه جهانی «شباب‌المقاومه» یادآور شد: این قرارگاه و این حضور پرشور در واقع یک کارگاه آموزش جهادی هم بود؛ بسیاری از این جوانان اصلا تجربه چنین شرایطی را در کشور خود نداشتند و در این سفر توانستند در یک صحنه عملی و تیمی و جهادی شرکت کنند.

حجت‌الاسلام پورهواشمی در ادامه از بزرگانی چون آیت‌الله اعرافی، آیت‌الله اراکی، شیخ عیسی قاسم، سیدحسن نصرالله و... تقدیر و تشکر کرد که به ایجاد این شور و حس و حال انقلابی و بین‌المللی کمک کردند.

دبیر جبهه جهانی شباب‌المقاومه گفت: این نهاد سه هدف اصلی را تعقیب می‌کند که نخست، فعالیت حول محور مقاومت، دوم مد نظرقراردادن این‌که رژیم صهیونیستی ۲۵ سال آینده را نخواهد دید و سوم حرکت به سمت تمدن نوین اسلامی.

وی یادآور شد: عضوگیری این نهاد به‌عنوان گفتمان عمومی و به شکل عمومی انجام می‌شود و هرکسی که این سه هدف متعالی را قبول داشته باشند در واقع عضو این جریان است؛ این جبهه حالت کاملا مردمی دارد و در ۱۰۰ کشور جهان هم دارای عضو است.

آیت‌الله‌العظمی بشیر نجفی

از مناسبت‌ها برای ایجاد همبستگی و از بین بردن فاصله‌های طبقاتی استفاده کنید

حضرت آیت‌الله بشیر نجفی بر لزوم استفاده از مناسبت‌های مختلف نظیر عید سعید فطر، برای ایجاد همبستگی میان اقشار مختلف امت اسلامی و پایان دادن به فاصله‌های طبقاتی تأکید کردند.

به گزارش شفقنا از عراق، این مرجع تقلید، ۲۰ خرداد در دیدار جمعی از شخصیت‌های رسمی از کشورهای مختلف، اظهار کردند: اهل‌بیت علیهم‌السلام و سیره محکم و استوار آن‌ها، راه اخلاقی، فقهی و عقیدتی هر مؤمنی است که خواهان دست‌یابی به رضای خداوند سبحانه و تعالی است.

معظم‌له بر لزوم استفاده از مناسبت‌های مختلف نظیر عید سعید فطر، برای ایجاد همبستگی میان اقشار مختلف امت اسلامی و پایان دادن به فاصله‌های طبقاتی تأکید کردند.

آیت‌الله عیسی قاسم

شهدای مقاومت فراتر از مرزها هستند

رهبر نهضت شیعیان بحرین گفت: ایران زادگاه و سرزمین شهدا و ایثارگران بوده و هر قطره خونی که برای تحقق دستورات دین اسلام ریخته می‌شود مقاومت اسلامی را تنومندتر می‌کند؛ خوشا به‌حال ایران که چنین شهدایی دارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، ۲۲ خرداد در دهمین یادواره ۱۲۸ شهید منطقه دروازه ری که با عنوان دروازه وصال چهارشنبه شب در صحن امامزاده سیدعلی علیه‌السلام برگزار شد، گفت: شهیدان جایگاه و ویژگی‌های بسیار مهمی دارند، از جمله آن‌که شهید برای همه زمان‌ها و مکان‌هاست.

وی با ذکراین مطلب که شهید به مکان و زمان محدود نمی‌شود، تصریح کرد: آنچه که ارج و قرب شهید را ارتقا داده، آن است که خون او برای رضای خداوند متعال ریخته می‌شود و این زمین نیزبا خون شهید با ارزش خواهد شد.

رهبر نهضت شیعیان بحرین تصریح کرد: مظلومان منطقه مدیون خون شهیدان مقاومت هستند؛ همان‌طور که شهدا مرزی را برای خود تعیین نکردند ما نیزنباید برای آن‌ها مرزی قائل شویم و باید آن‌ها را فراتر از مرزها بدانیم.

شیخ عیسی قاسم عنوان کرد: مسیر شهادت هم‌چنان ادامه‌دار خواهد بود؛ در خصوص شهدای ایران نیزباید گفت، شهدا افتخار این سرزمین اسلامی هستند که در پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تثبیت قدرت و جایگاه این کشور نقش اساسی را ایفا کردند.

وی در پایان تصریح کرد: ایران زادگاه و سرزمین شهدا و ایثارگران بوده و هر قطره خونی که برای تحقق دستورات دین اسلام ریخته می‌شود مقاومت اسلامی را تنومندتر می‌کند؛ خوشا به حال ایران که چنین شهدایی دارد.

آستان مقدس علوی از افتتاح شبستان حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام خبر داد

آستان مقدس علوی از بازگشایی بخش بزرگی از پروژه شبستان حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام که شامل بخش زیارتی و عبادتی آن است و مساحت آن به ۳۲ هزار مترمربع می‌رسد، خبرداد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، محمد عبدالکریم مهندس این پروژه گفت: بخش زیارتی و عبادتی شبستان حضرت زهرا علیهاالسلام که جزء بزرگترین بخش این پروژه است، مساحت آن به ۳۲ هزار مترمربع می‌رسد که در چهار طبقه بوده و سه طبقه آن مخصوص زیارت و عبادت می‌باشد. وی افزود: کار کاشی‌کاری دیوارها و گلدسته‌های شبستان انجام گرفته و بخشی از آن بدون سقف است و این کار به خاطرمشرف بودن و نمایان بودن گنبد حرم مطهر حضرت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام انجام گرفته است.

مهندس عبدالکریم تصریح کرد: بخش عبادتی و زیارتی شبستان ۹۵ درصد پیشرفت و بخش‌های دیگربه ترتیب کتابخانه ۹۲ درصد، موزه ۷۵ درصد، بخش اداری ۸۰ درصد، مهمان‌سرا ۸۰ درصد، بخش بهداشتی ۹۶ درصد پیشرفته داشته است.

رئیس دارالافتاء سنی عراق

دوستی با آمریکا و رژیم صهیونیستی خجالت دارد

شیخ صمیدعی گفت: با شیعیان ملاقات می‌کنم و آن‌ها را دوست دارم؛ من و دارالافتاء کاملاً دوستدار شیعیان هستیم و این به مراتب بهتر است از کسانی که بدون شرم و حیا با آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی ملاقات می‌کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، شیخ مهدی صمیدعی رئیس دارافتای سنی عراق، ۲۲ خرداد طی سخنانی گفت: امروز می‌گویند فلانی منافق است، اما من منافق نیستم. من امروز دستان عراقی شیعی را بر دستان تمام غربی‌ها ترجیح می‌دهم و دستم را جز در دست مردم عراق قرار نمی‌دهم، اما در مقابل برخی‌ها هستند که با آمریکا ملاقات می‌کنند، همان آمریکا که در ابوغریب آن جنایت‌ها را مرتکب شد و به مردان و زنان ما تجاوز کرد و همان‌ها به کسانی که با ایرانی‌ها ملاقات می‌کنند دشنام می‌دهند؛ همان ایرانی که دنیا به‌نام آن مفتخراست.

من اعلام می‌کنم که با شیعیان ملاقات می‌کنم و آن‌ها را دوست دارم؛ من و دارالافتاء کاملاً دوستدار شیعیان هستیم و این به مراتب بهتر است از کسانی که بدون شرم و حیا با آمریکایی‌ها و رژیم صهیونیستی ملاقات می‌کنند. برنامه ما همین است.